

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างก้าวกระโดด ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างฉับพลัน (Disruptive Technology) และจากสังคมยุคอุตสาหกรรมในศตวรรษที่ 19 และ 20 ได้เปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge - based Economy) ในศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน โดยพลังขับเคลื่อนของเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในระยะถัดไปเป็นทวีคูณ ขณะเดียวกัน กระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงที่ประจักษ์อันถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นปัจจัยการเปลี่ยนผ่าน คือ การปฏิวัติ Arab Spring ผ่านการใช้ Social Media ทำให้ศตวรรษที่ 21 เป็นโจทย์สำคัญของการกำหนดการศึกษา (ไพฑูริย์ พิมพ์ พรชัย เจตมาณ และคณะ, 2560 : 92) ซึ่งการอภิปรายอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับทักษะแห่งอนาคตใหม่ ผ่านเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2554 : 6) การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายสำคัญ

การจัดการศึกษา เป็นกระบวนการในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งการสร้างความสามารถในการแข่งขันและคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญ และเป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วเพื่อให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ทั้งนี้ จากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579 ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกัน โดยเน้นปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนตามความสนใจอย่างเต็มรูปแบบ มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ สอดคล้องกับนโยบายที่ 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา 1) การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 2) เปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ 3) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ 4) พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต 5) สร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบและการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียและประชาคมโลก 6) วางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม 7) สร้างระบบการศึกษาที่เป็นเลิศในทางวิชาการ ดังที่ วัฒนา หงสกุล (2561 : 58) เสริมว่า การพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมทรัพยากรบุคคลในทุกมิติ ทุกช่วงวัย ให้เป็นคนเก่ง คนดี มีคุณภาพ มีความรู้ การมีทักษะ เจตคติที่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ การสร้างนวัตกรรม การมีทักษะจำเป็น

ที่พลเมืองควรได้รับการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 การผลิต และการพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขณะเดียวกัน แผนการศึกษาชาติ (พ.ศ.2560–2579) มีวิสัยทัศน์เป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ผลิตพัฒนากำลังคน วิจัย นวัตกรรมสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขัน พัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สร้างโอกาส ความเท่าเทียมทางการศึกษาที่สร้างเสริมคุณภาพชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 : 6) สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้ง เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพตลอดจน การมุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 4 – 6) สามารถสรุปดังนี้ 1) ความสามารถในการสื่อสาร การรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตนเอง 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือ สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม 3) ความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญอยู่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้เพื่อดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเองและอย่างต่อเนื่อง การทำงาน การอยู่ร่วมในสังคม และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ รวมถึง การมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี

วิสัยทัศน์การศึกษาในประเด็นการพัฒนาครู ถือได้ว่า มีความสำคัญและจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพราะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 จะบรรลุผลซึ่งคุณภาพครูถือเป็นสิ่งสำคัญ (ประสาธน์ เนืองเฉลิม, 2558 : 79) โดยหากครูมีความคลาดเคลื่อนทางมโนทัศน์ ขาดความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ ไม่สามารถวิเคราะห์ มาตรฐานการเรียนรู้และการออกแบบ ประเมินการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะทำให้การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาการศึกษาเกิดความล้มเหลวได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560 : 17) ความรู้และทักษะในการเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุขได้นั้น โดยมีครูเป็นผู้มีบทบาทต่อการจัดการเรียนรู้ผู้เรียนที่สนับสนุนให้สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตได้ด้วยตนเอง ซึ่งครูจะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการออกแบบแผนการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม โดยศึกษานิเทศก์ช่วยแนะนำครูให้สามารถออกแบบในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับสถานศึกษา ซึ่งตั้งอยู่บนหลักการด้านวิชาการ มีจุดมุ่งหมายชัดเจนเป็นประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งการให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้สอน (อดิศักดิ์ สมบูรณ์กุล, 2553 : 76) ภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของผู้นิเทศก็คือการนิเทศการสอนของครูให้มีการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์เป็นกระบวนการที่เสริมสร้างสมรรถนะครูให้มีประสิทธิภาพและทำให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาการศึกษา การสร้างสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ถูกต้องตามจุดมุ่งหมายหลักสูตร ที่เป็นทั้งกลยุทธ์

และเทคนิควิธีการหนึ่งในการช่วยครูปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาวิชาชีพ อาจกล่าวได้ว่า กระบวนการดำเนินงานการนิเทศร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อให้การช่วยเหลือ แนะนำและให้ความร่วมมือกันครูในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ อันจะส่งผลถึงผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังที่ Glickman (2004: 6) ได้กล่าวถึง การนิเทศเป็นการช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูได้ปรับปรุงการ เรียนการสอนทั้งในเรื่องหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน เป็นแนวคิด กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครู (ชาโรณี ตรีวรวิญญู, 2557 : 68) การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนไปพร้อมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) หรือ PLC เป็นนวัตกรรมของการพัฒนาคุณภาพการทางศึกษาผ่านการพัฒนาศักยภาพผู้สอนและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยเป็นความร่วมมือร่วมใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเป้าหมายเดียวกันคือ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุนและส่งเสริมซึ่งกันและกัน จนเกิดการพัฒนาย่างต่อเนื่อง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สามารถทำให้ครูมีความรู้ในสิ่งที่สอน ได้รับการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ตลอดจน สมรรถนะอื่น ๆ และยังส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ได้แก่ ผู้เรียนมีความรู้ เกิดความคิดมีประพจน์ ตลอดจนมีทักษะและสมรรถนะด้านต่าง ๆ ตามที่กลุ่มนามาเป็นประเด็นการเรียนรู้และพัฒนาของกลุ่ม (วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนา, 2562 : 11-12) การนิเทศนับว่ามีบทบาทสูงมากในการที่จะช่วยให้ครูได้พัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะสูงเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีทักษะความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งการวางแผนที่ดีจากการค้นหากระบวนการ เทคนิคและวิธีการพัฒนาทางการศึกษาให้กับครูผู้สอนในการเสริมสร้างการเป็นชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านกิจกรรมลูกเสือ ที่มีจุดประสงค์กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหา เรื่องราวของกิจกรรมและเสนอแนะการนำกิจกรรมไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ช่วยเหลือหรือแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติกิจกรรมและชื่นชมยินดีต่อผู้ปฏิบัติกิจกรรมได้สำเร็จ ปฏิบัติกิจกรรมโดยการวางแผนและกำหนดขั้นตอนด้วยตนเอง พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ช่วยเหลือหรือแนะนำให้ผู้อื่นทำงาน และปฏิบัติตาม คำปฏิญาณ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คติพจน์ และชื่นชมต่อผู้ที่ปฏิบัติได้สำเร็จ เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนา ระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ ทำงานร่วมกัน รู้จักแก้ปัญหา ตัดสินใจที่เหมาะสม และมีเหตุผล ช่วยเหลือแบ่งปันเอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน

จากการศึกษาในประเด็นปัญหาสำคัญจากการนิเทศโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมชนแพม่านชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่ผ่านมา พบว่า การนิเทศยังขาดแบบแผนของการดำเนินงานนิเทศ ส่งผลให้การนิเทศขาดความต่อเนื่อง ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ขาดความชัดเจนในรูปแบบการดำเนินการนิเทศ การให้คำแนะนำ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศก์ และผู้รับการนิเทศ ขาดการร่วมกันวางแผนการทำงานของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากความสามารถส่งเสริมการนิเทศเพื่อพัฒนาครูที่มุ่งพัฒนาร่วมกัน และผลการประเมินความรู้ ความสามารถครูผู้สอนลูกเสือ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ขาดความสนใจในการเรียน

ขาดทักษะในการฝึกปฏิบัติจริง การจัดการเรียนการสอนยังยึดครูเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนมีโอกาสนำปฏิบัติ กิจกรรมและแก้ปัญหาด้วยกันน้อย จึงขาดความพึงพอใจในการเรียนลูกเสือ ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้ผู้เรียนไม่สนใจในการเรียนลูกเสือ และไม่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยคะแนนทักษะการปฏิบัติ และผลการประเมินเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ส่งผลให้ผู้เรียนที่เรียนซ้ำจะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คิดว่าตนเอง ไม่มีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนขาดความพยายาม แรงจูงใจในการเรียนลดน้อยลง และผู้เรียนมีปัญหาในการเรียนรู้มากขึ้นตามลำดับ เมื่อเรียนบทเรียนที่ซับซ้อนขึ้น จึงส่งผลให้ผู้เรียนเหล่านี้เบื่อหน่ายและไม่ชอบเรียนลูกเสือ และจากการประเมินความรู้ความสามารถและทักษะลูกเสือ เปรียบเทียบในปีการศึกษา 2560 – 2562

ตารางที่ 1.1 ผลการประเมินความรู้ ความสามารถในการวิชาลูกเสือ ปีการศึกษา 2560 – 2562

เรื่อง	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ			เกณฑ์ที่กำหนด
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	
ความรู้ความสามารถวิชาลูกเสือ	74.18	73.86	72.05	ร้อยละ 80 ขึ้นไป

(ที่มา: กลุ่มสหวิทยาเขตชุมแพมหานคร, 2562)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการประเมินสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดความสำเร็จของส่วนราชการ สรุปได้ว่า ประกอบด้วยสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานสมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม และ 5) จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ส่วนสมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ คือ 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำครู และ 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557 : 1-2) และ ฉัตรชัย หวังมี (2560 : 47) สรุปเกี่ยวกับ สมรรถนะครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 มี 7 สมรรถนะและหนึ่งใน 7 สมรรถนะดังกล่าว คือ สมรรถนะด้านการวัดประเมินผล เพื่อการพัฒนาคำนึงถึงความแตกต่าง หลากหลายระหว่างบุคคล ซึ่งสมรรถนะครูมืออาชีพในความรู้เกี่ยวกับการวัดประเมินผล สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ การนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุง การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร

การนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้บริหารนิเทศตั้งแต่ต้นจนจบซึ่งมีเป้าหมายที่จะสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มุ่งพัฒนาการจัดการเรียนรู้ร่วมกันในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งมีภารกิจงานกว้างขวางทั้งด้านกลุ่มเป้าหมาย กิจกรรมต่างๆ กับโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพมหานครที่จะต้องจัดกิจกรรมลูกเสือให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนาคน

พัฒนางาน สร้างประสานสัมพันธ์และสร้างขวัญกำลังใจให้กับครู กระบวนการนิเทศการศึกษาช่วยทำให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนางานสร้างการประสานสัมพันธ์ สร้างขวัญกำลังใจ (วิชุนีย์ ทศตะ, 2561 : 16) รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม จึงจำเป็นต้องแสวงหารูปแบบที่สอดคล้องกับการดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ ใช้หลักการเรียนรู้ร่วมกัน หลักการทำงานเป็นทีม หลักการทำงานอย่างเป็นระบบ และหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

รูปแบบ คือ สิ่งที่แสดงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักการ วิธีการ และเกณฑ์ต่าง ๆ ที่นำมาปฏิบัติเพื่อยึดถือเป็นแนวทางให้การดำเนินงาน ที่จะทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งประกอบไปด้วยมาตรฐานการควบคุมภายใน กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของการควบคุมภายในจากการสร้างแบบจำลองเพื่อแสดง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ที่กำหนดขึ้น ได้แก่ หลักการวัตถุประสงค์ กระบวนการนิเทศ การดำเนินการ การประเมินผล เงื่อนไขความสำเร็จ (วิไลพร อ่อนภูเขา, 2561; วิชุนีย์ ทศตะ, 2561; ภาณุพันธ์ ชันชะ, 2560; สิริดา สายเพชร, 2560; ปิยนุช กาญจนกันโห, 2560; Shirrell and Hopkins, 2016; Kircher, R.L., 2007; Corsini and Auerbach, 2007; Tagger, Lori Sue, 2003) ด้วยความสำคัญของรูปแบบ ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยและพัฒนากระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพฆามขมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เพื่อให้ได้รูปแบบการนิเทศที่เหมาะสมและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งส่งผลให้การจัดกิจกรรมลูกเสือมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยนี้ มีคำถามการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพปัญหาและสภาพที่พึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมของการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เป็นอย่างไร?
2. การสร้างและพัฒนากระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ควรมีลักษณะเป็นอย่างไร? และมีความเหมาะสม หรือไม่ อย่างไร?
3. ผลสำเร็จต่อการใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เป็นอย่างไร?

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ทางการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ กับ

โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพผ่านชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือกับโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพผ่านชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

3. เพื่อศึกษาผลสำเร็จต่อการใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือกับโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพผ่านชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้ ได้แบ่งขอบเขตการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1. ศึกษาสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

1. ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรเชิงพื้นที่การวิจัย คือ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพผ่านชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 11 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนชุมแพศึกษา โรงเรียนนาจานศึกษา โรงเรียนจตุรมิตรวิทยาการ โรงเรียนชุมแพพิทยาคม โรงเรียนชุมแพวิทยายน โรงเรียนผาขาววิทยายน โรงเรียนหนองตาไก้ศึกษา โรงเรียนภูผาม่าน โรงเรียนซำยางวิทยายน โรงเรียนข้าวเรียงศึกษา และโรงเรียนหนองเสาเล้าวิทยาการ ซึ่งผู้วิจัยได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการณ์เทศของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 11 คน ครูผู้สอนลูกเสือ จำนวน 33 คน และผู้เรียนกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 150 คน รวมจำนวน 193 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan และการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการนิเทศ 2) ด้านรูปแบบและแนวทางการนิเทศ 3) ด้านเครื่องมือประกอบการนิเทศ 4) ด้านการดำเนินการนิเทศ 5) ด้านการประชุม 6) ด้านการประเมินผล

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2561 - เดือนกันยายน พ.ศ. 2562

4. ขอบเขตด้านตัวแปรศึกษา

ผลสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

ระยะที่ 2. การสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ครูผู้สอนลูกเสือ จำนวน 11 คน ที่เป็นตัวแทนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพผ่านชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญประเมินรูปแบบ จำนวน 5 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ร่างรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ในองค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม 4) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5) การประเมินผล 6) เงื่อนไขความสำเร็จ และความเหมาะสมของรูปแบบในด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความครอบคลุม ด้านความเป็นประโยชน์

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2562 - เดือนมกราคม พ.ศ. 2563

4. ขอบเขตด้านตัวแปรศึกษา

4.1 ผลรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ในองค์ประกอบและตัวบ่งชี้

4.2 ผลความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

ระยะที่ 3. การศึกษาผลสำเร็จต่อการใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ครูผู้สอนลูกเสือ จำนวน 33 คน ผู้เรียนกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 150 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 11 คน ครูผู้สอนลูกเสือ จำนวน 33 คน และผู้เรียนกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 150 คน รวมจำนวน 193 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan และการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผลสำเร็จต่อการใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ในผลกระทบ 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ผลกระทบด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน การมีภาวะผู้นำร่วม ทีมร่วมแรงร่วมใจ ชุมชนกัลยาณมิตร โครงสร้างสนับสนุนชุมชน การสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ 2) ผลกระทบด้านสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ ได้แก่ การฝึกอบรมและเพิ่มทักษะทางลูกเสืออย่างต่อเนื่อง การพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ การช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน และสังคม ความมีระเบียบวินัย มี

ความตระหนักในคุณค่าการเป็นลูกเสือ สามารถเรียนรู้และมีทักษะสัญลักษณ์ลูกเสือ และ 3) ผลกระทบด้านผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือในด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ ด้านประสิทธิภาพการดำเนินการ และด้านผลลัพธ์ต่อผู้เรียน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ 2563 - เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2564

4. ขอบเขตด้านตัวแปรศึกษา

4.1 ผลกระทบด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพของครูลูกเสือ

4.2 ผลกระทบด้านสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือของผู้เรียน

4.3 ผลกระทบด้านผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาวิจัยนี้ได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ มีดังนี้

1. **รูปแบบ** หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักการ วิธีการ และเกณฑ์ต่าง ๆ ที่นำมาปฏิบัติเพื่อยึดถือเป็นแนวทางให้การดำเนินงาน ที่จะทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และบรรลุวัตถุประสงค์ ในการวิจัยนี้ รูปแบบหมายถึง แนวคิด ที่แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในการดำเนินงานควบคุมภายใน ซึ่งประกอบไปด้วย มาตรฐานการควบคุมภายใน กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของการควบคุมภายใน

2. **รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม** หมายถึง แบบแผน กรอบความคิด ทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงาน กระบวนการที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานนิเทศกับโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพภูพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยมีองค์ประกอบประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม 4) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้มืออาชีพ 5) การประเมินผล 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ที่ได้สังเคราะห์องค์ประกอบเป็นกรอบแนวคิดจากนักวิชาการและนักการศึกษา (วิไลพร อ่อนภูษา, 2561; ภาณุพันธ์ ชันระ, 2560; สิริดา สายเพชร, 2560; ปิยนุช กาญจนะกันโห, 2560; Shirrell and Hopkins, 2016; Kircher, R.L., 2007; Corsini and Auerbach, 2007; Tagger, Lori Sue, 2003)

3. **การเตรียมการนิเทศ** หมายถึง กิจกรรมที่จะต้องดำเนินการก่อนการนิเทศของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เช่น การชี้แจงนโยบาย การมอบหมายงานภารกิจ การศึกษาสภาพความพร้อม ข้อมูลจากการสำรวจ ติดตาม เพื่อให้ทราบแนวทางการวางแผนแก้ปัญหาและพัฒนางาน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) จัดตั้งคณะทำงานนิเทศ 2) จัดทำนโยบายแผนงานโครงการ 3) ประชุมชี้แจงผู้รับการนิเทศทราบนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการติดตามและประเมินผล 4) ผู้

นิเทศและผู้รับการนิเทศเตรียมข้อมูลสภาพปัญหาเพื่อร่วมกันวางแผน และ 5) นำผลการประชุมไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติ

4. การนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานระหว่างผู้รับการนิเทศภายในสถานศึกษาและผู้นิเทศที่เกิดจากการไว้วางใจ การร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กำหนดเป้าหมายร่วมกัน ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนรวมถึงการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

5. แนวทางการนิเทศ หมายถึง แบบแผนและวิธีการในการนิเทศที่ผู้นิเทศดำเนินการเพื่อให้เกิดการพัฒนา 4 ประการ คือ เพื่อพัฒนาคน เพื่อพัฒนางานเพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ และเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ส่งผลให้การนิเทศเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยมีขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1) ชักซ้อมทำความเข้าใจระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 2) เลือกเครื่องมือการนิเทศตามรูปแบบการนิเทศ 3) ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันจัดทำปฏิทินการนิเทศ 4) บันทึกข้อมูลการนิเทศตามแบบบันทึกการนิเทศ 5) รวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินผล

6. กระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. การดำเนินการ หมายถึง การดำเนินการการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 2) การมีภาวะผู้นำร่วม 3) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 4) ชุมชนกัลยาณมิตร 5) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน 6) การสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ

8. การประเมินผล หมายถึง ขั้นตอนหลังจากที่ผู้นิเทศทำการประมวลผลหลังจากดำเนินการนิเทศและการประชุม เพื่อตรวจสอบความสำเร็จของโครงการกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยมีขอบข่ายการประเมิน หากผลการประเมินพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคจะมีการปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพด้วยการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพให้ก้าวหน้า

9. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง สมรรถนะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูลูกเสือ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 2) การมีภาวะผู้นำร่วม 3) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 4) ชุมชนกัลยาณมิตร 5) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน 6) การสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ

10. การปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ หมายถึง สมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือของผู้เรียน 1) การฝึกอบรมและเพิ่มทักษะทางลูกเสืออย่างต่อเนื่อง 2) การพัฒนาดตนเองให้ก้าวหน้า 3) การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ 4) การช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน และสังคม 5) ความเป็นระเบียบวินัย มีความตระหนักในคุณค่าการเป็นลูกเสือ สามารถเรียนรู้และมีทักษะสัญลักษณ์ลูกเสือ

11. ผลสำเร็จต่อการใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม หมายถึง ผลสำเร็จต่อการใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือในผลกระทบด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพของครูลูกเสือ ผลกระทบด้านสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือของผู้เรียน และผลกระทบด้านผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

12. โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพมหานคร หมายถึง โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพมหานคร ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 11 โรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการนิเทศของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย ได้แก่

- 1) โรงเรียนชุมแพศึกษา
- 2) โรงเรียนนาจานศึกษา
- 3) โรงเรียนจตุรมิตรวิทยาการ
- 4) โรงเรียนชุมแพพิทยาคม
- 5) โรงเรียนชุมแพวิทยายน
- 6) โรงเรียนผาขาววิทยายน
- 7) โรงเรียนหนองตาไก้ศึกษา
- 8) โรงเรียนภูผาม่าน
- 9) โรงเรียนซำยางวิทยายน
- 10) โรงเรียนข้าวเรียงศึกษา
- 11) โรงเรียนหนองเสาเล้าวิทยาการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยนี้ มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับทางการวิจัย มีดังนี้

1. ประโยชน์ต่อการวิจัยและพัฒนา

1.1 ได้ทราบผลสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ

1.2 ได้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

2. ประโยชน์ต่อการนำไปใช้

2.1 ได้ทราบผลสำเร็จต่อการใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือในผลกระทบด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพของครูลูกเสือ ผลกระทบด้านสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือของผู้เรียน ผลกระทบด้านผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลูกเสือ

2.2 ได้ข้อมูลสนเทศสำหรับโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่นำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา และเป็นการพัฒนาระบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ประโยชน์ต่อสังคมวงกว้าง

3.1 เป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ สำหรับ

โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตอื่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เพื่อต่อยอดนำไปพัฒนาในระดับสถานศึกษา ต่อไป

3.2 เป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

3.3 ผู้บริหารระดับนโยบาย มีแนวปฏิบัติเพื่อเอื้อให้เกิดการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ในการดำเนินการ เพื่อการพัฒนาคุณภาพงานด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต ต่อไป

3.4 ได้องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการนิเทศการศึกษา จากการเผยแพร่ให้กับสังคม ทั้งในวงวิชาการ องค์กรการศึกษา และผู้สนใจ ในรูปแบบบทความทางวิชาการทั้งระดับในประเทศ และต่างประเทศ ต่อไป

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพผ่านชมพู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม มีดังนี้

2.1 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579)

2.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

2.3 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 แนวคิดการศึกษา 4.0 กับการเปลี่ยนแปลงแห่งศตวรรษที่ 21

2.5 การนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม

2.6 การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม

2.7 การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.8 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และทักษะการสอนลูกเสือ

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579)

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) มีกรอบแนวคิดสำคัญ ตามลำดับ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ของประเทศไทย มีกรอบของหลักการสำคัญ คือ ความมั่นคง ความมั่งคั่ง ความยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใน 3 ด้าน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 : 8) มีดังนี้

1.1 ด้านความมั่นคง

ความมั่นคงปลอดภัยจากภัยการเปลี่ยนแปลงภายในและภายนอกประเทศ ทุกระดับ สังคม ชุมชนและปัจเจกบุคคล ตลอดจนความมั่นคงในมิติเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม การเมืองที่มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ที่เข้มแข็ง เป็นศูนย์กลางและยึดเหนี่ยวจิตใจ และเป็นกลไกนำไปสู่การบริหารที่ต่อเนื่องโดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการสร้างความปรองดองและสามัคคีที่สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาความเข้มแข็ง มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงานและน้ำ ความมั่นคงในชีวิต และความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

1.2 ด้านความมั่งคั่ง

การขยายตัวเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องจนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลงที่ทำให้ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น และเศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูงเพื่อสามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ รวมถึงการสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคตอันเป็นจุดสำคัญการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งด้านการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้าและการลงทุนของการมีบทบาทสำคัญในระดับภูมิภาค ระดับโลก ที่เกิดสายสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างมีพลัง ซึ่งความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่อง ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางสังคม ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือ เครื่องจักร ทุนเทคโนโลยี ทุนทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ให้เชื่อมโยงอย่างบูรณาการ

1.3 ด้านความยั่งยืน

การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ คุณภาพชีวิตให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่ไม่ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เกินพอดี และไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม จนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศน์ การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับกฎระเบียบประชาคมโลก มีความรับผิดชอบต่อ ความเอื้ออาทร และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนสังคมในการพัฒนาอย่างสมดุล

สรุปได้ว่า ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี มุ่งเน้นให้ประเทศก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนา อันที่จะนำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข โดยยึดหลักแนวทาง “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ที่เอื้อให้เกิดความมั่นคงในทุกด้านที่ต้องบูรณาการความร่วมมือให้เกิดผล โดยเฉพาะ ทิศทางการพัฒนา คุณภาพการศึกษา เป็นกลไกเพื่อการขับเคลื่อนให้เกิดความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

2. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579)

แนวคิดการจัดการศึกษาเป็นหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560–2579) มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายการจัดการศึกษา เป้าหมายการจัดการศึกษาสู่ผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ,2560 : 12 - 16) สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 วิสัยทัศน์: คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21

2.2 พันธกิจ

2.2.1 พัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่คนไทยทุกคนเข้าถึงโอกาสในการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างความเสมอภาคด้านการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ในการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาที่สอดคล้องและรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงแห่งโลกศตวรรษที่ 21

2.2.2 พัฒนาคุณภาพของคนไทยให้เป็นผู้มีความรู้ คุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาศักยภาพและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.2.3 สร้างความมั่นคงแก่ประเทศชาติ โดยสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคม คุณธรรม จริยธรรม

2.2.4 พัฒนาศักยภาพ และความสามารถในการแข่งขันของการก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลาง สู่การเป็นประเทศในโลกรุ่นหนึ่ง ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมด้วยการเพิ่มผลิตภาพของกำลังแรงงาน (productivity) ให้มีทักษะ สมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดงาน และพัฒนาพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 และเทคโนโลยี

2.3 วัตถุประสงค์

2.3.1 เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

2.3.2 เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับทฤษฎีของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ

2.3.3 เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.3.4 เพื่อนำประเทศก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลาง ความเหลื่อมล้ำลดลง

2.4 เป้าหมายการจัดการศึกษา

2.4.1 ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access) มีตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่ ประชากรกลุ่มอายุ 6 - 14 ปี ทุกคนได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าที่รัฐต้องจัดให้ฟรี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้เรียนพิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมทุกคน ประชากรวัยแรงงานมีการศึกษาเพิ่มขึ้น

2.4.2 ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity) มีตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่ ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา 15 ปี เป็นต้น

2.4.3 ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) มีตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่ นักเรียนมีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน(O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น และคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programmed for International Student Assessment : PISA) ของนักเรียน อายุ 15 ปีสูงขึ้น เป็นต้น

2.4.4 ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) มีตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่ ร้อยละของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกลดลง มีระบบการบริหารงานบุคคล และบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ มีกลไกส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

2.4.5 ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) ตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ความสามารถในการแข่งขัน

2.6 เป้าหมายการจัดการศึกษาสู่ผู้เรียน

เป้าหมายการจัดการศึกษาสู่ผู้เรียนโดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21

2.7 การกำหนดยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทางการพัฒนา

2.7.1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด

1) คนทุกช่วงวัยมีความรักในสถาบันหลักของชาติยึดมั่นการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีตัวชี้วัด เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่สะท้อนความรักและการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติและการยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การจัดการเรียนการสอน/กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของความเป็นพลเมือง การจัดการเรียนการสอน/กิจกรรมที่สร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปรามของการทุจริตคอร์รัปชัน การจัดการเรียนการสอน/กิจกรรม เพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมเชิงพหุวัฒนธรรม

2) คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพในการจัดการศึกษา โดยมีตัวชี้วัด การมีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนน สูงขึ้น การพัฒนาศักยภาพ หรือทักษะด้านอาชีพ สามารถมีงานทำหรือนำไปประกอบอาชีพในท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนบูรณาการหลักสูตรให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรมและภาษาถิ่น การพัฒนาศักยภาพ ความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ศาสนา ภาษาและวัฒนธรรม

3) คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแลและป้องกันภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่ โดยมีตัวชี้วัด การจัดการกระบวนการเรียนรู้และปลูกฝังแนวทางการจัดการความขัดแย้ง โดยแนวทางสันติวิธี การจัดการเรียนการสอน/กิจกรรม เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ การมีระบบกลไก มาตรการที่เข้มแข็งในการป้องกันแก้ไขภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ สถานศึกษาที่ปลอดภัยเสถียร

4) การยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา โดยมีตัวชี้วัด การสร้างและขยายโอกาสทางการศึกษาทั้งในและนอกระบบให้ผู้เรียนในพื้นที่ การสร้างโอกาสทางการศึกษาบูรณาการทุนการศึกษา รับรองคุณวุฒิการศึกษา ใบประกอบวิชาชีพ ส่งเสริมให้มีบทบาทในการพัฒนาเชิงพื้นที่ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษาและการให้ความรู้สำหรับคนทุกช่วงวัย จำแนกตามระดับและประเภทการศึกษา การพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและถูกต้องสอดคล้องตามหลักการศาสนา การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการหลักสูตรให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรมและท้องถิ่น การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.7.2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด

1) การผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมีตัวชี้วัด ฐานข้อมูลความต้องการกำลังคน (Demand) จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม อย่างครบถ้วน ผู้เรียนอาชีวศึกษาสูงขึ้น ผู้สำเร็จการศึกษามีสมรรถนะที่ตรงกับความต้องการของ ตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาตามกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่

ตรงตามข้อมูลความต้องการกำลังคนในกลุ่มอุตสาหกรรม การศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา มีสมรรถนะเป็นที่พอใจของสถานประกอบการ

2) สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษา มีความเชี่ยวชาญเป็นเลิศเฉพาะด้าน โดยมีตัวชี้วัด การผลิตกำลังคนระดับกลางและ ระดับสูงจำแนกตามระดับ/ประเภท การศึกษาในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ สถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษารูปแบบทวิภาคี/ สหกิจศึกษา/ หลักสูตรโรงเรียนตามมาตรฐานที่กำหนด หลักสูตรสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทวิภาคี ร่วมกับต่างประเทศ หลักสูตรฐานสมรรถนะในสาขาที่ตรงกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเน้นด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการวิจัย สถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และคณิตศาสตร์หรือ สะเต็มศึกษา หลักสูตรสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ สถานศึกษา/สถาบันศึกษาที่มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครูที่ผ่านการประเมินสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ การสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือภาครัฐ เอกชน สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ และหน่วยงานที่จัดการศึกษา

3) การวิจัยพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและ มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยมีตัวชี้วัด โครงการ/งานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้/นวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาประเทศ

4) การส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน โดยมีตัวชี้วัด การส่งเสริมและพัฒนาสถาบันอาชีวศึกษาให้ผลิตและพัฒนากำลังคนตามความเชี่ยวชาญ ความเป็นเลิศเฉพาะด้าน ส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนคุณวุฒิมาตรฐานอาชีพสู่การปฏิบัติ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษอย่างต่อเนื่องทุกระดับ ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ เสริมสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคน ปรับระบบการศึกษาให้มีความเชื่อมโยงและยืดหยุ่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนข้ามสายได้ มาตรฐานอาชีพ/วิชาชีพที่สอดคล้องกับตลาดงานและยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 ขับเคลื่อนการนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และดำเนินการเทียบเคียงกับกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียนและประเทศต่าง ๆ เพื่อการยกระดับฝีมือแรงงานของประเทศสู่ระดับสากล พัฒนามาตรฐานครู พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสาขาที่ตรงกับความต้องการตลาดงาน พัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความเชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ แบบครบวงจร การส่งเสริมการผลิต การวางระบบการปฏิบัติงานและแรงจูงใจ

2.7.3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด

1) ผู้เรียนมีทักษะคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย ทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยมีตัวชี้วัด ผู้เรียนที่มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีวินัย มีจิตสาธารณะ ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะ และช่วยเหลือสังคม ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีวินัย สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป ที่จัดกิจกรรมสะท้อนการสร้างวินัย จิตสาธารณะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2) คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐาน การศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ โดยมีตัวชี้วัด เด็กแรกเกิด – 5 ปี มีพัฒนาการสมวัย ครู/ผู้ดูแลเด็ก มีความรู้และทักษะในการดูแลเด็กที่ถูกต้อง จัดการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้านตามวัย การอ่านของคนไทย ผู้เรียนที่มีคะแนน ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป ผู้เรียนในสาขาเฉพาะที่ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญระดับสูง ในศาสตร์/สาขาต่าง ๆ และ ประชากรวัยแรงงาน มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย แรงงานที่ขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เพื่อ ยกระดับคุณวุฒิการศึกษา ผู้สูงวัยที่ได้รับบริการการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต เพิ่มขึ้น

3) สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตาม หลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน โดยมีตัวชี้วัด ศูนย์เด็กเล็ก/สถานศึกษาระดับปฐมวัยที่จัด กิจกรรมการเรียนรู้ ได้คุณภาพและมาตรฐาน สถานศึกษา/สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดกิจกรรมที่ สอดคล้องกับหลักสูตร และสมรรถนะของเด็กที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานคุณภาพของอาเซียน สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สถาบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและ อุดมศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ประเทศไทย 4.0 สถานศึกษา/สถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนภาษาประเทศ สมาชิกอาเซียน (+3) สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์

4) การมีแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้ มีคุณภาพและ มาตรฐาน สามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ โดยมีตัวชี้วัด แหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนา ให้สามารถจัดการศึกษา/จัดกิจกรรม การเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพ และแหล่งเรียนรู้ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ที่ได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน สถานประกอบการ สถาบันศาสนา มูลนิธิสถาบัน/ องค์กรในสังคม มีระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษาที่ทันสมัย สนองตอบความต้องการ ของผู้ใช้บริการ สื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพ จากหน่วยงานที่ รับผิดชอบ และสื่อ ตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมจากภาครัฐและ เอกชน และ รายการ/ประเภทสื่อที่ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพจากหน่วยงาน ที่รับผิดชอบ เผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล จำแนกตามระดับ/ประเภทการศึกษา ระบบคลังข้อมูลเกี่ยวกับสื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมาตรฐาน สามารถให้บริการคนทุกช่วงวัยและใช้ประโยชน์ ร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานได้ ระบบและกลไกการวัด การติดตามประเมินผลมีประสิทธิภาพ

5) การมีระบบและกลไกการทดสอบ การวัดและประเมินความรู้ทักษะ และ สมรรถนะของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมายที่มีประสิทธิภาพ และระบบติดตาม ผู้เรียนที่มีแนวโน้มจะออกกลางคัน โดยมีตัวชี้วัด การเข้าใช้บริการคลังข้อสอบเพื่อการวัดผลการ เรียนรู้ตามมาตรฐานหลักสูตร การอบรมวิชาการ การเข้ารับการทดสอบและประเมินผลผ่านระบบ เทคโนโลยีดิจิทัล ระบบการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้มาตรฐานระดับสากล มีฐานข้อมูล แผนการผลิตครูและบุคลากรการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา ขนาดสถานศึกษา จังหวัด และสัดส่วน ของการบรรจุครู มีหลักเกณฑ์และเงื่อนไข การพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน เป็นต้น

6) ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ/ประเภท การศึกษาได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีตัวชี้วัด ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการและยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน ความพึงพอใจของครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะและการใช้ประโยชน์จากการพัฒนา มีระบบการคัดเลือกบุคคลเพื่อเป็นอาจารย์ ในสถาบันผลิตครู และการพัฒนาให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาและเทคนิคการสอน

2.7.4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด

1) ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยมีตัวชี้วัด สัดส่วนนักเรียนปฐมวัย (3 – 5 ปี) ต่อกลุ่มอายุ 3 – 5 ปี เพิ่มขึ้น และอายุ 6 – 11 ปี ได้เข้าเรียนระดับประถมศึกษาทุกคน และประชากรอายุ 12 – 14 ปี ได้เข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่าทุกคน และเด็กในวัยเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับการศึกษาเต็มตามศักยภาพ ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายการศึกษา 15 ปี จำนวนสถานศึกษา/สถาบันการศึกษา/องค์กรที่จัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ตามรูปแบบ/หลักสูตร สำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สถานศึกษา/สถาบันการศึกษา/องค์กรที่จัดการศึกษาตามรูปแบบ/ หลักสูตรสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และมีหลักสูตรการศึกษาในการจัดการศึกษากลุ่มการศึกษาเฉพาะด้าน กลุ่มที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในทุกระดับการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ ตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

2) การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย โดยมีตัวชี้วัด มีระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย สนองตอบ ความต้องการของผู้เรียนและผู้ให้บริการอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ มีสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์และการผลิตรายการเพื่อการศึกษา สถานศึกษาได้รับบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงครอบคลุม ทุกพื้นที่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการจัดการเรียนการสอนทางไกลด้วยระบบ DLIT, DLTV, ETV และผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยผล การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อค้นคว้าความรู้เพิ่มขึ้น และมีสื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน การส่งเสริมการมีอาชีพ สถานศึกษาทุกแห่งมีอินเทอร์เน็ต

2.7.5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

การสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม การให้ความรู้ทักษะ การสร้างทัศนคติและความตระหนักแก่ผู้เรียนและคนทุกช่วงวัยในเรื่องความสำคัญของการพัฒนาและเติบโตในสังคมที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สามารถปรับตัวในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรม จริยธรรม และรับผิดชอบต่อ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีที่สามารถปรับตัวได้ในสภาพการเปลี่ยนแปลงและการเติบโตบนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2.7.6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และสถานศึกษาควบคู่กับการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและการพัฒนาระบบการบริหารงานทางการศึกษาของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา มีเป้าหมายตัวชี้วัด ในการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงาน และสถานศึกษาควบคู่กับการปรับปรุงแก้ไขปัญหา และการพัฒนาระบบการบริหารงานทางการศึกษาของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเป้าหมายสำคัญในความสามารถของการจัดการศึกษาที่แสดงความรับผิดชอบ ต่อคุณภาพมาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพ (พรชัย เจตมานาน เผธิญ กิจระการ และคณะ, 2561 : 19) ประกอบด้วย

1) ความมั่นคงทางการศึกษาจากการสร้างสังคมวัฒนธรรมและการศึกษาภายใต้ศตวรรษที่ 21 ที่มีความเชื่อมโยง และการดำเนินการเพื่อวางรากฐานและกลไกการสร้าง ความมั่นคงทางการศึกษา โดยจะต้องเริ่มที่กระบวนการจัดการศึกษา การป้องกันและแก้ไขเพื่อมุ่งแก้ไข ปัญหาที่กระทบต่อแก่นหลักของการจัดการศึกษา จำเป็นต้องเปลี่ยนผ่านการจัดการศึกษาให้ครอบคลุม ประเด็นหลักสำคัญในเป้าประสงค์ วิธีการ กระบวนการและแผนเชิงกลยุทธ์ สู่แผนการปฏิบัติการที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพทั้งด้านจิตสำนึก ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความคิด ทักษะคิด ความเชื่อ ค่านิยม พฤติกรรม ได้อย่างมีคุณภาพ

2) ความมั่นคงทางการศึกษา จากการสร้างขีดความสามารถการใช้และการเข้าถึงเทคโนโลยีที่บูรณาการทักษะความรู้ การพัฒนาการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรที่สร้างเสริมทักษะ สำคัญในศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องและเชื่อมโยงอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ และพัฒนาระบบ สารสนเทศ/สื่อที่เหมาะสมและเอื้อกับการเรียนรู้ การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรม ที่มุ่งเน้นการปฏิบัติจริงอย่างครบวงจร และการพัฒนาคนให้มีทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะ การผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมาตรฐานเพื่อสร้างกำลังคนให้มีสมรรถนะตอบสนองต่อความ ต้องการของตลาดงาน การพัฒนาการจัดการศึกษารองรับในพลวัตของโลกและศตวรรษที่ 21

3) ความยั่งยืนทางการศึกษา จากการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ผ่านการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ที่มีมาตรฐานและหลากหลาย ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา และการให้ความรู้เพื่อ การพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมการเรียนรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญา สนับสนุนการผลิตและพัฒนา นวัตกรรมทางการศึกษา สื่อความรู้ การส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ทางการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล เครือข่ายสังคมรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนทุกช่วงวัย สร้างเสริมและปรับเปลี่ยน ค่านิยม พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม การวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ และการปรับปรุง ระบบการผลิตและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ทักษะ และความสามารถในการจัดการ เรียนการสอน และมีจิตวิญญาณของความเป็นครู การสร้างทัศนคติและความตระหนักแก่ผู้เรียนใน เรื่องความสำคัญของการพัฒนาและเติบโตในสังคมที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560–2579) มีเป้าหมายการจัดการศึกษาตาม วิสัยทัศน์ที่ทุกคนได้รับการศึกษา เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขที่สอดคล้อง กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ในการขับเคลื่อน พัฒนาการจัดการศึกษาทั้งด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษา ที่มีคุณภาพมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำ และด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มี บทบัญญัติที่เป็นสาระสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 3) สามารถสรุปได้ดังนี้

หมวด 1: บททั่วไป

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การ ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจใน ความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ความรู้อันเป็นสากล อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่ม สร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก คือ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้ สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก คือ มีเอกภาพ ด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและ ประเภทการศึกษา มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการ จัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น

หมวด 2: สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

มาตรา 10 การจัดการศึกษาให้บุคคลมีสิทธิ โอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษา สำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการ

เรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการ ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ ไม่เสียค่าใช้จ่าย มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ความช่วยเหลืออื่นทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถบุคคลนั้นๆ

มาตรา 11 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล ได้รับการศึกษาภาคบังคับ ตลอดจน ให้ได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว

มาตรา 12 นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 13 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ คือ 1) การสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษา แก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล 2) เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลที่ครอบครัวจัดให้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด 3) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 14 บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น สนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ ตามควรแก่กรณี ได้แก่ 1) การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ 2) เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด 3) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษา

หมวด 3: ระบบการศึกษา

มาตรา 15 การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ

1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคล

3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ จากการเรียนรู้นอกระบบตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน

มาตรา 16 การศึกษาในระบบมี 2 ระดับ คือ

- 1) การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- 2) การศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา และระดับปริญญา การแบ่งระดับหรือการเทียบระดับการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 17 การศึกษาภาคบังคับ จำนวน 12 ปี ของการศึกษาภาคบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการ นับอายุ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษา

- 1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น
- 2) โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนา หรือศาสนาอื่น

- 3) ศูนย์การเรียน ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน

มาตรา 19 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้จัดในมหาวิทยาลัย สถาบัน วิทยาลัย หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 20 การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 21 กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจจัดการศึกษา เฉพาะทาง ตามความต้องการและความชำนาญของหน่วยงานนั้นได้ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด 4: แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ที่บูรณาการตามความเหมาะสม แต่ละระดับการศึกษา ประกอบด้วย

- 1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ สังคมโลก ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย ระบบการเมือง การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์เรื่อง การจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลยั่งยืน
- 3) ความรู้ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้
- 4) ความรู้ ทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา
- 5) ความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาดำเนินการ ได้แก่

- 1) การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 2) การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 3) การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น และทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- 4) การจัดการเรียนการสอนผสมผสานสาระความรู้อย่างได้สัดส่วนสมดุล ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในทุกวิชา
- 5) การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ สามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียน เรียนรู้ ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการ ประเภทต่าง ๆ
- 6) การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ศูนย์การกีฬานันทนาการ แหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียง มีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการ ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม การทดสอบควบคุมไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษาให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ ให้นำผลการประเมินมาใช้ประกอบการพิจารณา

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตร เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อ การศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดทำสาระ ของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ หลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคล ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพขั้นสูงและการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ พัฒนาสังคม

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญา วิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนา ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ หาวิธีการ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของการพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

หมวด 5: การบริหารและการจัดการศึกษา

มาตรา 31 กระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม และกำกับดูแลการศึกษา ทุก ระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา สนับสนุน ทรัพยากรเพื่อ การศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการ กีฬาเพื่อการศึกษา รวมทั้ง การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดการศึกษา และราชการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็น อำนาจหน้าที่ของกระทรวง หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวง

มาตรา 32 การจัดระเบียบบริหารราชการในกระทรวงให้มืองค์กรหลักที่เป็นคณะบุคคล ในรูปสภา หรือในรูปคณะกรรมการ ได้แก่ สภาการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็น หรือให้ คำแนะนำแก่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 33 สภาการศึกษามีหน้าที่ คือ 1) พิจารณาแผนการศึกษาที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬาการศึกษา ทุกระดับ 2) พิจารณาเสนอนโยบาย แผน มาตรฐาน การศึกษาเพื่อดำเนินการ เป็นไปตามแผน 3) พิจารณาเสนอนโยบายและแผนในการสนับสนุน ทรัพยากรเพื่อการศึกษา 4) ดำเนินการประเมินผลการจัดการศึกษา 5) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำ เกี่ยวกับกฎหมายและกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติ

มาตรา 34 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับ ที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ การส่งเสริมประสานงานการจัดการ อาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน การสนับสนุน ทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการ จัดการอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ คณะกรรมการการอุดมศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็น เลิศทางวิชาการของสถานศึกษา

มาตรา 35 องค์ประกอบของคณะกรรมการ ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่งจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนกรรมการประเภทอื่นรวมกัน จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรง ตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการแต่ละคณะ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความแตกต่างของกิจการในความรับผิดชอบของคณะกรรมการแต่ละคณะ ให้สำนักงาน

คณะกรรมการ เป็นนิติบุคคล และให้เลขาธิการของแต่ละสำนักงานเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ

มาตรา 36 ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคล และอาจจัดเป็นส่วนราชการหรือเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ยกเว้นสถานศึกษาเฉพาะทาง ให้สถานศึกษาดำเนินกิจการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ

มาตรา 37 การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรมและความเหมาะสมด้านอื่น อาทิเช่น

- 1) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ
- 2) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดในรูปแบบการศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย
- 3) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ
- 4) การจัดการศึกษาทางไกล และการจัดการศึกษาที่ให้บริการในหลายเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา 38 ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษา ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุน สถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่ การศึกษา ประสาน และส่งเสริม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย และมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประกอบด้วยผู้แทน องค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสมาคมผู้ประกอบการ วิชาชีพรุ ผู้แทนสมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพบริหาร การศึกษา ผู้แทนสมาคมผู้ปกครองและครู และ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการ กรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ เขตพื้นที่การศึกษา ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับ สถานศึกษาเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าจะอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเขตพื้นที่การศึกษาใด ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศ กำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้าน วิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง หลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริม

สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ สถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาและสถานศึกษาอาชีวศึกษา อาจมีกรรมการเพิ่มขึ้นได้ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายกำหนด จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษา

หมวด 6: มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงาน ประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณา เห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ บุคคลหรือ หน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอก

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไข ต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

หมวด 7: ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิตการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อม และมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 53 ให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ในกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแล การปฏิบัติตามมาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา

มาตรา 54 ให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู โดยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งของหน่วยงานทางการศึกษาในระดับสถานศึกษาของรัฐ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นข้าราชการในสังกัดองค์กรกลาง ยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารงาน

มาตรา 55 ให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับอื่น สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอกับฐานะทางสังคม และวิชาชีพ ให้มีกองทุนส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดสรรเป็นเงินอุดหนุน งานริเริ่มสร้างสรรค์ ผลงานดีเด่น และเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา

มาตรา 56 การผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนามาตรฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ

มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษา ระดมทรัพยากรในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา ยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา

หมวด 8: ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น มาใช้จัดการศึกษา ดังนี้ 1) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม 2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากร โดยการสนับสนุน การอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ตามความเหมาะสมความจำเป็น

มาตรา 59 ให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการปกครอง ดูแลบำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุ ตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการของสถานศึกษา และเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่ขัด หรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และภารกิจหลักของสถานศึกษา บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลได้มาโดยมีผู้อุทิศให้ หรือโดยการซื้อ หรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ของสถานศึกษา ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุและให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถานศึกษา บรรดารายได้ ผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือ

จ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง ตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นนิติบุคคล ผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณให้สถานศึกษาสามารถจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา

มาตรา 60 ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา อาทิเช่น

- 1) จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนให้เท่าเทียมกัน
- 2) จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยตามความเหมาะสมและความจำเป็น
- 3) จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสม สอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษแต่ละกลุ่ม โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา ความเป็นธรรม
- 4) จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ และงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐ ตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และภารกิจของสถานศึกษา ให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณ ทรัพยากรทางการศึกษา ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา
- 5) จัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และเป็นสถานศึกษาในกำกับของรัฐหรือองค์กรมหาชน
- 6) จัดสรรกองทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชนเพื่อให้พึ่งตนเองได้
- 7) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชน

มาตรา 61 ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนการศึกษาที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ตามความเหมาะสม และความจำเป็น

มาตรา 62 ให้มีระบบการตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการการศึกษา และแนวการจัดการศึกษาและคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานภายในและหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอก หลักเกณฑ์ และวิธีการในการตรวจสอบ ติดตาม การประเมิน

หมวด 9: เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

มาตรา 63 รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาระบบและนอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมตามความจำเป็น

มาตรา 64 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต พัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัด พัฒนาขีดความสามารถในการผลิต สนับสนุนและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะการผลิต การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ

มาตรา 66 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิต และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่า และเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

มาตรา 68 ให้มีการระดมทุน เพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จากเงินอุดหนุนของรัฐ ค่าสัมปทาน และผลกำไรที่ได้จากการดำเนินกิจการด้าน สื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชน รวมทั้งให้มีการลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว เพื่อการพัฒนาคนและสังคมหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุน เพื่อการผลิตการวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 69 รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผน ส่งเสริม และประสานการวิจัยการพัฒนาและการใช้การประเมินคุณภาพ และประสิทธิภาพของการผลิต การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

หมวด 10: บทเฉพาะกาล

มาตรา 70 บรรดาบทกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งเกี่ยวกับการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะได้มีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 71 ให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานการศึกษา สถานศึกษาที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงมีฐานะ อำนาจหน้าที่เช่นเดิม จนกว่าจะได้มีการจัดระบบการบริหาร และการจัดการศึกษาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ต้องไม่เกิน 3 ปี ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 72 ในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติ มาตรา 10 วรรคหนึ่ง มาตรา 17 มาใช้บังคับจนกว่าจะมีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าว ซึ่งต้องไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยใช้บังคับ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการออกกฎกระทรวงตาม มาตรา 16 วรรคสอง และวรรคสี่ ให้แล้วเสร็จภายใน 6 ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กระทรวงจัดให้มีการประเมินผลภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่ง

มาตรา 73 ในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติในหมวด 5 การบริหารการจัดการศึกษา หมวด 7 ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มาใช้บังคับจนกว่าจะได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติในหมวดดังกล่าว การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ.2523 ต้องไม่เกิน 3 ปี นับวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 74 ในวาระเริ่มแรกที่ยังไม่แล้วเสร็จ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน เพื่อให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่ต้องดำเนินการก่อนที่การจัดระบบบริหารการศึกษาตามหมวด 5 ของพระราชบัญญัตินี้แล้วเสร็จ ให้กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ทำหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี

มาตรา 75 ให้จัดตั้งสำนักงานปฏิรูปการศึกษา เพื่อทำหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) เสนอการจัดโครงสร้างองค์กร การแบ่งส่วนงานตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 5 ของพระราชบัญญัตินี้
- 2) เสนอการจัดระบบครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 7 ของพระราชบัญญัตินี้
- 3) เสนอการจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 8 ของพระราชบัญญัตินี้
- 4) เสนอแนะเกี่ยวกับการร่างกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการตาม (1) (2) และ (3) ต่อคณะรัฐมนตรี
- 5) เสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่บังคับใช้อยู่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะรัฐมนตรี
- 6) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชน

มาตรา 76 ให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงานปฏิรูปการศึกษาจำนวน 9 คน ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จากผู้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา การบริหารรัฐกิจ การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและการคลัง กฎหมายมหาชน และกฎหมายการศึกษา ทั้งนี้ จะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีเชื้อสายราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐรวมอยู่ด้วย ไม่น้อยกว่า 3 คน ให้คณะกรรมการบริหารมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา และแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมายได้ ให้เลขาธิการสำนักงานปฏิรูปการศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการของคณะ กรรมการบริหาร และบริหารกิจการของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการบริหาร เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งวาระเดียว เป็นเวลา 3 ปี เมื่อครบวาระแล้วให้ยุบเลิกตำแหน่ง และสำนักงานปฏิรูปการศึกษา

มาตรา 77 ให้มีคณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการบริหารสำนักงานปฏิรูปการศึกษา คณะหนึ่ง จำนวน 15 คน ทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นคณะกรรมการบริหาร จำนวน 2 เท่า ของจำนวนประธานและกรรมการบริหาร เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้ง ประกอบด้วย

1) ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน ได้แก่ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

2) อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งคัดเลือกกันเอง จำนวน 2 คน และคณบดีคณะครุศาสตร์ ศาสตราจารย์ หรือการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนที่มีการสอนระดับปริญญาในสาขาวิชาครุศาสตร์ ศาสตราจารย์ หรือการศึกษา ซึ่งคัดเลือกกันเอง จำนวน 3 คน ในจำนวนนี้ จะต้องเป็นคณบดีคณะครุศาสตร์ ศาสตราจารย์ หรือการศึกษาจากมหาวิทยาลัยของรัฐ ไม่น้อยกว่า 1 คน

3) ผู้แทนสมาคมวิชาการ หรือวิชาชีพด้านการศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งคัดเลือกกันเอง จำนวน 5 คน ให้คณะกรรมการสรรหาเลือกกรรมการสรรหาคนหนึ่ง เป็นประธานกรรมการ และเลือกกรรมการสรรหาอีกคนหนึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการสรรหา

มาตรา 78 ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานปฏิรูปการศึกษา และมีอำนาจกำกับดูแลกิจการของสำนักงานตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน นอกจากนี้ที่มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานปฏิรูปการศึกษาอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1) องค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ และวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหาร ตามมาตรา 75 และมาตรา 72

2) องค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหา หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร ตามมาตรา 77

3) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามรวมทั้งการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการบริหาร เลขาธิการ และเจ้าหน้าที่

4) ทุน รายได้ งบประมาณ และทรัพย์สิน

5) การบริหารงานบุคคล สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น

6) การกำกับดูแล การตรวจสอบ และการประเมินผลงาน

7) การยุบเลิก

8) ข้อกำหนดอื่น ๆ อันจำเป็นเพื่อให้กิจการดำเนินไปได้และมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มีนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันจะเป็นการพัฒนาการศึกษาแก่นักเรียนให้สัมฤทธิ์ผล ทั้งนี้ การจัดการศึกษาและสนับสนุนให้เกิดความรู้ คุณธรรม การปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลง การสร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง คำนึงถึงการมีส่วนร่วม สนับสนุนทรัพยากร ติดตามตรวจสอบและประเมินผล เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการสร้างระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในการดำรงชีวิตและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสังคม ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาในด้านต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษามุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน และมีวิสัยทัศน์ความเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาทางการศึกษา ซึ่งมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 3 ด้าน โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557 : 7-10)

1. มาตรฐานด้านผู้เรียน

1) มาตรฐานที่ 1 มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้ มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมแต่ละศาสนาซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และประหยัดใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวมอย่างประหยัดคุ้มค่า

2) มาตรฐานที่ 2 เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้ เคารพและรับฟังคำแนะนำ รักษาสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น มีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่เป็นปัญหาสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษา ท้องถิ่น ใช้เวลาว่างเป็นประโยชน์

3) มาตรฐานที่ 3 มีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้ รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

4) มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้ สามารถจำแนกประเภทข้อมูลเปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ความถูกต้อง ระบุสาเหตุ ค้นหาคำตอบ เลือกริธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม มีความคิดริเริ่มมีจินตนาการสามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

5) มาตรฐานที่ 5 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชา/หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ภาษาไทยภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์) มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

6) มาตรฐานที่ 6 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุดแหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งใน และนอกสถานศึกษา สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตัวเอง

7) มาตรฐานที่ 7 เห็นคุณค่า ภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะ วัฒนธรรมไทยที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้ รู้จักท้องถิ่นรักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง มีความรู้ความเข้าใจภูมิปัญญาไทยโดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่นนำมาใช้ได้ ชื่นชมและสืบสานศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่นและของไทย

8) มาตรฐานที่ 8 รู้จักตนเองพึ่งตนเองได้มีบุคลิกภาพที่ดี

ตัวบ่งชี้ รู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยตนเอง และพยายามปรับปรุงตนเอง เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น รู้กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาท และการแต่งกาย สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทางตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเองได้

9) มาตรฐานที่ 9 มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้ สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ ขยัน อดทน ละเอียด รอบคอบในการทำงาน พัฒนางานสามารถทำงานอย่างมีความสุขและภูมิใจในผลงานตนเอง สามารถทำงานเป็นทีม มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

10) มาตรฐานที่ 10 มีสุขนิสัยสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้ มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน ร่างแข็งแรงมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูเพื่อนและบุคคลทั่วไป รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

11) มาตรฐานที่ 11 ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา

ตัวบ่งชี้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา โดยไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมาและไม่แสวงหาผลประโยชน์

12) มาตรฐานที่ 12 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตัวบ่งชี้ มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

2. มาตรฐานด้านกระบวนการ

13) มาตรฐานที่ 13 มีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้ มีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน มีปรัชญาแผนพัฒนา/ ธรรมนูญสถานศึกษาแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จ มีการปฏิบัติตามแผน มีการนิเทศติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการ ทันท่วงทีการใช้งาน มีการบันทึกรายงานผลการประเมิน การนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน

14) มาตรฐานที่ 14 ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้ ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

15) มาตรฐานที่ 15 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ การจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาดเป็นระเบียบปลอดภัย จัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษสิ่งเสพติด อาชญากรรม อบายมุข ระบบสาธารณสุขโรคที่ดี สิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

16) มาตรฐานที่ 16 ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรตามความจำเป็นและเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ จัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชาหรือความถนัดหรือความรู้ความสามารถ ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอนหรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

17) มาตรฐานที่ 17 มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้ มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม จัดแนวการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน/ท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมให้สามารถเชื่อมโยงแก้ปัญหาไปปฏิบัติได้จริง

18) มาตรฐานที่ 18 จัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ตัวบ่งชี้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัด การเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งดนตรี ศิลปะ และกีฬาส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความรับผิดชอบร่วมกัน มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

3. มาตรฐานด้านปัจจัย

19) มาตรฐานที่ 19 มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี

ตัวบ่งชี้ อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม ซื่อสัตย์ มีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข สิ่งเสพติด

20) มาตรฐานที่ 20 มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการจัดการ

ตัวบ่งชี้ มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นผู้นำมีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง มีความเป็นประชาธิปไตย

21) มาตรฐานที่ 21 ครูมีวิญญานความเป็นครู มีคุณธรรมจริยธรรม

ตัวบ่งชี้ ครูมีความเอื้ออาทร เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ และเท่าเทียมกัน ครูมีมนุษยสัมพันธ์ ควบคุมอารมณ์ได้และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ครูมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา อุทิศตนให้กับการพัฒนาผู้เรียน ครูวางตนเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติ บุคลิกภาพ ครูมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู

22) มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ตัวบ่งชี้ ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลและการนำผลประเมินมาใช้

23) มาตรฐานที่ 23 ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้คิดวิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ ครูมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน ครูมีความสามารถในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้

24) มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถ ที่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ

ตัวบ่งชี้ ครูมีความถนัด/ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ มีจำนวนครูตามเกณฑ์

25) มาตรฐานที่ 25 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระหลักสูตรที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

26) มาตรฐานที่ 26 มีอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้ มีอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

27) มาตรฐานที่ 27 ชุมชน/ผู้ปกครองมีศักยภาพในการสนับสนุนการจัดการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้ ผู้ปกครองมีความรักความเข้าใจ เอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน เป็นแบบอย่างที่ดี ชุมชน/ผู้ปกครอง เห็นความสำคัญของการศึกษาและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ

ทั้งนี้ ภาควิชาฯ (2559 : 26) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาที่ยึดหลักเป้าหมาย ดังนี้

(1) หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนทุกคน ตั้งแต่เด็กปฐมวัย วัยเรียน วัยทำงานและผู้สูงวัยมีโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้แต่ละบุคคลได้พัฒนาตามความพร้อม และความสามารถให้บรรลุขีดสูงสุด มีความรู้ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม รวมทั้งมีสมรรถนะในการทำงาน เพื่อการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ และสอดคล้องกับ

ความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อันจะนำไปพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ จึงต้องกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ครอบคลุม โดยไม่ปล่อยปละละเลยหรือทิ้งใครไว้ข้างหลัง (No one left behind)

(2) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) เป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนกลุ่มปกติ กลุ่มด้อยโอกาส ที่มีความยากลำบากขาดโอกาส เนื่องจากสภาวะทางเศรษฐกิจ ภูมิสังคม ซึ่งรัฐต้องดูแลจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาสนับสนุนผู้เรียนกลุ่มนี้ ให้ได้รับการศึกษาตามศักยภาพและความพร้อมอย่างเท่าเทียม เพื่อให้ได้มีโอกาสเรียนรู้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้นๆ

(3) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำรงชีวิตและการประพฤติปฏิบัติตนของคนทุกระดับ เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างพอเพียง เท่าทันและเป็นสุข การศึกษาจึงต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้ มีทักษะที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอก โดยยึดหลักความพอประมาณ ที่มีความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มีการตัดสินใจที่มีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ รอบคอบและมีภูมิคุ้มกันที่ดี

และ พรชัย เจดามาน (2558 : 52) ได้อธิบายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในสหัสวรรษใหม่ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล ใช้ความรู้เกี่ยวกับวิชาการที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้น มาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต อดทน พากเพียรและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต รวมทั้งสามารถใช้การพัฒนาที่เน้นการบูรณาการกับหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียนที่เน้นการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มุ่งให้ผู้เรียนมีลักษณะ 3 ประการ ได้แก่ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข ด้านกระบวนการที่เน้นในกระบวนการบริหารและกระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้านปัจจัยที่เกี่ยวกับการกำหนดคุณลักษณะ หรือ สภาพความพร้อมของผู้บริหาร ครู หลักสูตร อาคารสถานที่ และชุมชน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและการยอมรับของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอันจะส่งผลให้การศึกษาไปสู่การปฏิบัติประสบความสำเร็จ จะต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของครู โดยทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือที่มีการเชื่อมโยงและประสานสัมพันธ์กันในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมสู่เป้าหมายที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

การศึกษา 4.0 กับการเปลี่ยนแปลงแห่งศตวรรษที่ 21

การศึกษา 4.0 กับการเปลี่ยนแปลงแห่งศตวรรษที่ 21 การขับเคลื่อน แนวทางพัฒนาโดยการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมทั่วถึง (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560 : 2) อาทิเช่น รูปแบบบริหารจัดการทางการศึกษาโดยปรับระบบ

บริหารจัดการการศึกษาใหม่เพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ (Accountability) การพัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบตั้งแต่กระบวนการผลิตสรรหาและการคัดเลือกให้ได้คนดีคนเก่ง รวมทั้ง ระบบการประเมินที่เน้นผลลัพธ์จากตัวผู้เรียน การปฏิรูประบบการเรียนรู้โดยมุ่งจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสมรรถนะกำลังคนทั้งระบบการศึกษาสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาสื่อเพื่อการเรียนรู้ ปรับหลักสูตรผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของตลาดงาน การวิจัยและการใช้เทคโนโลยีสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคงมั่งคั่งยั่งยืนด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยพรชัย เจดามานและคณะ (2560 : 91) ทิศทางของการพัฒนาการศึกษา 4.0 ต้องอาศัยการขับเคลื่อนให้เกิดการจัดการศึกษาที่สะท้อนถึงการเปลี่ยนผ่านที่เกิดประสิทธิภาพความรู้ ทักษะ สมรรถนะและความสามารถ การสร้างนวัตกรรม เข้ามาใช้ประโยชน์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้น จากการเน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี การสร้างความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง เน้นการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยพัฒนา ของการสานพลังบนฐานความร่วมมือ เพื่อตอบโจทย์ประเด็นปัญหาและความท้าทายของการยกระดับคุณภาพการศึกษา ทั้งเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ และการเสริมสร้างทักษะและการเติมเต็มศักยภาพให้ทันกับพลวัตการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

1. การเปลี่ยนผ่านแต่ละยุคสู่การศึกษา 4.0

การเปลี่ยนผ่านแต่ละยุคการศึกษา (เกษม เมฆินทรีย์, 2559 : 15) สรุปได้ดังนี้

1.1 การศึกษา 1.0 เป็นหลักสูตร พ.ศ. 2503 ของการจัดการศึกษาที่การสอน โดยครูเป็นผู้ให้และนักเรียนเป็นผู้รับ เน้นการท่องจำตามตำราและทำแบบฝึกหัดตามตำรา ไม่ได้เน้นกระบวนการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน เน้นให้เกิดทักษะ คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา พลศึกษา การวัดผลและประเมินผลเป็นองค์รวม ด้านผลการเรียนโดยตัดสินเป็นร้อยละที่สอบผ่านร้อยละ 50 ถือว่าผ่าน และต่ำกว่าร้อยละ 50 ถือว่าไม่ผ่าน ต้องเรียนซ้ำชั้น ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูเน้นการบรรยาย เป็นลักษณะบอกเล่า หนังสือเรียนสำคัญที่สุด มีสื่อการเรียนการสอน

1.2 การศึกษา 2.0 เป็นหลักสูตร พ.ศ. 2521 การจัดการเรียนการสอนเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีวิชาเลือกที่นักเรียนสามารถเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ เริ่มมีสื่อการสอนที่เข้าใจ เช่น ภาพสไลด์ วิดีโอ ภาพยนตร์ การวัดและประเมินผลแบบแยกส่วน คือ ประเมินเป็นรายวิชา สอบไม่ผ่านรายวิชาใด สามารถสอบซ่อมในรายวิชานั้นๆ ไม่มีการเรียนซ้ำชั้น การจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีจิตวิญญาณแห่งการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครู คือ ผู้สนับสนุน เป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียน

1.3 การศึกษา 3.0 เป็นหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 โดยเพิ่มสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการกำหนดตัวชี้วัด การจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการเมือง ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ ของโลกยุคปัจจุบัน เพื่อให้มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ ในเวทีโลก จุดหมาย ของหลักสูตรมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและ ประกอบอาชีพ เพื่อให้เกิดกับผู้เรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น (1) คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย ในการปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดมั่น เศรษฐกิจพอเพียง (2) ความรู้ ความสามารถในการ

สื่อสาร การคิดการแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และทักษะชีวิต (3) สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย (4) ความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก (5) จิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งบำเพ็ญประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามและอยู่ร่วมกัน อย่างมีความสุข

1.4 การศึกษา 4.0 เป็นยุคปัจจุบันที่ต้องมีนวัตกรรมเป็นของตนเอง การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนไป การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เป็นเครื่องกระตุ้นการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างสรรค์นวัตกรรม และการวิจัยด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถแข่งขันของประเทศ

สรุปได้ว่า การเปลี่ยนผ่านการจัดการศึกษา 4.0 ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน ซึ่งการเปลี่ยนผ่านสู่การศึกษา 4.0 เป็นโมเดลการศึกษาที่จะต้องมีความเป็นของตนเองที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ จากการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ในการบริหารจัดการ และการปรับการเรียนการสอนตามแนวทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ใช้พื้นที่เป็นฐาน การสร้างเครือข่ายของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 4.0 เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างเข้มแข็ง

2. การเตรียมการศึกษาเพื่อก้าวสู่การศึกษา 4.0

การเตรียมการก้าวเข้าสู่การศึกษา 4.0 มีปัจจัยหลายอย่างที่ต้องคำนึงถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยังมีบุคลากรการศึกษาอีกจำนวนมาก ที่ยังติดอยู่ในระบบ 1.0, 2.0 และ 3.0 การพัฒนาทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้เริ่มปฏิรูปการศึกษาโดยได้กำหนดนโยบาย 2 ภาษา (Bilingual Policy) และสร้างทักษะด้านวิชาชีพเพื่อเศรษฐกิจเชิงอุตสาหกรรมและมีการพัฒนาความสามารถด้านการศึกษาจัดให้มีโรงเรียนการคิดวิเคราะห์ (Thinking School) โดยหลักการสำคัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560 : 15) กล่าวถึง การเตรียมการก้าวเข้าสู่การศึกษา 4.0 มีปัจจัยหลายอย่างที่ต้องคำนึงถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยังมีบุคลากรการศึกษาอีกจำนวนมาก ที่ยังติดอยู่ในระบบ 1.0, 2.0 และ 3.0 การพัฒนาทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้เริ่มปฏิรูปการศึกษาโดยได้กำหนดนโยบาย 2 ภาษา (Bilingual Policy) และสร้างทักษะด้านวิชาชีพเพื่อเศรษฐกิจเชิงอุตสาหกรรมและมีการพัฒนาความสามารถด้านการศึกษาจัดให้มีโรงเรียนการคิดวิเคราะห์ (Thinking School) โดยหลักการสำคัญ คือ การปรับปรุงตำราเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ต้องเปลี่ยนระบบการประเมินเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา โดยเฉพาะ การคิดเป็นและวิเคราะห์เป็น ตามทักษะในศตวรรษที่ 21 และการปรับการอบรมครูให้ตรงกับความต้องการในการนำความรู้ไปใช้ การพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถสร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ ต้องดำเนินการควบคู่ไปด้วยกัน แนวทางสร้าง นวัตกรรมด้านการศึกษาที่จะต่อยอดไปสู่การนำไปใช้นั้น วิธีที่ดีที่สุดที่จะทำให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรม คือ การใช้รูปแบบนำเสนอโครงการ ที่ใช้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาและการสร้างแรงจูงใจที่จะทำให้ผู้เรียนสนุกกับการหาคำตอบ ชอบที่จะเรียนและปฏิบัติ ซึ่งประเทศไทยมีเศรษฐกิจที่เติบโตเพิ่มขึ้นแต่ก็ต้องเผชิญกับ

ดักประเทสรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำของความมั่งคั่ง และกับดักความไม่สมดุลในการพัฒนา กับดักเหล่านี้ เป็นประเด็นท้าทายของการศึกษา 4.0 ที่ครอบคลุม 4 มิติ ดังนี้

2.1 มิติความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ เป็นระบบเศรษฐกิจที่เน้นการสร้างมูลค่าที่ขับเคลื่อนด้วย ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

2.2 มิติความอยู่ดีมีสุขทางสังคม เป็นสังคมที่เดินหน้าไป การเติมเต็มศักยภาพของผู้คนในสังคมเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคม พื้นความ สมานฉันท์และความเป็นปึกแผ่นของคนในสังคมให้กลับคืนมาอีกครั้งหนึ่ง

2.3 มิติการยกระดับคุณค่ามนุษย์ ด้วยการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 ควบคู่ไปกับการเป็นคนไทย 4.0 ในโลกที่หนึ่ง โดยในยุคศตวรรษที่ 21 การได้มาซึ่งความรู้ (Producing knowledge) นั้นไม่เพียงพอ สิ่งที่สำคัญควบคู่กันไปกับคือ การสร้างความหมายและนัยในองค์ความรู้ (Producing meaning) นั้นด้วย

2.4 มิติการรักษาสิ่งแวดล้อม ให้เป็นสังคมที่น่าอยู่ มีระบบเศรษฐกิจที่ควบคู่ไปกับการเป็นสังคมคาร์บอนต่ำอย่างเต็มรูปแบบ

สรุปได้ว่า การศึกษา 4.0 เป็นการพัฒนาทางการจัดการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และความเท่าเทียมกัน เน้นทักษะความรู้ เน้นสมรรถนะ เน้นนวัตกรรม เน้นการคิดวิเคราะห์ เน้นการสร้างสรรค์ เน้นการใช้และเข้าถึงเทคโนโลยี เป็นกลไกและตัวแปรสำคัญด้านประสิทธิภาพความรู้ ทักษะ สมรรถนะและความสามารถ มีปัจจัยหลายอย่างที่ต้องคำนึงถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรทางการศึกษา จะต้องมีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน การจัดหลักสูตรให้ครอบคลุม พร้อมทั้งปรับปรุงตำราให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงไป สิ่งที่จะต้องดำเนินการ คือ การปรับปรุงตำราเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร การเปลี่ยนระบบการประเมินให้สอดคล้องกับหลักสูตร การปรับการอบรมบุคลากรการศึกษาให้ตรงกับความต้องการและนำความรู้ไปใช้ การพัฒนาผู้เรียนสามารถสร้างนวัตกรรมมีภาวะผู้นำในการกำหนดแผนการพัฒนาทางการศึกษา ที่บ่งบอกถึงการเป็นผู้นำจากการวางแผนอันชาญฉลาด การมีวิสัยทัศน์ การมองการณ์ไกลในอนาคต

3. การเปลี่ยนแปลงยุคก่อนเกษตรกรรมสู่ยุคแห่งความรู้

ยุคก่อนเกษตรกรรม มนุษย์ใช้เพียงความรู้เกี่ยวกับการล่าสัตว์เพื่อการดำรงชีวิต แต่ในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นยุคแห่งความรู้ (Knowledge-based) โดยการเรียนรู้ (Literacy) มีความหมายมากกว่าการอ่านออก เขียนได้ แต่หมายถึงการรู้ว่าจะใช้ความรู้และทักษะอย่างไรในการที่จะดำรงชีวิตอยู่ในบริบทของยุคสมัยที่มีการแข่งขันกันสูง มนุษย์ต้องใช้ความรู้หลายแขนง และทักษะมากมาย เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และช่วยให้สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ ประชาชนในประเทศจำเป็นจะต้องมีความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการใช้ชีวิตหรือการแก้ปัญหาต่างๆ (Lederman, N. G., J. S., & Abd-El-Khalick, F., 2006 : 18) การเปลี่ยนแปลงยุคก่อนเกษตรกรรมสู่ยุคแห่งความรู้ซึ่งการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ แบบดั้งเดิม หรือ ที่เคยใช้ในศตวรรษที่ผ่านมา มักเน้นความรู้ที่เป็นเนื้อหาวิชาการ ที่เป็นแกนหลัก เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย สังคม อาจไม่เพียงพอที่จะทำให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21

4. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวิถีชีวิต

การศึกษา 4.0 ในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นไปได้สูงมากที่จะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ สถานะนี้เกิดขึ้นจากการที่อัตราการเกิดลดลง และคนมีอายุยืนขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในสองประเด็น คือ 1) การขยายอายุการทำงานของบุคลากรทางการศึกษาเนื่องจากขาดแคลนบุคลากรจากการเกษียณอายุราชการ ซึ่งจำเป็นต้องออกไป 2) การจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ เพราะการศึกษาไม่สามารถหยุดอยู่เพียงวัยการศึกษาหรือวัยทำงาน ทั้งสองประเด็นนี้เป็นโจทย์สำคัญที่จะต้องวางแผนการจัดการที่ชัดเจนเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดย วิทยากร เชียงกูร (2557 : 76) ได้สรุปเอกสาร “รายงานสถานะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21” โดยระบุว่า ต้นตอของปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบการศึกษาไทย ที่อาจจะส่งผลให้การพัฒนาการเรียนรู้ที่สอดคล้องในศตวรรษที่ 21 ยังไม่เป็นที่มาตามวิถีทางที่พึงประสงค์ มี 4 ประการ ได้แก่

1) การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อันเป็นแนวคิดการเรียนรู้ใหม่ที่เปลี่ยนไปจากเดิม กล่าวคือ การศึกษาไทย ไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดการรู้จักจริงเพราะเมื่อเรียนแล้วต้องมีพื้นฐานไปต่อความรู้ใหม่ แต่ถ้าพื้นฐานความรู้เดิมไม่แน่นก็ไม่สามารถไปต่อความรู้ใหม่ได้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวข้ามสาระวิชาไปสู่การเรียนรู้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษใหม่ ดังนั้น การศึกษาสมัยใหม่ ต้องเล็งเป้าหมายจากเนื้อหาวิชาไปสู่การพัฒนาทักษะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง วิธีการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ “การเรียนรู้ของผู้เรียน” ครูและผู้เรียนต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนให้มีความหมายเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริง รวมทั้งสามารถพัฒนาทักษะที่หลากหลายเพื่อให้การเรียนรู้นั้น เป็นการเรียนรู้เพื่อเผชิญความเปลี่ยนแปลง “การเรียนรู้สำหรับครู” คือ เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นคำถามและปัญหา เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ โดยการแลกเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ การต่อยอดความรู้ เป็นลักษณะของการแตกขยายความรู้ สามารถคิดนอกกรอบได้เพราะทักษะของการเรียนรู้คือ กระบวนการเรียนรู้ที่กล้าลองผิดลองถูกโดยผ่านการเรียนรู้ได้หลายช่องทาง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การเรียนรู้สู่คุณธรรม ความดีงามเห็นแก่ส่วนรวม การเรียนตลอดชีวิต การสนใจพัฒนาสังคมทั้งครอบครัวและโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญความเอาใจใส่ในการปลูกฝังสิ่งดังกล่าว ให้เกิดขึ้นได้จริง

2) แนวทางการบริหารจัดการศึกษา จากการปรับเปลี่ยนให้เป็นองค์กรที่สามารถเรียนรู้ (Learning Organization) และเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง พร้อมกับการเสริมสร้างศักยภาพ (Empowerment) ให้สถานศึกษาและบุคลากรสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ ให้สภาพสถาบันการศึกษาภายใต้เงื่อนไขการรับผิชอบ อาทิ การให้อิสระด้านการใช้งบประมาณและด้านการจัดหลักสูตรการเรียนรู้ โดยที่มีการตรวจสอบอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ การจัดการการศึกษา ต้องจัดการส่งเสริมทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้ความสำคัญกับระบบผลิตครู

3) ความเสี่ยงของปัญหาคอร์รัปชันจากการใช้ทรัพยากร งบประมาณเพื่อการศึกษา ไม่เต็มประสิทธิภาพ จำเป็นต้องแก้ไขกฎหมาย มีมาตรการและบทลงโทษที่รุนแรงขึ้น เพื่อลดช่องว่างหรือลดโอกาส การเข้าแสวงหาผลประโยชน์ ทั้งด้านอำนาจและด้านผลประโยชน์ร่วม

4) ปัญหาการประเมินผลโดยการปรับเปลี่ยนการประเมินผลทั้งในส่วนการประเมินผลการบริหารจัดการและการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน ควรเป็นการประเมินเพื่อพัฒนา (Formative Evaluation) รวมถึง การวัดอย่างอื่น ที่นอกเหนือวิชาความรู้ นอกจากนั้น เทคโนโลยี ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดังจะเห็นได้จากพฤติกรรมการใช้ชีวิตของผู้คนที่เปลี่ยนไป เช่น พฤติกรรมการซื้อขายสินค้าที่ปัจจุบันมีการซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้น เครือข่ายสังคม (Social network) ก็เข้ามามีบทบาทต่อความเป็นอยู่และการใช้ชีวิตมากขึ้น พฤติกรรมการทำงานของคนเปลี่ยนแปลงไป มีความต้องการความสำเร็จและการยอมรับที่เร็วมากขึ้น การยึดมั่นในองค์กรน้อยลง

สรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวิถีชีวิต จึงเป็นความท้าทายการจัดการศึกษาระบบและการจัดการเรียนรู้อย่างเข้มแข็ง ที่จะต้องเอื้อต่อการใช้ทรัพยากรอย่างเต็มประสิทธิภาพและการสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรที่มีความสามารถ นอกจากนั้น ผู้เรียนจะใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้มากขึ้น จำเป็นที่บุคลากรการศึกษา ต้องสามารถนำเอาเทคโนโลยีมาประยุกต์ในการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าพัฒนาความรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

5. การจัดการศึกษาที่ตอบโจทย์กับศตวรรษที่ 21

การศึกษาที่ตอบโจทย์กับศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2554 : 36) ประกอบด้วย

1) สารวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย ภาษาแม่ และภาษาสำคัญของโลก ศิลปะคณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดกรอบแนวคิด ยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary) หรือหัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก สอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

2) ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ความรู้เกี่ยวกับโลก ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี ความรู้ด้านสุขภาพ ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม และไพรทิวรี พินิติ พรชัย เจดามาน เชนิยุ กิจระการ และคณะ (2560 : 94) ได้นำเสนอกรอบการพัฒนาการศึกษาในศตวรรษที่ 21 แบบ “6R12C3E”ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

2.1) กรอบการเรียนรู้ 6R ประกอบด้วย “Reading” (การอ่าน) อ่านแล้วเข้าใจ สรุปความได้ รู้จักใช้ความคิดวิเคราะห์ วิจัยและออกความเห็นอย่างมีเหตุผล “wRiting” (การเขียน) ความชัดเจนของการเขียนที่เลือกใช้คำมีความหมายเด่นชัด อ่านเข้าใจ ไม่คลุมเครือ ถูกต้องเหมาะสม กะทัดรัด ไร้ความสนใจ “aRithmetics” (การคิดเลขเป็น) สิ่งที่ต้องการพัฒนาในการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ “Relation science” (ความสัมพันธ์ทางวิทยาศาสตร์) ความเข้าใจและสามารถนำเอาแนวคิด หลักการ ทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ สามารถใช้กระบวนการเพื่อแก้ปัญหา “Relation technology and innovation” (ความสัมพันธ์ทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม) การทำงานโดยการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้นำไปสู่ผลในทางปฏิบัติและแก้ปัญหา ร่วมกับกระบวนการทางเทคโนโลยี “Relation quality” (ความสัมพันธ์ทางคุณภาพ) การสร้างคุณภาพการจัดการเรียนรู้

2.2) กรอบการเรียนรู้ 12C ประกอบด้วย “Critical thinking” (การคิดวิเคราะห์) ความสามารถในการแยกแยะ เรื่องราวหรือเนื้อหาต่างๆว่าประกอบด้วยอะไร มีความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุเป็นผลและเป็นอย่างนั้นอาศัยหลักการของอะไร “Creativity” (ความคิดสร้างสรรค์) ความคิด แนวทาง และทัศนคติใหม่ๆ รวมทั้งความเข้าใจและการมองปัญหาในรูปแบบใหม่

“Creative tension” (พลังสร้างสรรค์) การใช้ความพยายามทำให้สำเร็จจากช่องว่างระหว่างความจริงกับสิ่งที่คาดหวังที่อาจจะมีอุปสรรคซึ่งสามารถเปลี่ยนอุปสรรคให้เป็นแหล่งของพลังสร้างสรรค์ หรือที่เรียกว่าแรงตึงของความคิดสร้างสรรค์ แรงตึงของความคิดสร้างสรรค์จะเป็นศูนย์กลางของความรอบรู้ “Critical proactively” (การคิดเชิงรุก) การทำงานที่มีเป้าหมายสู่อนาคต เน้นพันธกิจที่ดำเนินงานได้อย่างรวดเร็ว คุ่มค่าและมีคุณภาพ “Communication” (การสื่อสาร) กระบวนการถ่ายทอดข่าวสารและข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น “Collaboration” (การร่วมมือ) การทำงานร่วมกับคนอื่นในทางต่างๆ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย จากการช่วยเหลือซึ่งกัน ด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่าง เดียวกัน “Collaborative cultural” (การเกื้อกูล แบ่งปัน) ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตนเอง แต่ เห็นอกเห็นใจ คุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทร และเอาใจใส่ “Competency” (สมรรถนะ) คุณลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในตัวบุคคล ซึ่งจะเป็นตัวผลักดันให้สามารถสร้างผลการปฏิบัติงานในงานที่ รับผิดชอบให้สูงกว่าหรือเหนือกว่าเกณฑ์/เป้าหมาย ที่กำหนดไว้ “Connecting” (การเชื่อมโยง) กระบวนการแสดงความต่อเนื่อง “Composition” (การยึดมั่น) ความมั่นคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงอย่าง ง่ายๆ และสอดคล้องกับความต้องการ “Controlling” (การกำกับติดตาม) สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ทราบ ผลการปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย “Cost effectiveness” (การใช้ทรัพยากรที่ คุ่มค่า) การใช้ทรัพยากรต่างๆให้เกิดประโยชน์ คุ่มค่ามากที่สุด

2.3) กรอบการเรียนรู้ 3E ประกอบด้วย “Empowerment” (การเสริมสร้างพลังอำนาจ) การสร้างภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงที่ดี และมีความสำคัญในการปรับกระบวนการทำงาน เพื่อให้บรรลุประสิทธิผลและนำพาตนเอง องค์กร ให้ประสบความสำเร็จ “Efficiency & Effectiveness” (ประสิทธิภาพและประสิทธิผล) ความสามารถทำงานให้สำเร็จไม่ว่าจะเป็นการบรรลุความสำเร็จในรูปแบบของภารกิจ เป้าหมาย หรือ วัตถุประสงค์ “Evaluation” (การประเมินผล) การนำเอาข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการวัด หรือประเมิน มาใช้ในการตัดสินใจ

3) ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของผู้เรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือ

4) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี เนื่องด้วยในปัจจุบัน มีการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ได้แก่ ความรู้ด้านสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับสื่อ ความรู้ด้านเทคโนโลยี ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ นักเรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญ เช่น ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง

5) ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต และความรับผิดชอบต่อ เชื้อถือได้ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อ

6) ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่จะต้องเรียนรู้เพิ่มเติม ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) การรู้จักใช้ความคิด พิจารณาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลในเนื้อหาหรือเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาหรือข้อ

ขัดแย้ง โดยอาศัยความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของตนเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจในการปฏิบัติด้วยความเหมาะสมอันสอดคล้องกับหลักการและเหตุผล ในการแก้ปัญหา ได้แก่ ปัญหาระยะสั้น คือ ปัญหาที่เกิดเฉพาะหน้า ต้องเน้นความสามารถ ไหวพริบ การตัดสินใจที่ชัดเจน ส่วนปัญหาระยะยาว คือ ปัญหาที่ต้องอาศัยรูปแบบ แบบแผน และแนวทางขององค์กรนั้น ๆ ในการแก้ไขปัญหาที่หลายฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขและตัดสินใจ

อย่างไรก็ดี การประยุกต์ใช้ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหาด้านความรู้และทักษะที่จำเป็น ได้แก่ ทักษะในการขวนขวายหาข้อมูล โดยการแก้ปัญหาต้องมีข้อมูล วิธีการแก้ไขที่เป็นไปได้ ผลของการใช้วิธีแก้ไขแต่ละเรื่อง การขวนขวายหาข้อมูล เป็นสมรรถนะเชิงพฤติกรรม ที่เกิดจากความอยากรู้ อยากเห็น ปรารถนาที่จะมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ความรู้นั้น จะต้องลึกซึ้งกว่าการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในหน้าที่การทำงาน และจะต้องเจาะลึกหรือค้นหาเอาข้อมูลที่แท้จริง เช่น การสร้างสมมติฐานหลากหลายเพื่อการแก้ไขปัญหา หรือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อสรรหาโอกาส การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่อาจจำเป็นที่จะนำมาใช้ในอนาคต โดยการทำการเปลี่ยนแปลงเมื่อถึงคราวจำเป็น การตรวจสอบด้วยตนเอง มุ่งตรวจสอบทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา และค้นหาคำตอบด้วยตนเอง หาวิธีการใหม่ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ไม่ได้มีอยู่แล้ว และการเจาะลึกในการค้นหาคำตอบ การติดต่อประสานงานกับผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับประเด็นปัญหาเพื่อมุมมองอื่น ๆ และเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาในมุมมองของคนเหล่านั้น เก็บข้อมูลและบทสะท้อนกลับ เพื่อการออกแบบและดำเนินการเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ และการสร้างระบบของตน โดยสร้างวิธีการปฏิบัติในการเก็บข้อมูลทั่วไป เพื่อใช้สนับสนุนการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ สรรหาและปรับปรุงข้อมูลที่มีผลต่อการดำเนินให้ทันสมัยและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงแห่งศตวรรษที่ 21

ทั้งนี้ ทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์ โดยการทำความเข้าใจในสถานการณ์ด้วยการแยกส่วนประกอบต่าง ๆ เป็นส่วน ๆ หรือ การพยายามค้นหาร่องรอยของผลกระทบจากสถานการณ์หนึ่งอย่างเป็นขั้นตอน รวมถึง การเรียบเรียงที่มาของปัญหา หรือสถานการณ์อย่างมีระบบ สามารถเปรียบเทียบคุณลักษณะและองค์ประกอบที่แตกต่าง กำหนดระยะเวลา ลำดับความสำคัญก่อนหลังอย่างมีเหตุผล ทักษะการคิดเชิงหลักการ (Conceptual Thinking) เป็นสมรรถนะพฤติกรรมในการวิเคราะห์ปัญหาภายใต้สถานการณ์หนึ่ง ซึ่งจะสามารถบ่งบอกถึงรูปแบบของการเกิดปัญหา หรือการเชื่อมโยงระหว่างสถานการณ์กับปัญหา โดยปัญหานั้นจะต้องเป็นปัญหาที่สลับซับซ้อน สมรรถนะนี้ยังรวมไปถึงการใช้เหตุผลที่สร้างสรรค์มีหลักการ สามารถสร้างอิทธิพลในการชักนำอีกด้วย

7) ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) การคิดสร้างสรรค์ (Think Creativity) โดยใช้เทคนิคของการสร้างสรรค์ทางความคิดที่เปิดกว้าง สร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่และเสริมสร้างคุณค่าทางความคิดและสติปัญญา และมีความละเอียดรอบคอบ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนางานในเชิงสร้างสรรค์ กอปร การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ (Work Creativity with Others) โดยมุ่งพัฒนา เน้นปฏิบัติและสื่อสารแนวคิดใหม่ๆ ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเปิดใจกว้างและยอมรับในมุมมองหรือโลกทัศน์ใหม่ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อระบบการทำงาน เป็นผู้นำในการสร้างสรรค์งาน มีความรู้และเข้าใจในสภาพการณ์ซึ่งอาจเป็นข้อเท็จจริงหรือเป็นข้อจำกัด โดยพร้อมที่จะยอมรับความคิดหรือสภาพการณ์ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นได้ สามารถสร้างวิกฤติให้เป็นโอกาสส่งผลต่อการเรียนรู้ และเข้าใจถึงวิธีการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ต้องใช้เวลาและสามารถ

นำเอาข้อผิดพลาดมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การนำเอานวัตกรรมมาสู่การปฏิบัติ (Implement Innovations) โดยปฏิบัติเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ต่อการปรับใช้และพัฒนาจากผลแห่งนวัตกรรมที่นำมาใช้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21

8) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ความเข้าใจในความแตกต่างของบุคคลและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงแห่งศตวรรษที่ 21

9) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ดังนั้น การทำงานเป็นทีม การแสดงภาวะผู้นำเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงแห่งศตวรรษที่ 21

10) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information, and Media Literacy) ซึ่งความสามารถในการเข้าถึง ค้นหา วิเคราะห์ ประเมินและถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ความสามารถในการใช้สื่อ สารสนเทศต่างๆ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงแห่งศตวรรษที่ 21

11) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ความสามารถทางด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงแห่งศตวรรษที่ 21

12) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) ความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆ ความยืดหยุ่น ความรับผิดชอบต่องานหน้าที่ของตนเองและสังคม การเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถกำหนดเป้าหมาย และแนวทางในการบรรลุเป้าหมายได้ด้วยตนเอง และมีการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาที่ตอบโจทยกับศตวรรษที่ 21 จากการสร้างความรู้ความสามารถ ทักษะจำเป็น อันเป็นปัจจัยสนับสนุนทำให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21สามารถบ่งชี้ถึงเหตุและผลของการปรับเปลี่ยนเงื่อนไขต่าง ๆ ที่จะมีต่อสถานการณ์และปัญหานั้น ๆ จากการวิเคราะห์หาสาเหตุและที่มาของปัญหา การวางแผนและจัดลำดับความสำคัญของการแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผลและดำเนินการจากสิ่งที่สำคัญที่สุดเป็นลำดับแรก มองเห็นความสัมพันธ์ในหลายระดับ การวิเคราะห์หาสาเหตุต่าง ๆ และวิธีการที่หลากหลาย ในการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืน คิดไปข้างหน้า และวางแผนงาน เพื่อหลีกเลี่ยงหรือเตรียมการรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึง การวางแผนเพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่สลับซับซ้อน วิเคราะห์ปัญหาเชิงรุก คำนึงถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วยมุมมองที่หลากหลาย วางแผนการที่มีหลากหลายขั้นตอน ใช้ทรัพยากรหลากหลายชนิดในการแก้ไขปัญหา เท่าทันการเปลี่ยนแปลงแห่งศตวรรษที่ 21

6. โมเดลสำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

โมเดลสำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นที่ยอมรับในการสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Model of 21st Century Outcomes and Support Systems) ซึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง เนื่องด้วยเป็นกรอบแนวคิดที่เน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน (Student Outcomes) ทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่จะช่วยผู้เรียนได้เตรียม

ความพร้อมในหลากหลายด้าน รวมทั้ง ระบบสนับสนุนการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐานและการประเมิน หลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาครู สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า มโนทัศน์สำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวข้าม “สาระวิชา” ไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” (21st Century Skills) ซึ่งจะต้องให้นักเรียนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูจะออกแบบการเรียนรู้ ฝึกฝนให้ตนเองเป็นโค้ช (Coach) และอำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้แบบ PBL (Problem-Based Learning) ของนักเรียน ซึ่งสิ่งที่เป็นตัวช่วยของครูในการจัดการเรียนรู้คือ ชุมชนการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (Professional Learning Communities : PLC) เกิดจากการรวมตัวของครูเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของการทำหน้าที่

7. ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

7.1 มาตรฐานในทักษะความรู้และความเชี่ยวชาญที่เกิดกับผู้เรียน สร้างความรู้ความเข้าใจในการเรียนในเชิงสหวิทยาการ ที่เป็นจุดเน้น มุ่งเน้นการสร้างความรู้และเข้าใจในเชิงลึกมากกว่า การสร้างความรู้แบบผิวเผิน ยกย่องความสามารถผู้เรียนด้วยการให้ข้อมูลที่เป็นจริง การใช้สื่อหรือเครื่องมือที่มีคุณภาพจากการเรียนรู้ในสถานศึกษา การทำงานและในการดำรงชีวิตประจำวัน ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมายและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และใช้หลักการวัดประเมินผลที่มีคุณภาพระดับสูง

7.2 การประเมินทักษะของการสร้างความสมดุลในการประเมินผลเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบทดสอบมาตรฐานสำหรับการทดสอบย่อยและทดสอบรวมสำหรับการประเมินผลในชั้นเรียน เน้นการนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติมาปรับปรุงแก้ไขงาน ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบวัดและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สร้างและพัฒนาระบบแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) ให้เป็นมาตรฐาน และคุณภาพ

7.3 หลักสูตรการสอนจากการสอนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการสาระวิชา สร้างโอกาสที่จะประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหาและสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน สร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการที่มีเทคโนโลยีเป็นตัวเกื้อหนุน การเรียนรู้แบบสืบค้นและวิธีการเรียนจากการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based) เพื่อสร้างทักษะขั้นสูงทางการคิดวิเคราะห์ บูรณาการแหล่งเรียนรู้ (Learning Resources) จากชุมชนมาใช้

7.4 การพัฒนาวิชาชีพจากการสร้างบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นผู้ที่มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการการใช้เครื่องมือและกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และสร้างให้มีความสามารถในการวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม สร้างความสมบูรณ์แบบในมิติของการสอนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย สร้างให้บุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงลึกเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การคิดแบบวิจารณ์ญาณ และทักษะด้านอื่นๆที่สำคัญต่อวิชาชีพ เป็นยุคแห่งการสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพให้เกิดเพื่อเป็นต้นแบบ (Model) แห่งการเรียนรู้ ที่จะนำไปสู่การสร้างทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ การสร้างให้บุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้ที่มีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนได้ทั้งรูปแบบการเรียนรู้สติปัญญา จุดอ่อน จุดแข็ง ช่วยให้ผู้บุคลากรทางการศึกษาได้เกิดการพัฒนาความสามารถให้สูงขึ้นเพื่อนำไปใช้สำหรับการกำหนดกลยุทธ์ทางการศึกษา และจัดประสบการณ์ทางการเรียนได้เหมาะสมกับบริบท

ทางการเรียนรู้ สนับสนุนให้เกิดการประเมินอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างทักษะและเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ การแบ่งปันความรู้ สร้างให้เกิดตัวแบบที่มีการพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

7.5 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ จากการสร้างสรรค์แนวปฏิบัติทางการเรียน การรับการสนับสนุนจากบุคลากรและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกื้อหนุนเพื่อช่วยให้การเรียนรู้บรรลุผล สนับสนุนทางวิชาชีพแก่ชุมชนในด้านการให้การศึกษา การมีส่วนร่วม การแบ่งปันสิ่งปฏิบัติที่เป็นเลิศ ระหว่างกัน การบูรณาการหลอมรวมทักษะหลากหลายสู่การปฏิบัติ สร้างผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติจริง สร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีเครื่องมือหรือแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ออกแบบระบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม และการนำไปสู่การพัฒนาและขยายผล

โดยการที่จะพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออนาคตให้ผู้เรียนมีทักษะ ทศนคติ ค่านิยม ความรู้ในองค์ประกอบที่จำเป็นของกฎแห่งพื้นฐาน 6 ประการ (กุศลิน มุสิกกุล, 2553 : 3) ได้แก่

1) การเน้นหลักสูตรแกน: ความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องอยู่บนพื้นฐานหลักสูตรแกน ซึ่งจุดเน้นต้องมีความเชื่อมโยงและเป็นพื้นฐานในการขยายความรู้ต่อไปได้

2) การเน้นทักษะการเรียนรู้และการคิด: ศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และการคิด และต้องรู้ว่าจะสามารถใช้ความรู้และทักษะอย่างไร แม้ว่าในศตวรรษที่ผ่านมาอาจมีการสอดแทรกการพัฒนาทักษะการคิดทั้งระดับพื้นฐาน ระดับสูง หรือทักษะการเรียนรู้อยู่บ้างแล้ว แต่สำหรับศตวรรษนี้ ทักษะเหล่านี้มีความสำคัญมากขึ้นในการทำงานและการดำเนินชีวิตในสังคม ทักษะการเรียนรู้ และการคิดจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มคือ

2.1) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication) ได้แก่ การวิเคราะห์ การค้นหา การจัดการ การบูรณาการ การวัดผล การสร้างสรรค์ข้อมูล สื่อในรูปแบบต่าง ๆ การเข้าใจบทบาทของสื่อในสังคม ความเข้าใจ การจัดการสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพ การสื่อสารด้วยการเขียนและสื่อมัลติมีเดียในรูปแบบและบริบทที่หลากหลาย

2.2) การคิดและการแก้ปัญหา (Thinking and problem solving) ประกอบด้วย การคิดวิเคราะห์วิจารณ์และการคิดอย่างเป็นระบบ การคิดแยกแยะ การคิดแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ และความอยากรู้อยากเห็นที่ชาญฉลาด

2.3) ทักษะส่วนบุคคลและระหว่างบุคคล (Interpersonal and self-directional skills) ประกอบด้วย ทักษะระหว่างบุคคล หมายถึง การทำงานเป็นทีม ความเป็นผู้นำ การปรับตัว ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม และการยอมรับผู้อื่น ทักษะส่วนบุคคล หมายถึง ความสามารถในการตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง ความต้องการในการเรียนรู้ การใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม และการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ความรับผิดชอบและความสามารถในการปรับตัว หมายถึง ความรับผิดชอบ และความยืดหยุ่น ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ความรับผิดชอบต่อภาระของตนเองต่อสังคม การแสดงออกถึงจริยธรรมตนเอง

3) การใช้เครื่องมือแห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้: เครื่องมือแห่งศตวรรษที่ 21 จะรวมถึงเครื่องคอมพิวเตอร์ เครือข่ายและเทคโนโลยีอื่น นำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) การสอนและเรียนในเนื้อหาและบริบทแห่งศตวรรษที่ 21: ครูควรจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 หรือ อาจนำเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาต่าง ๆ ที่

เกิดในศตวรรษนี้มาใช้เป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ ได้แก่ สร้าง เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของนักเรียน นำประเด็น เรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ ของโลกเข้าสู่ชั้นเรียน เชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ เพื่อเข้าใจและแก้ไข เหตุการณ์ หรือปัญหาของโลก สร้างโอกาสสำหรับนักเรียนเพื่อที่จะปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน กับครูและกับผู้รู้คนอื่นจาก ประสบการณ์การเรียนรู้จริงครูสามารถกำหนดกรอบเนื้อหาวิชาการ ขยายประสบการณ์จากชั้นเรียน โดยการนำผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้ความรู้ ใช้ชุมชนเป็นเสมือนห้องปฏิบัติการ ปัจจุบันนี้เทคโนโลยีมีความเป็นไปได้ที่จะนำโลกเข้าสู่ชั้นเรียนและนำนักเรียนออกไปสู่โลกภายนอกได้ เทคโนโลยียังทำให้มีการแลกเปลี่ยนความเคลื่อนไหวระหว่างนักเรียนและครู ทำให้นักเรียนกลายเป็นผู้เชี่ยวชาญจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนสามารถมองเห็นการเชื่อมโยงระหว่างการ เรียนที่โรงเรียนและกับชีวิตภายนอกห้องเรียนได้

5) การเน้นทักษะชีวิต: การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต คือ

5.1) จิตสำนึกต่อโลก (Global awareness) ส่งเสริมความเข้าใจ การยอมรับแห่งชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ศาสนา และความแตกต่างระหว่าง บุคคลในสังคมและที่ทำงาน และสามารถช่วยคนทำงานผ่านความซับซ้อนของจุดที่มีมุมมองที่แตกต่างกันได้

5.2) ความรู้ทางการเงิน เศรษฐกิจ และธุรกิจ (Financial, economic and business literacy) เข้าใจบทบาททางเศรษฐกิจและบทบาททางธุรกิจในทางเศรษฐกิจ สามารถประยุกต์ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และนำไปใช้อย่างเหมาะสม และปรับตัวให้เข้ากับเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในชาติที่เปลี่ยนแปลงไปได้ ความรู้เรื่องการเป็นพลเมือง (Civic literacy) เข้าใจ วิเคราะห์ และมีส่วนร่วมในระดับชุมชน ท้องถิ่น ประเทศ ระดับโลก ความตระหนักถึงความเป็นคนในชาติ จะส่งผลสะท้อนถึงความเข้าใจต่อบทบาทและจิตสำนึกต่อชุมชน ประเทศชาติได้

6) การใช้การประเมินเพื่อวัดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21: การปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 นั้นจำเป็นต้องปรับการประเมิน “วัดอะไร สอนอย่างนั้น” ดังนั้น การประเมินในศตวรรษนี้จะคำนึงถึงหลักการ คือ ข้อสอบมาตรฐานต้องวัดทั้งวิชาแกนและวัดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ข้อสอบมาตรฐานต้องมีความสมดุลที่เหมาะสมกับการประเมินในชั้นเรียนเพื่อที่จะวัดทักษะของนักเรียนในเวลาเดียวกันได้ การประเมินชั้นเรียนต้องมีความเข้มแข็ง ที่บูรณาการกับกระบวนการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การศึกษา 4.0 กับการเปลี่ยนแปลงแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นการพัฒนาทางการจัดการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และความเท่าเทียมกัน เน้นทักษะความรู้ เน้นสมรรถนะ เน้นนวัตกรรม เน้นการคิดวิเคราะห์ เน้นการสร้างสรรค์ และเน้นการใช้และเข้าถึงเทคโนโลยี ในการสร้างเสริมการจัดการเรียนรู้ ไปสู่กระบวนการทัศน์ใหม่ที่ให้โลกของผู้เรียนและโลกความเป็นจริง เป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ เน้นพัฒนาทักษะและทัศนคติ ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะองค์กร ทัศนคติเชิงบวก ความเคารพตนเอง นวัตกรรม ความสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะและค่านิยมทางเทคโนโลยี ความเชื่อมั่นตนเอง ความยืดหยุ่น การจงใจตนเอง ใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์

การนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม

1. แนวคิดกระบวนการมีส่วนร่วม

ฉันทนา จันทร์บรรจง (2557 : 51-62) ได้ให้แนวคิดการมีส่วนร่วม สรุปได้ดังนี้

1) แนวคิดเกี่ยวกับการแบบมีส่วนร่วม (Participatory) มีวิวัฒนาการจากแนวคิดเชิงมนุษยสัมพันธ์ และเชิงพฤติกรรมศาสตร์ คือ การรู้สึกว่าคุณมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกขององค์กร (Sense of Belonging) ซึ่งเป็นความต้องการภายใน เป็นปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor) ที่ทำให้บุคคลทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม ในขณะที่ปัจจัยภายนอกเป็นปัจจัยค้ำจุน (Maintenance Factor) ซึ่งอาจไม่จูงใจให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2) รูปแบบการแบบมีส่วนร่วม มีหลากหลายรูปแบบ เช่น รูปแบบการจัดการ แบบมุ่งเน้นวัตถุประสงค์ (Management by Objectives หรือ MBO) รูปแบบภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม โดยกลุ่ม (Participative Group Leadership) ข้อดีการมีส่วนร่วม โดย จันทราณี สงวนนาม (2553 : 168- 171) ได้นำเสนอไว้ว่า การมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกระดับในองค์กร ลดความขัดแย้งในการทำงาน และเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีความสุขจิตดี ทุกคนมีงานทำ สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอม ช่วยในการใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้เกิดความรู้ สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ข้อจำกัดของการมีส่วนร่วม ถึงแม้ว่า การมีส่วนร่วมจะมีส่วนดี แต่การที่จะนำมาใช้ ควรจะระมัดระวังถึงข้อจำกัดของการให้กลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ เพราะอาจจะทำให้เกิดกลุ่มอิทธิพลขึ้นได้ และก่อให้เกิดความขัดแย้งกัน จึงควรคำนึงถึงผลได้ผลเสีย ควรได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบ ก่อนจะให้กลุ่มมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งการมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดผลดีต่อการควบคุมตนเองในการตัดสินใจ การแสดงออก เทคนิคการควบคุมงาน ตลอดจนทัศนคติและความสามารถที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ

ทั้งนี้ กระบวนการมีส่วนร่วม เป็นการเข้าไปเกี่ยวข้องกับทางความคิด จิตใจ อารมณ์ และทางกาย การมีส่วนร่วมมีความหมายมากกว่าการเป็นส่วนหนึ่ง การมีส่วนร่วม มีความหมายทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ การมีส่วนร่วมครอบคลุมทั้งมิติด้านความสามารถ เวลา และโอกาสที่จะมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมเป็นการกระทำ จึงมีทั้งผู้กระทำ ผู้ถูกกระทำหรือผู้รับ และผู้เป็นบริบทของการกระทำ เพื่อแก้ปัญหาและบรรลุความต้องการของตนเอง โดยเริ่มจากการรับรู้ร่วมกัน คิดร่วมกัน และกระทำร่วมกัน ทุกฝ่ายต้องรับรู้ร่วมกัน คิดร่วมกัน และกระทำร่วมกันในการดำเนินงาน โดย อิศศักดิ์ ศรีสุกุล (2557 : 134) ได้สรุปหลักการมีส่วนร่วม คือ การที่กลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการทั้งทางรูปธรรม เช่น เวลา วัสดุ แรงงาน เงิน เป็นต้น และทางนามธรรม เช่น มโนธรรมสำนึกในความร่วมรับผิดชอบ นับตั้งแต่เริ่มต้นกิจกรรมไปจนกระทั่งสิ้นสุดกิจกรรมประกอบด้วย

1) ทำให้การบริหารหรือการพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหา มีความหลากหลาย เป็นไปอย่างถี่ถ้วน รอบคอบ เพราะเป็นการระดมแนวคิด จากบุคคลที่มีความหลากหลาย ทั้งความรู้ และประสบการณ์

2) ทำให้มีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน โดยมีให้บุคคลใด บุคคลหนึ่ง ได้มีอำนาจมากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องอันเกิดผลเสียได้

3) เป็นการจัดปัญหาให้มีการดำเนินนโยบายใด ๆ มีผลต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากหรือน้อยเกินไป ซึ่งจะก่อให้เกิดความยุติธรรมในการดำเนินการต่อทุกฝ่ายได้

4) ก่อให้เกิดการประสานงานที่ดี ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5) การรวมตัวกันของบุคคลเป็นเครือข่ายจะก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตรงเป้าหมาย โดยทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ซึ่งหลักการมีส่วนร่วมหลักของการบริหารจัดการจะมีความเชื่อมโยงกับการตัดสินใจ นั่นคือ การมีส่วนร่วมจะนำไปสู่การตัดสินใจอย่างมีคุณค่า ขอบธรรม และต้องเป็นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

และกระทรวงศึกษาธิการ (2560 : 18) ได้อธิบายถึงลักษณะการมีส่วนร่วม อาทิเช่น การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร การมีส่วนร่วมจัดการศึกษา และเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตทั้งหมด รูปแบบการเชื่อมประสานการจัดการศึกษา ที่สอดคล้องกับ จิตตวดี ทองทั่ว (2557 : 76) ได้สรุปลักษณะการมีส่วนร่วมเป็นการเข้ามาร่วมมือหรือการทำกิจกรรมทางการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายเป้าหมายในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมสร้างความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การตรวจสอบการจัดการศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาปรับปรุงทั้งในด้านการจัดบรรยากาศ การมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ซึ่งลักษณะการร่วมมือ หรือการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างเต็มที่สมบูรณ์ และ John D. Donahue & Richard J. Zeckhauser (2017 : 216) ได้กล่าวถึงรูปแบบการมีส่วนร่วม สำหรับการจัดการศึกษาไว้ 7 ประการ ดังนี้

- 1) การใช้บริการ
- 2) การเข้าไปมีส่วนร่วมและการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
- 3) เข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ทรัพยากรอุปกรณ์
- 4) การเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำปรึกษาหรือการให้ข้อมูลย้อนกลับ
- 5) การเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้บริการในรูปแบบหุ้นส่วนกับผู้ปฏิบัติงานคนอื่น
- 6) เป็นผู้มีส่วนร่วมในการปรับใช้อำนาจของตัวเองแทน
- 7) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างแท้จริงในทุกขั้นตอน

โดย Epstein, J. L (2017 : 184) ชี้ว่า การมีส่วนร่วมสามารถกระทำได้ในการร่วมตัดสินใจและวางแผนการพัฒนา ร่วมกำหนดนโยบายที่เหมาะสม รวมทั้งตรวจสอบการดำเนินงานตามนโยบาย ความก้าวหน้า และประเมินหลักสูตรการเรียนรู้เป็นระยะ โดยหากพิจารณาจากแนวคิดการมีส่วนร่วม เป็นการเกี่ยวข้องทั้งทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคล ในการอยู่ร่วมกลุ่มกันด้วยความรับผิดชอบ ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวทำให้สมาชิกในกลุ่มร่วมมือร่วมใจและประสานงานในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน นอกจากนี้ การมีส่วนร่วม ยังมีความหมายครอบคลุมถึงการเปิดโอกาสให้บุคคลกลุ่มบุคคลได้เข้ามาร่วมกิจกรรมที่สนใจร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมลงมือปฏิบัติ ที่เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยการมีส่วนร่วมจึงเป็นกระบวนการดำเนินงานที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้

เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งทางด้านจิตใจและอารมณ์ โดยมีความรับผิดชอบร่วมกัน ความร่วมมือร่วมใจกัน และการประสานการทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมจึงเป็นเรื่องของความรับผิดชอบ ที่รู้สึกผูกพันในการทำงาน ความเชื่อถือและไว้วางใจกัน ซึ่งความร่วมมือร่วมใจ เป็นความตั้งใจของบุคคลที่จะมาทำงานร่วมกัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มและการประสานงานกัน หรือเรียกว่า กระบวนการ AIC (Appreciation Influence Control) เป็นวิธีการที่พัฒนาขึ้นมาโดยสถาบัน Organization Development : An International Institute (ODII) สหรัฐอเมริกา โดย William E. Smith และ Turbid Sato เป็นกระบวนการที่ผู้มีส่วนร่วมใช้ความรู้เชิงบวกต่อกัน เป็นการรวมกลุ่มระดมความคิดของกลุ่มคนในการวางแผนเพื่อหาทิศทางในการปฏิบัติงาน(ปารวีร์ กุศลตันวิโรจน์, 2558 : 43) ประกอบด้วย

A (Appreciation) เป็นสนามพลังการรับรู้ ชื่นชม ให้คุณค่า เน้นการเปิดใจรับฟังเพื่อเรียนรู้ และทำความเข้าใจ โดยใช้การศึกษาสภาพความต้องการ ทรัพยากร ศักยภาพองค์กร

I (Influence) เป็นสนามพลังการเลือกเฟ้น คัดกรอง การชักจูงใจ โน้มน้าวจิตใจ หว่านล้อมใช้เหตุผล ใช้อิทธิพลต่อรอง ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา/ความต้องการ เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายและการวางแผน

C (Control) เป็นสนามพลังการพัฒนาที่จำเป็นต้องมีการจัดการและระดมพลังทั้งหมดให้กลายเป็นผลงานสร้างสรรค์ เน้นการตัดสินใจ กำหนดกฎเกณฑ์ เป็นการพัฒนา การวางแผน เพื่อแก้ปัญหา

โดยกระบวนการมีส่วนร่วม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนมีส่วนร่วมในการชี้ชัดปัญหา และศักยภาพของตนเอง ตลอดจน คิดวิเคราะห์ จัดลำดับความสำคัญของความต้องการ และ วางแผนจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาของกลุ่มได้ด้วยตนเอง การระดมพลังความคิดของกลุ่มทำกันอย่างมีระบบและขั้นตอน โดยอาศัยแนวคิด หลักการ และความเชื่อพื้นฐานการมีส่วนร่วม อาทิเช่น

- 1) เชื่อว่าทุกคนมีศักยภาพมีพลัง มีความดี และสามารถสร้างโอกาสได้อย่างเหมาะสม
- 2) เชื่อเรื่องความเท่าเทียม ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีในความเป็นคน
- 3) เชื่อว่าทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์ และคิดในสิ่งที่ทำให้เกิดประโยชน์
- 4) เชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและเรียนรู้จาก ประสบการณ์ที่ตนเองสัมผัสจากสถานการณ์ที่เป็นจริง

5) เปิดโอกาสให้ทุกคนมีความเสมอภาคในการใช้เหตุผลตัดสินใจ

6) เป็นกระบวนการที่สร้างความมีส่วนร่วม เช่น (1) ทุกคนร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มด้วยตนเอง (2) ทุกคนช่วยกันกำหนดทิศทางในการแก้ปัญหาร่วมกัน (3) ทุกคนร่วมกันดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง (4) ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนปรับปรุงและแก้ไข หากผลการดำเนินงานยังไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ซึ่งการสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วม คือทุกคนมีศักยภาพมีพลัง มีความเสมอภาค มีความคิดสร้างสรรค์สามารถเรียนรู้ได้จากสิ่งต่าง ๆ รอบตัว การใช้เหตุผลตัดสินใจ เพื่อพัฒนา มีความร่วมมือของกลุ่มอย่างมีระบบและขั้นตอน มีดังนี้

1) เปิดโอกาสให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ และลงมือกระทำอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

2) สร้างการยอมรับและความรู้สึกเป็นเจ้าของต่องานที่ทำร่วมกัน

3) การทำกระบวนการใช้ระยะเวลาสั้น ได้ข้อมูลเร็ว สามารถวางแผนงานได้ทันที

4) ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลจริง เพราะเป็นมุมมองของกลุ่มเป้าหมายโดยตรง

5) ได้ข้อมูลรอบด้าน ครอบคลุมเกือบทุกปัญหา

6) เป็นกระบวนการที่ครบวงจร ตั้งแต่ศึกษาปัญหาไปจนถึงการแก้ไข ปรับปรุง

7) เป็นกระบวนการที่สร้างพลังให้กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้เกิดจากความร่วมมือร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำของกลุ่มเป้าหมายโดยตรง

สรุปได้ว่า กระบวนการมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่สามารถดึงพลังความคิดจากบุคลากรทางการศึกษาเพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหา โดยเปิดโอกาสให้ทุกคน ทุกระดับได้มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น ค้นหาแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ในหลักการสำคัญ คือ การสร้างความรู้ การสร้างแนวทางการพัฒนา และการสร้างแนวทางปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่จะนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้และมีความพอเพียงที่สอดคล้องกับภูมิสังคม นำไปสู่การบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

2. การนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา มีความหมายกว้างขวางและแตกต่างกันไปตามความรู้ ประสบการณ์และทักษะของแต่ละของแต่ละบุคคล โดย ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2556 : 18) ได้ให้ความหมายของการนิเทศ คือ กระบวนการจัดการบริหารศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา ที่มีความสัมพันธ์กับ นัยนา ฉายวงศ์ (2560 : 7) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการทำงานร่วมกันของครูและผู้นิเทศเพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

นอกจากนี้ การนิเทศการสอนซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของการนิเทศการศึกษาที่เป็นกระบวนการดำเนินงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครู อันจะนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้นของนักเรียนโดยตรง หรืออาจกล่าวได้ว่า งานนิเทศการสอนเป็นงานที่ช่วยให้ครูปรับปรุงการเรียนการสอนได้ดีขึ้น และการที่ครูผู้สอนได้รับการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอเป็นวิธิต่างหนึ่งที่ช่วยให้ครูได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนมีความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติมากขึ้น มีความมั่นใจและคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ดังที่ เพ็ญวิภา พรหมสุวรรณ (2558 : 18) ได้กล่าวถึง การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานของศึกษานิเทศก์ร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนของนักเรียน

ขณะที่ Harris (2014 : 19) เสริมว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง สิ่งที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการหรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียนมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับ Wiles (2015 : 6) การนิเทศการศึกษา เป็นการแนะนำซึ่งกันและกัน การวางแผนร่วมกัน เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และ Good (2015 : 374) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นความพยายาม

ทุกชนิดของฝ่ายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการนิเทศการศึกษา ให้การแนะนำครูหรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาให้รู้จักปรับปรุงวิธีสอนหรือการให้การศึกษา ทำให้เกิดความมั่งคั่งในวิชาชีพด้านการศึกษา ร่วมพัฒนาครู ช่วยเหลือและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา เนื้อหาและการสอน และการประเมินผลการสอน

สรุปได้ว่า การนิเทศทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศคือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการปฏิบัติงานของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพและส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทุก ๆ ด้าน และบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร ในกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียน โดยความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูผู้สอน ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่มีวิธีการปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยความร่วมมือของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศตามแนวทางของประชาธิปไตยที่เน้นการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และการเคารพซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนและยกระดับคุณภาพการศึกษา

3. ความสำคัญของการนิเทศทางการศึกษา

การนิเทศทางการศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล โดย บุรพา พรหมสุวรรณ (2558 : 50) กล่าวว่า กระบวนการนิเทศ เป็นขั้นตอนในการดำเนินงาน และการปฏิบัติ การนิเทศอย่างมีระบบ มีการประเมินสภาพการทำงาน การจัดลำดับงานที่ต้องทำการออกแบบงานประสานงาน ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้งานลุล่วง สอดคล้องกับ ปรียา ฉายวงศ์ (2560 : 39) กล่าวว่า ความสำคัญของการนิเทศ คือ ขั้นตอนในการดำเนินงานและการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ มีการประเมินสภาพการทำงาน การจัดลำดับงานที่ต้องทำ การออกแบบงาน การประสานงาน การอำนวยความสะดวกตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ซึ่ง สุรศักดิ์ ปาเฮ (2559 : 48) ให้ความสำคัญของการนิเทศ ได้แก่ 1) พัฒนาคน เป็นการให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อนิเทศแล้วผู้รับการนิเทศจะได้รับความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน 2) พัฒนางาน เป็นการสร้างสรรค์วิธีการทำงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3) ประสานสัมพันธ์ เป็นการร่วมมือ สร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน 4) สร้างขวัญและกำลังใจ เป็นการสร้างความมั่นใจ และมีกำลังใจในการทำงาน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการนิเทศทางการศึกษา เป็นการพัฒนาคนให้มีความรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักวิธีการกระทำและเกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานทำให้การจัดการเรียนรู้และการพัฒนางานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้นิเทศเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการนิเทศ เป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นบุคคลที่ช่วยให้ครูมีการพัฒนาตนเองในด้านการเรียนการสอน เป็นผู้ส่งเสริมเป็นพี่เลี้ยง เป็นผู้จูงใจให้ครูมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน

4. ขั้นตอนการนิเทศทางการศึกษา

สิ่งสำคัญในการนิเทศทางการศึกษาให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ คือ การพัฒนาแนวทางการนิเทศเป็นกระบวนการที่เปิดใจในการยอมรับของผู้ปฏิบัติงานและสร้างมนุษยสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในเป็นกระบวนการที่มีแบบแผน มีลำดับขั้นตอน

มีระบบ โดย นัยนา ฉายวงศ์ (2560 : 57) นำเสนอขั้นตอนการนิเทศ เป็นกิจกรรมสำคัญ เป็นขั้นตอนการปฏิบัติการทั้งด้านกระบวนการนิเทศและกระบวนการเรียนการสอนควบคู่กันไปอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีดังนี้

ขั้นที่ 1: การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ ซึ่งจะต้องวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพ สำรวจความต้องการของครู การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การจัดลำดับ กำหนดทางเลือกการแก้ปัญหาและดำเนินการ

ขั้นที่ 2: วางแผน นำเอาทางเลือกตามข้อที่ 1 มากำหนดรายละเอียดของกิจกรรมโดยเขียนเป็นโครงการนิเทศ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผู้รับผิดชอบโครงการ แผนดำเนินงาน ระยะเวลา สถานที่ งบประมาณ การประเมินผลและผลที่คาดว่าจะได้รับ

ขั้นที่ 3: การปฏิบัติการนิเทศ เป็นขั้นลงมือทำตามโครงการนิเทศที่กำหนด โดยคำนึงถึงหลักการนิเทศ ทักษะ สื่อ เครื่องมือการนิเทศ การเตรียมความพร้อม สร้างความเข้าใจ รวมทั้ง การเสริมสร้างให้กำลังใจและช่วยเหลือจากผู้นิเทศ

ขั้นที่ 4: การประเมินผล ตรวจสอบผลการดำเนินการนิเทศตามโครงการที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ประเมินข้อคิดเห็น กระบวนการนิเทศรวมผลการประเมินข้อมูลป้อนกลับ เพื่อทำการปรับปรุงต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559 : 14) ได้กำหนดขั้นตอนเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศ ของงานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

- 1) วิเคราะห์ภาระงาน จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการพัฒนาระบบนิเทศและการจัดการเรียนการสอน
- 2) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการรับการนิเทศการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา
- 3) จัดทำแผนส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดการเรียนการสอน
- 4) ดำเนินการนิเทศ กำหนดวิธีการ แนวทางการนิเทศ สร้างแล แสวงหาเครื่องมือนวัตกรรม เพื่อดำเนินการนิเทศการศึกษาและการเรียนการสอน
- 5) ติดตามและประเมินผลการนิเทศการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน
- 6) นำผลการประเมินไปกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบนิเทศและกระบวนการเรียนรู้ในครั้งต่อไป
- 7) สรุป รายงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนการนิเทศ โดย นภา วงศ์ภูธร (2559 : 50 – 51) การนิเทศการศึกษา เป็นการมุ่งเน้นการวางแผนการปฏิบัติงานมากกว่าการควบคุมงาน เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการนิเทศ มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การประเมินสภาพการทำงาน (Assessing) เป็นกระบวนการศึกษาถึงสภาพต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อเป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลง มีกระบวนการย่อย ๆ ดังนี้

- 1.1) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจะศึกษาถึงธรรมชาติและความสัมพันธ์ของเรื่องต่าง ๆ
- 1.2) การสังเกตเป็นการมองสิ่งรอบตัวด้วยความละเอียดถี่ถ้วน
- 1.3) การทบทวนเป็นการตรวจสอบสิ่งรอบตัวอย่างตั้งใจ
- 1.4) การวัดพฤติกรรมการทำงาน
- 1.5) การเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงาน
- 2) การจัดลำดับความสำคัญของงาน เป็นกระบวนการกำหนดความสำคัญของงานตามเป้าหมายวัตถุประสงค์และกิจกรรมตามลำดับความสำคัญ ได้แก่
 - 2.1) การกำหนดเป้าหมาย
 - 2.2) การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ
 - 2.3) การกำหนดทางเลือก
 - 2.4) การจัดลำดับความสำคัญของงาน
- 3) การออกแบบวิธีการทำงาน เป็นกระบวนการวางแผนหรือกำหนดโครงการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยประกอบด้วยกระบวนการย่อย ๆ ดังนี้
 - 3.1) การจัดสายงานเป็นการจัดส่วนประกอบต่าง ๆ ของงานให้สัมพันธ์กัน
 - 3.2) การหาวิธีการนำเอาทฤษฎี หรือหลักการไปสู่การปฏิบัติ
 - 3.3) การเตรียมการต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะทำงาน
 - 3.4) การจัดระบบการทำงาน
 - 3.5) การกำหนดแผนในการทำงาน
- 4) การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources) การกำหนดทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการย่อย ๆ ดังนี้
 - 4.1) การกำหนดทรัพยากรที่ต้องใช้ความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ
 - 4.2) การจัดสรรทรัพยากรไปให้หน่วยงานต่าง ๆ
 - 4.3) การกำหนดทรัพยากรที่จำเป็นจะต้องใช้สำหรับความมุ่งหมายเฉพาะอย่าง
 - 4.4) การมอบหมายบุคลากรให้ทำงานในแต่ละโครงการหรือแต่ละเป้าหมาย
- 5) การประสานงาน (Coordination) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับงาน เวลา วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกทุก ๆ อย่าง เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงบรรลุผล ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการย่อย ๆ ดังนี้
 - 5.1) การประสานงานปฏิบัติงานในฝ่ายต่าง ๆ ให้ดำเนินการไปด้วยความราบรื่น
 - 5.2) การสร้างความกลมกลืนและความพร้อมเพรียงกัน
 - 5.3) การปรับการทำงานในส่วนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพให้มากที่สุด
 - 5.4) การกำหนดเวลาในการทำงานในแต่ละช่วง
 - 5.5) การสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น
- 6) การอำนวยการ (Directing) เป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดสภาพที่เหมาะสมที่จะสามารถบรรลุผลแห่งการเปลี่ยนแปลงให้มากที่สุด มีกระบวนการย่อย ๆ ดังนี้
 - 6.1) การแต่งตั้งบุคลากร
 - 6.2) การกำหนดแนวทางหรือกฎเกณฑ์ในการทำงาน

6.3) การกำหนดระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับเวลา ปริมาณ ในการทำงาน

6.4) การแนะนำการปฏิบัติงาน

6.5) การตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกในการปฏิบัติงาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2560 : 44) การนิเทศการศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้จำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน และต่อเนื่อง ดังนี้

ขั้นที่ 1 วางแผนการนิเทศ (Planning) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศจะทำการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศที่จะจัดขึ้นอีกด้วย

ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำให้ (Informing) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่าจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างไร และจะอย่างไรจึงจะทำให้ได้ผลงานออกมามีคุณภาพ ขั้นนี้จำเป็นทุกครั้งที่สำหรับการเริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม และมีความจำเป็นสำหรับการนิเทศที่ยังเป็นไปอย่างไม่ได้ผล หรือได้ผลยังไม่ถึงขั้นที่พอใจ ซึ่งจำเป็นจะต้องทำการทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติงาน (Doing) ประกอบด้วย การปฏิบัติงาน 3 ลักษณะคือ

- 1) การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถที่ได้รับมาจากการดำเนินงานในขั้นที่ 2
- 2) การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ ขั้นนี้ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศและควบคุมคุณภาพให้งานสำเร็จออกมาทันตามกำหนดเวลาและมีคุณภาพสูง
- 3) การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารก็จะให้การสนับสนุนในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

ขั้นที่ 4 การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing) ในขั้นนี้เป็นขั้นของการเสริมกำลังใจ เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน อาจดำเนินการไปพร้อม ๆ กับผู้รับการนิเทศ กำลังปฏิบัติงาน หรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นลงไปแล้วก็ได้

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการดำเนินงาน (Evaluating) ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินงานซึ่งผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศ หากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างหนึ่งอย่างใดก็สมควรจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข

ทั้งนี้ กระบวนการนิเทศเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่มีขั้นตอนสำคัญ คือ การวางแผนซึ่งต้องอยู่บนพื้นฐานสภาพปัญหา เตรียมสื่อ เครื่องมือ แล้วปฏิบัติตามแผน หลังจากนั้นต้องมีการประเมินผลการดำเนินงาน และปรับปรุงพัฒนางานตามลำดับ

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการนิเทศสำหรับศึกษานิเทศก์ใช้ในการนิเทศการศึกษาให้มีความเข้มแข็งเป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบในการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการนิเทศการศึกษากระทำได้หลายวิธี เป็นต้นว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบด้านปัจจัย

กระบวนการและผลผลิตที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ประเมินความต้องการการใช้สื่อและเครื่องมือต่าง ๆ หรือการประชุมสัมมนา ค้นหาปัญหา

ขั้นที่ 2 การวางแผน เป็นการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการมาใช้วางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศการศึกษา

- 1) นำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันมาจัดลำดับความสำคัญ
- 2) ศึกษาและทำความเข้าใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ เช่น นโยบาย หลักสูตร สื่อ เครื่องมือในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่าง ๆ
- 3) กำหนดเป้าหมายและทางเลือกในการปฏิบัติงาน
- 4) เขียนแผนปฏิบัติการนิเทศ
- 5) จัดทำคู่มือการนิเทศ โดยสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่นิเทศเพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการปฏิบัติงานและเป็นเอกสารอ้างอิง

ขั้นที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการ เป็นขั้นตอนการสร้างสื่อหรือเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ที่จะช่วยให้การนิเทศเป็นไปอย่างราบรื่น และบรรลุผลสำเร็จ ถ้าหากว่าสื่อและเครื่องมือเหมาะสมและมีคุณภาพแล้วจะช่วยให้การนิเทศมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ จะต้องนำหลักเกณฑ์การนิเทศ เทคนิค ทักษะ และสื่อหรือเครื่องมือที่จำเป็นต่อการนิเทศศึกษามาประยุกต์ ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) การประชุมคณะปฏิบัติ หรือคณะทำงาน
- 2) ทำความเข้าใจหรือศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับงานสื่อ หรือเครื่องมือ
- 3) แบ่งงานรับผิดชอบ
- 4) กำหนดวิธีการปฏิบัติงาน
- 5) กำหนดวิธีการเก็บข้อมูล หรือวิธีรายงานผล
- 6) เริ่มปฏิบัติการนิเทศ
- 7) ประชุมทบทวนการปฏิบัติงาน
- 8) สรุปผลการปฏิบัติงาน
- 9) นำผลไปพัฒนาการปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 5 การประเมินผลและรายงานผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย การประเมินผล โดยใช้เครื่องมือประเมินประเภทต่าง ๆ จากการประเมิน ก่อนการปฏิบัติงานนิเทศ ระหว่างการปฏิบัติงานนิเทศ และประเมินเพื่อสรุปผลการนิเทศ แล้วนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการปฏิบัติงาน หรือจุดที่เป็นปัญหา การรายงานผลการปฏิบัติงาน

5. กระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม

1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดย สำนักพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้นำเสนอขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาค ได้แก่

1.1) การมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจ จากการกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญแล้วร่วมตัดสินใจทั้งในช่วงเริ่มต้นช่วงวางแผนและช่วงปฏิบัติตามแผน

1.2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน จากการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน

1.3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการของการทำประโยชน์ให้กับงานทั้งช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร หรือโดยการบริหารประสานงานและขอความช่วยเหลือ

1.4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งการประเมินผลความก้าวหน้าและประเมินผลสรุปขยายต่อ โดยสังเกตจากความชอบและความคาดหวัง ซึ่งมีอิทธิพลสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมบุคคลได้

1.5) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มทั้งทางบวกและทางลบ

และ ผกามาศ วงษ์เจริญ (2558 : 67) กล่าวว่าขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประการแรกที่จะต้องกระทำคือการกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้องการตัดสินใจ ในช่วงเริ่มต้นการตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผนและการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้นจะได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและประสานงานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายและประโยชน์ในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้จะรวมทั้งผลประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษได้ทั้งต่อบุคคลและสังคม

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตก็คือความเห็น (Views) ความชอบ (Preference) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนของการร่วมคิด 2) ขั้นตอนของการร่วมวางแผน 3) ขั้นตอนของการร่วมดำเนินการ 4) ขั้นตอนของการร่วมประเมินผล ถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาการศึกษาทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ซึ่งการมีส่วนร่วมอาจดำเนินการทั้งในส่วนบุคคลหรือองค์คณะบุคคลในระดับต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือการจัดการศึกษา สามารถวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการตัดสินใจร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อันจะนำมาซึ่งการระดมสรรพกำลังหรือเป็นการลงมือปฏิบัติและแก้ปัญหาาร่วมกัน จะช่วยให้กระบวนการของการตรวจสอบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้น ชุมชนเข้มแข็งการศึกษาพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจากขั้นตอนของการมีส่วนร่วมที่ได้นี้ ผู้วิจัยจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม

2) ความหมายการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม

การนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม ในการที่จะพัฒนางานและทีมงานให้ประสบผลสำเร็จสูงสุดอันจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายที่จะพัฒนาคน พัฒนางานประชาสัมพันธ์ สร้างขวัญกำลังใจและพัฒนาบุคลากรครูในโรงเรียนนั้น จะต้องสร้างความเข้าใจและพัฒนาบุคลากรให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด คือ ทำอย่างไรให้นักเรียนมีคุณภาพตามหลักสูตรและสังคมต้องการ ในการที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพจะต้องจัดระบบ 3 ระบบให้มีประสิทธิภาพคือ ระบบการเรียนการสอน ระบบการบริหาร และระบบการนิเทศให้ประสานสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี และมีประสิทธิภาพเพราะถ้าขาดระบบใดระบบหนึ่งก็จะผลกระทบต่อคุณภาพนักเรียนและคุณภาพการศึกษาโดยรวม ในการที่จะให้ทั้ง 3 ระบบมีการประสานสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนสำคัญยิ่ง กล่าวคือ บุคลากรจะต้องเข้าใจในระบบการเรียนการสอน คือ รู้จักพัฒนาการเรียนการสอนเป็นอย่างดี และในการที่จะให้บุคลากรเข้าใจ และจัดพัฒนาการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (อดิศักดิ์ มุ่งชู พรชัย เจดามาน และคณะ, 2559 : 54) ทั้งนี้ ไพโรจน์ กลั่นกุหลาบ (2558 : 68) การนิเทศแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของผู้นิเทศและบุคลากรครูในโรงเรียน เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558 : 20) การนิเทศแบบมีส่วนร่วม เป็นกิจกรรมหรือกระบวนการที่ผู้นิเทศน ามาใช้ในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติของครูให้มีผลต่อการปฏิบัติงานการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการทำงานร่วมกันของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในทุกขั้นตอนการนิเทศ โดยใช้หลักการนิเทศ ได้แก่ หลักการเรียนรู้ร่วมกัน หลักการทำงานเป็นทีม หลักการทำงานอย่างเป็นระบบ และหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน

3) ความสำคัญของการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม

การนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้บุคลากรในโรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและยังเป็นวิธีการที่จะช่วยลดปัญหาการนิเทศจากบุคคลภายนอก ช่วยคลี่คลายปัญหาการนิเทศ ก่อให้เกิดผลดีต่อการปฏิบัติงานของครู ไพโรจน์ กลั่นกุหลาบ (2558 : 71) สรุปความสำคัญการนิเทศ ได้แก่

3.1) การนิเทศเป็นการส่งเสริมคุณภาพด้านการเรียนการสอน ครูควรได้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการสอนและความก้าวหน้าทางวิชาการ

3.2) การนิเทศจะช่วยในการจำแนกคุณภาพครู และยังสามารถช่วยในการตัดสินใจปัญหาบางอย่างในโรงเรียนได้

3.3) การนิเทศสามารถกระตุ้นนำทางความคิดใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นกับครู โดยเฉพาะที่นำเอาเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ตลอดจนการวิจัยมาใช้จะเป็นการช่วยในการเก็บข้อมูลในการนิเทศการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ

3.4) เป็นการให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้การดำเนินการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจก่อให้เกิดความรู้สึกลดภัยในการทำงาน เพื่อ

จะได้ร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายอันเดียวกัน มีความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความรักและภูมิใจในอาชีพครูที่ตนปฏิบัติอยู่

และ กระทรวงศึกษาธิการ (2560 : 7) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการนิเทศแบบมีส่วนร่วมว่า ภารกิจหลักที่สำคัญของโรงเรียน คือการดำเนินการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สามารถสร้างเสริมนักเรียนให้มีพัฒนาการทุกด้านเต็มตามวัย และศักยภาพบุคลากรที่สำคัญที่จะเป็นผู้ปฏิบัติการกิจหลักนี้ให้บรรลุผลสำเร็จคือผู้สอน ครูเหล่านี้มีความแตกต่างกันทั้งในด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เจตคติต่อวิชาชีพ บุคลิกภาพและความต้องการ ในขณะเดียวกัน ก็มี ความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการทำงานให้แก่ครูทุกคนในโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูสามารถปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น อยู่เสมอ และตรงตามความต้องการพัฒนาของนักเรียนด้วยเทคนิควิธีการที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หรือเป็นครูที่เรียกว่า “ครูมืออาชีพ” การนิเทศที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการรวมพลังครู และการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ตอบสนองหลักสูตรยิ่งขึ้น ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมมือกันวางแผนพัฒนานักเรียนให้คุณภาพยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันครูก็มีความมั่นใจ มีขวัญ กำลังใจดี มีความภูมิใจที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน จนถึงขั้นเกิดความภาคภูมิใจแล้วก็จะปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนให้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมโดยความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและครูเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรครูมีความสามารถ ปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาและทำให้ครูมีความมั่นใจ มีความภูมิใจที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานเกิดการพัฒนาที่ถาวร

ทั้งนี้ การดำเนินการนิเทศงานให้บรรลุเป้าหมายคือการพัฒนาบุคลากรครูเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ดังนั้น การที่จะทำให้การนิเทศมีประสิทธิภาพจึงมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยี่งที่จะต้องทราบองค์ประกอบในการนิเทศ โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560 : 29) รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ โดยมีองค์ประกอบ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความต้องการนิเทศ 2) ขั้นตอน ที่ 2 การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดการพัฒนา 3) ขั้นตอนที่ 3 การหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา 4) ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการปฏิบัติ 5) ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและปรับปรุง สำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2562 : 16) ได้กำหนดองค์ประกอบของ กระบวนการนิเทศแบบมีส่วนร่วม คือ การเตรียมการนิเทศ รูปแบบและแนวทางการนิเทศ เครื่องมือ ประกอบการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประชุม และการประเมินผล และ กระทรวงศึกษาธิการ (2560 : 7) กล่าวถึง การพัฒนารูปแบบการนิเทศ ดังนี้

1) การสร้างเอกภาพการนิเทศด้วยการกำหนดเป้าหมาย และมาตรฐานด้านคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกันในการพัฒนางานนิเทศการศึกษาระดับประเทศ สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) พัฒนาเครือข่ายการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ให้เกิดความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ ได้แก่ (1) ด้านการวางแผน ปฏิบัติ และการติดตามผลการนิเทศ (2) ด้านความร่วมมือกันจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา อาทิ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น การพัฒนาสื่อประกอบการนิเทศ การวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษา แบบมีส่วนร่วม การจัดประชุมสัมมนา เพื่อการพัฒนาคุณภาพครูและคุณภาพการศึกษา (3) ด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหาด้านความพร้อม ความขาดแคลนศึกษานิเทศก์ และการใช้ศักยภาพส่วนบุคคลของศึกษานิเทศก์ ในการนิเทศการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและต่างเขตพื้นที่การศึกษา

3) ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้ (1) มีการกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาร่วมกัน (2) กำหนดมาตรฐานคุณภาพออกแบบกิจกรรมและการดำเนินการนิเทศเพื่อพัฒนา (3) ดำเนินการนิเทศติดตามผลโดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา (4) จัดให้มีการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัด ระดับกลุ่มจังหวัด และระดับประเทศ

และ ผศ.ดร. วรงค์ เจริญ (2558 : 67) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญสูงสุดในการพัฒนาบุคคลและสังคมไปสู่ความเจริญในแทบทุกมิติ และเนื่องจากบริบททางสังคมมีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา กระบวนการนิเทศการศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาระบบการศึกษาที่ส่งผลต่อผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับของสถานศึกษา ทั้งนี้ กระบวนการนิเทศการศึกษาที่จะสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายนั้น ศึกษานิเทศก์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญจำเป็นต้องเข้าใจภารกิจและระบบการนิเทศภายใต้สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านนโยบายและสังคม สภาพแวดล้อมที่มีความหลากหลาย สามารถประยุกต์ใช้กระบวนการนิเทศโดยตั้งเป้าหมายที่การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพและจัดการศึกษาให้นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ที่พึงประสงค์ หรือมีอาชีพ คือ ควรเน้นผู้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือ (Coach) เป็นพี่เลี้ยง (Mentor) เป็นผู้วิจัย (Research) เป็นผู้พัฒนา (Development) มีสมรรถนะหลัก คือ มีทักษะการคิด การแก้ปัญหาการวิจัย การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม ดังนั้น ศึกษานิเทศก์จึงต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้เท่าทันวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงไปในศตวรรษที่ 21 มีคุณลักษณะของการเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) ความเป็นกัลยาณมิตร (Critical Friend) มีทักษะในการชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching)

สรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการนิเทศ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การค้นหาความต้องการ ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ ขั้นที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ ขั้นที่ 4 การดำเนินการนิเทศ ขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ เป็นการปรับเปลี่ยนการนิเทศภายใต้บริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงเป็นการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยก่อให้เกิดความร่วมมือและใช้ทรัพยากรร่วมกัน อาจใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้มีบทบาทในการนิเทศ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์จึงต้องมีคุณลักษณะเป็นมืออาชีพ และเน้นการเป็นผู้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือ เป็นพี่เลี้ยง และเป็นผู้พัฒนาอย่างเป็นกัลยาณมิตร

การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม

การศึกษาหลักการแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญซึ่งได้แก่ ความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบ ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ การสังเคราะห์รูปแบบ และการตรวจสอบรูปแบบ มีดังนี้

1. ความหมายของรูปแบบ

รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ เป็นสิ่งที่พัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายคุณลักษณะ ให้เป็นรูปแบบเชิงกายภาพที่เสมือนจริง แสดงถึงโครงสร้างความสัมพันธ์สิ่งที่ศึกษาให้เข้าใจ เห็นเป็นรูปธรรม โดยรูปแบบ หรือ Model ความหมายโดยทั่วไปแล้วจะหมายถึง สิ่งหรือวิธีการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่ง Longman (2007 : 93) ให้ความหมายไว้ มี 3 ลักษณะ กล่าวคือ Model หมายถึง สิ่งซึ่งเป็นแบบย่อส่วนของจริง หรือแบบจำลอง ความหมายที่สอง หมายถึง สิ่งของหรือคนที่นำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่าง ดังนั้น การสร้างรูปแบบ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเป็นตัวอย่างเพื่อการเลียนแบบ เป็นแผนภูมิ หรือรูปสามมิติซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการหรือแนวคิด เป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งรวมกันเป็นตัวอย่างประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม และ Smith, EW.et al (2010 : 125) ให้ความหมายของรูปแบบ คือ แบบอย่างและแบบจำลองที่เหมือนของจริงทุกอย่าง แต่มีขนาดเล็กลงหรือใหญ่ขึ้นกว่าปกติ สอดคล้องกับ Keeves, John P (2010 : 559) รูปแบบ คือ สิ่งที่แสดงโครงสร้างของความเกี่ยวข้องระหว่างชุดของปัจจัย หรือตัวแปรต่าง ๆ หรือองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงความสัมพันธ์หรือเหตุผลซึ่งกันและกันเพื่อช่วยให้เข้าใจข้อเท็จจริง หรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะทางด้านการศึกษา ทั้งนี้ สมชัย จรรยาไพบูลย์ (2558 : 43) ได้สรุปความหมายว่า เป็นแบบอย่างในการดำเนินการใด ๆ ที่แสดงหรืออธิบายให้เห็นถึงโครงสร้างทางความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งที่ศึกษาให้สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้นหรือซับซ้อนก็ได้เช่นกัน โดยมีรายละเอียดขององค์ประกอบของรูปแบบขึ้นอยู่กับลักษณะของปรากฏการณ์ วัตถุประสงค์ผู้สร้างและการพัฒนารูปแบบเป็นสำคัญ และปรีชาติ ชมชื่น (2559 : 76) เป็นแนวคิดที่แสดงความเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่าง ๆ ให้เห็นเป็นภาพหรือข้อความอย่างง่ายเกี่ยวกับการลำดับขั้นตอนการปฏิบัติเชิงแผนผัง หรือทำเลียนแบบเพื่อสร้างสัญลักษณ์ที่แท้จริงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นระบบ

โดย ทิศนา แคมมณี (2556 : 53) ได้ให้ความหมายของรูปแบบ คือ รูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรมซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผังไดอะแกรมหรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย และบุญชม ศรีสะอาด (2553 : 62) รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยสามารถใช้รูปแบบอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือระบบต่าง ๆ อธิบายลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบหรือกิจกรรมในระบบ และรัตน์ บัวสนธ์ (2562 : 69) รูปแบบ จำแนกออกเป็น 3 ความหมาย ดังนี้

1) แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริงรูปแบบใน ความหมายนี้มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล”

2) แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จักกันในชื่อที่ เรียกว่า “Mathematical Model”

3) แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รูปแบบในความหมายนี้ บางที่เรียกกันว่าภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบ การบริหาร รูปแบบการประเมิน

ทั้งนี้ พิสนุ พงศ์ศรี (2559 : 28) กล่าวถึงรูปแบบ คือ สิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นจาก แนวคิดทฤษฎี ประสบการณ์ จินตนาการ เพื่อถ่ายทอดออกมาแทนปรากฏการณ์ด้วยการนำเสนอให้ เข้าใจง่าย กระชับ ถูกต้อง สามารถนำไปเป็นแนวทางสู่การปฏิบัติได้โดยมีองค์ประกอบสำคัญอย่าง น้อย 3 ประการ คือ วัตถุประสงค์ ตัวแปรหรือสาระสำคัญและความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างตัวแปร อย่างเป็นระบบ และ Corsini และ Auerbach (2017 : 169) รูปแบบเป็นสิ่งที่แสดงโครงสร้างของ ความเกี่ยวข้องระหว่างชุดของปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ หรือองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงความสัมพันธ์ หรือเหตุผลซึ่งกันและกันเพื่อช่วยให้เข้าใจข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เป็นชุดความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้น

สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง ภาพย่อส่วนของแนวคิดเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สิ่งที่เป็นตัวแทนของ โครงสร้างทางความคิด หรือองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ที่สำคัญของเรื่องที่ ศึกษาเพื่อแสดงหรืออธิบายปรากฏการณ์ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ องค์ประกอบของรูปแบบไม่มี หลักเกณฑ์ตายตัวว่ารูปแบบนั้นต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่ผู้สนใจ จะศึกษาและพัฒนาขึ้นเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่ กำหนดขึ้น หรือใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในดำเนินงานเพื่อให้ บรรลุตามวัตถุประสงค์

2. ความสำคัญของการพัฒนารูปแบบ

ความสำคัญของรูปแบบ ซึ่ง เยาวดี วิบูลย์ศรี (2554 : 83) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบมี ความสำคัญในการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ตลอดทั้งจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์หรือ เรื่องราวต่างๆ ให้ปรากฏโดยใช้การสื่อสารในลักษณะต่าง ๆ เช่น แผนภูมิ แผนผังต่อเนื่อง หรือ สมการทางคณิตศาสตร์ ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย ในขณะเดียวกันก็สามารถนำเสนอเรื่องราวหรือ ประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างกระชับภายใต้หลักการอย่างมีระบบ ที่สอดคล้องกับ Bardo และ Hartman (2012 : 418) ได้กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบมีความสำคัญ โดยเป็นชุดของข้อความเชิงนามธรรม เกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่สนใจ เพื่อใช้ในการนิยามคุณลักษณะและ/หรือบรรยายคุณสมบัติ นั้น ๆ โดย รูปแบบเป็นอะไรบางอย่างที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญๆ ของปรากฏการณ์เพื่อให้ ง่ายต่อการทำความเข้าใจ รูปแบบจึงไม่ใช่การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุม เพราะการทำเช่นนั้นจะทำให้รูปแบบมีความซับซ้อนและยุ่งยากเกินไปในการที่จะทำความเข้าใจ การ ที่จัดระบบของรูปแบบ ควรต้องมีรายละเอียดมากขึ้นเพียงใดจึงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของรูปแบบ นั้น ๆ ไม่ได้มีข้อกำหนดเป็นการตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์แต่ละอย่างและวัตถุประสงค์ของ ผู้สร้างรูปแบบที่ต้องการจะอธิบายปรากฏการณ์นั้น ๆ อย่างไร

สรุปได้ว่า รูปแบบมีความสำคัญในการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ตลอดทั้งจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏโดยเป็นการแสดงโครงสร้างที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันของตัวแปรต่างๆ ในเชิงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลอย่างกระชับภายใต้หลักการอย่างมีระบบ

3. ประเภทของรูปแบบ

ประเภทของรูปแบบ โดย ธร สุนทรายุทธ (2557 : 64) คำว่า ระบบ (Systems) เป็นกลุ่มองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะที่ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อกระทำกิจกรรมให้ได้ผลสำเร็จตามเป้าหมาย ทั้งนี้ วิธีการเชิงระบบหรือเทคนิคเชิงระบบ (System Approach) จากการนำเอาความรู้เรื่องระบบเข้ามา เป็นกรอบช่วยในการค้นหาปัญหา กำหนดวิธีการแก้ปัญหาและใช้แนวทางความคิดเชิงระบบช่วยในการตัดสินใจแก้ปัญหา และการนำทฤษฎีระบบเข้ามาใช้เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์/แผนปฏิบัติการ กระบวนการผลลัพธ์ และข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งเป็นผลกระทบ (Robbins, S.P. and Coulter M., 2019 : 91) ซึ่ง Smith and others (2010) จำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) จำแนกออกเป็น (1) รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริง และ (2) รูปแบบเสมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง รูปแบบชนิดนี้มีความใกล้เคียงความจริงมากกว่าแบบแรก

2) รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) จำแนกออกเป็น (1) รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) เป็นการใช้ข้อความปกติธรรมดาในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนา ลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น (2) รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model) เช่น สมการและโปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น

และ Keeves (2018) ได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1) รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นรูปแบบเชิงกายภาพส่วนใหญ่ใช้ในด้านวิทยาศาสตร์ เช่น รูปแบบโครงสร้างอะตอมสร้างขึ้นโดยใช้หลักการเปรียบเทียบโครงสร้างของรูปแบบให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายกันทางกายภาพ สอดคล้องกับข้อมูลและความรู้ที่มีอยู่ในลักษณะนั้นด้วยรูปแบบที่สร้างขึ้นต้องมีองค์ประกอบชัดเจน สามารถนำไปทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้และสามารถนำไปใช้ในการหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ได้อย่างกว้างขวาง จุดมุ่งหมายของรูปแบบนี้เพื่ออธิบายปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลง

2) รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยาย หรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิดองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น และใช้ข้อความในการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น แต่จุดอ่อนของรูปแบบประเภทนี้คือ ขาดความชัดเจนแน่นอน ทำให้ยากแก่การทดสอบ

3) รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) เป็นรูปแบบที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปร โดยใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะนำไปใช้ในด้านพฤติกรรมศาสตร์มากขึ้น โดยเฉพาะในการวัดและประเมินผลทางการศึกษา รูปแบบลักษณะนี้ส่วนมากพัฒนามาจากรูปแบบเชิงข้อความ

4) รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) เป็นรูปแบบที่เริ่มจากการนำเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) รูปแบบเชิงสาเหตุนี้ทำให้สามารถศึกษาความสัมพันธ์ที่มีตัวแปรสลับซับซ้อนได้ แนวคิดสำคัญของรูปแบบนี้คือต้องสร้างขึ้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว รูปแบบจะเขียนในลักษณะสมการเส้นตรงแต่ละสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลระหว่างตัวแปร จากนั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในสภาพการณ์ที่เป็นจริงเพื่อทดสอบรูปแบบรูปแบบเชิงสาเหตุนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

4.1) รูปแบบระบบเส้นเดียว (Recursive Model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้วยเส้นโยงที่มีทิศทางของการเป็นสาเหตุในทิศทางเดียวโดยไม่มีความสัมพันธ์ย้อนกลับ

4.2) รูปแบบระบบเส้นคู่ (Non-recursive Model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร โดยทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรภายในตัวแปรหนึ่งอาจเป็นทั้งตัวแปรเชิงสาเหตุและเชิงผลพร้อมกัน จึงมีทิศทางความสัมพันธ์ย้อนกลับได้

สรุปได้ว่า การแบ่งประเภทของรูปแบบจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการอธิบายรูปแบบนั้นๆ ซึ่งประเภทของรูปแบบนั้นสามารถแบ่งได้ตามหลักแนวคิด/ทฤษฎีพื้นฐานได้ 4 รูปแบบ คือ 1) Analogue Model หมายถึง รูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปมัยเทียบเคียงปรากฏการณ์ซึ่งเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม 2) Semantic Model หมายถึง รูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายสิ่งที่ศึกษาด้วยภาษา และรูปภาพ 3) Mathematical Model หมายถึง รูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ 4) Causal Model หมายถึง รูปแบบที่พัฒนามาจากเทคนิค Path Analysis และ Semantic Model โดยการนำเอาตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเชิงเหตุผล

4. การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ

องค์ประกอบของรูปแบบโดย Hoy & Miskel (2017) องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 โครงสร้างและสาระสำคัญ ส่วนที่ 3 การนำสู่การปฏิบัติและเงื่อนไขความสำเร็จ และ Bush, T. and Coleman, M. (2013 : 48) กล่าวถึง องค์ประกอบหลักของรูปแบบที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณารูปแบบขององค์กรทางการศึกษา มี 4 ประการ คือ เป้าหมาย โครงสร้าง สภาพแวดล้อม และภาวะผู้นำ และ ศิริชัย กาญจนวาสี (2558 : 75) รูปแบบ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ภาพวาดความสำเร็จ 2) การกำหนดโครงสร้าง 3) การบริหารจัดการ 4) การกำกับติดตาม ที่สอดคล้องกับ ดิเรก วรรณเศียร (2557 : 16) การพัฒนารูปแบบเป็นกระบวนการสร้างหรือพัฒนาแบบจำลองออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ การสร้างรูปแบบ (Construct) และการหาความเที่ยงตรง (Validity) ของรูปแบบ ไว 4 ประการ คือ

1) รูปแบบควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างของตัวแปร มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดา อย่างไรก็ตามความเชื่อมโยงแบบเส้นตรง แบบธรรมดาทั่วไปนั้น มีประโยชน์ โดยเฉพาะในการวิจัยช่วงต้นของการพัฒนารูปแบบ

2) รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบได้ สามารถตรวจสอบได้ และหาข้อสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้

3) รูปแบบควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้น นอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ ควรใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย

4) รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างโมทัศน์ใหม่ และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่

และ วันชัย มีชาติ (2558 : 83) การพัฒนารูปแบบเชิงระบบ เป็นระบบเปิด ที่ทำงานสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมระบบย่อยต่าง ๆ จะต้องทำงานสัมพันธ์กันและเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานจะต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมองค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของ Bateman, Thomas S. & Scott A. Snell (2010 : 94) นำแนวคิดและทฤษฎีระบบเข้ามามีบทบาทกำหนดแนวคิดทฤษฎีหลักการและเทคนิคต่าง ๆ เกี่ยวกับองค์กรและการบริหารโดยเน้นให้มององค์กรในสภาพที่เป็นระบบ เป็นการรวมตัวของสิ่งหลายสิ่ง เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยแต่ละสิ่งนั้นมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันหรือขึ้นต่อกันและกันหรือมีผลกระทบต่อกันและกัน เพื่อให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้น องค์กรในสภาพที่เป็นระบบที่มีการตัดสินใจต่าง ๆ ความสับสนความซับซ้อนภายใน เพื่อศึกษาค้นคว้าหาแนวทางนำความรู้ใหม่ ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้เป็นรากฐานกำหนดทฤษฎีองค์กรความรู้ใหม่ที่สนใจ คือ วิธีการเชิงระบบ ในการศึกษาวิเคราะห์ข้อแก้ปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการดำเนินงาน จำเป็นต้องมองที่ระบบมากกว่าพิจารณารายละเอียดของแต่ละปัญหา

ดังนั้น จึงมองปัญหาโดยรวมหรือที่เรียกว่า Systems view or Systems Approach และได้ขยายความว่า วิธีการเชิงระบบมีความแตกต่างกับวิธีการเชิงวิเคราะห์ (Analytical Approach) ซึ่งวิธีการเชิงระบบเป็นกระบวนการแยกแยะจากส่วนรวมทั้งหมดออกเป็นส่วน ๆ ที่เล็กกว่า เพื่อให้เข้าใจการทำหน้าที่ของส่วนรวม วิธีการเชิงระบบอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีระบบทั่วไป ซึ่งสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการรวมเอาแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ มารวมกันเข้า เพื่อการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ดังนั้น การนำเอาทฤษฎีระบบเข้ามาใช้ด้วยเหตุผลที่ว่า สิ่งแวดล้อมเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและรวดเร็ว องค์กรมีความซับซ้อนมากขึ้น จึงยากที่จะพิจารณาถึงพฤติกรรมองค์กรได้ทุกแง่มุม ดังที่ Robbins, S.P. and Coulter M (2016 : 89) ได้กล่าวถึง ระบบซึ่งจัดเป็นสิ่งนำเข้า (Input) โดยผ่านกระบวนการ (Process) ในกิจกรรมการวางให้สามารถประสานทำงานร่วมกันไปเพื่อให้ได้ ผลลัพธ์ (Output) ซึ่งก็คือการบรรลุถึงเป้าหมายผลสำเร็จต่าง ๆ ทั้งทางด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุณภาพและความพึงพอใจ โดยที่กระบวนการจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตลอดเวลา ซึ่งระบบคือ สิ่งที่เกี่ยวข้องกันและสัมพันธ์ซึ่งกัน โดยการกำหนดวิธีการปฏิบัติให้เป็นเอกภาพหรือบรรลุวัตถุประสงค์

และ Abraham, Stanley C (2016 : 115) กล่าวว่า โดยทั่วไปประเภทของระบบจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ระบบปิดและระบบเปิด ในองค์กรแบบปิด (Closed System) จะไม่เกี่ยวข้องและไม่ได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม ส่วนในองค์กรแบบเปิด (Open System) จะได้รับอิทธิพลอย่างมากจากสิ่งแวดล้อม หากพิจารณาโดยรายละเอียด พบว่า ระบบปิด (Closed System) คือ ระบบที่มีความสมบูรณ์ภายในตัวเองไม่พยายามผูกพันกับระบบอื่นใดและแยกตนเองออกจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคมระบบเปิด (Open System) คือ ระบบที่ต้องอาศัยการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลองค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ ในลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน และ

ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นมีความสมดุล รวมทั้ง สภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปก็มีผลหรืออิทธิพลต่อการทำงานขององค์กรเช่นกัน ดังนั้น จึงมองปัญหาโดยรวมหรือที่เรียกว่า Systems view or Systems Approach และได้ขยายความว่า วิธีการเชิงระบบมีความแตกต่างกับวิธีการเชิงวิเคราะห์ (Analytical Approach) ตรงที่วิธีการเชิงระบบเป็นกระบวนการแยกแยะจากส่วนรวมทั้งหมดออกเป็นส่วน ๆ ที่เล็กกว่า เพื่อให้เข้าใจการทำหน้าที่ของส่วนร่วม วิธีการเชิงระบบอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีระบบทั่วไป ซึ่งสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการรวมเอาแนวทางปฏิบัติ มารวมกัน เพื่อการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ซึ่งองค์กรเป็นระบบการทำงาน จะประกอบด้วยหลาย ๆ ฝ่ายและมีบุคคลหลาย ๆ คนร่วมกันทำงาน เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมาย และ Griffin, John M. (2012) ที่มององค์กรในลักษณะของระบบการทำงาน (Working System) ซึ่งประกอบไปด้วยบุคคลหลายฝ่ายร่วมกันทำงาน โดยมีองค์ประกอบอื่น ๆ ร่วม อาทิ ข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยี งบประมาณ กระบวนการทำงาน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ โดย วิลพร อ่อนภูเขา (2561: 129) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ หลักการและวัตถุประสงค์ บริบท และเงื่อนไข การดำเนินการ กระบวนการ และผลที่ได้รับจากการนำรูปแบบไปใช้ ที่สอดคล้องกับ วิษนีย์ ทศตะ (2561 : 152) ได้เสนอองค์ประกอบของรูปแบบที่แสดงโครงสร้างทางความคิด เกี่ยวกับ หลักการ วิธีการ และเกณฑ์ต่าง ๆ ที่นำมาปฏิบัติเพื่อยึดถือเป็นแนวทางให้การดำเนินงาน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการนิเทศ การดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ ที่มีความสัมพันธ์กับ สิริดา สายเพชร (2560) และ ปิยนุช กาญจนะกันโห (2560) เสริมว่า องค์ประกอบของรูปแบบ คือ กรอบความคิดทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ วิธีดำเนินการ การประเมิน และ ผลกระทบที่เป็นเงื่อนไขความสำเร็จ ที่สอดคล้องกับ Shirrell and Hopkins (2016 : 218) และ Tagger, Lori Sue (2003) กล่าวถึง องค์ประกอบของรูปแบบ สามารถสรุป ดังนี้ 1) ส่วนนำ ได้แก่ สภาพแวดล้อม หลักการแนวคิด วัตถุประสงค์ ผลลัพธ์ ตลอดจน การรวบรวมปัญหา ซึ่งเป็นส่วนนำสำคัญในการพัฒนาเป็นอันดับแรก นำไปสู่การทำนาย (Prediction) และการทดสอบ 2) การจัดร่างโครงสร้าง ต้องมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationship) ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์นั้น ๆ ได้ 3) การนำไปทดลองเพื่อเปรียบเทียบผลการนำไปใช้ ทำให้มีการปรับปรุงคุณภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ การทดลองย้อนหลัง โดยใช้ข้อมูลย้อนกลับ และการทดลองใช้ในปัจจุบัน 4) มีเงื่อนไข หรือ มองเห็นภาพแห่งความสำเร็จ อาจกล่าวได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบ ไม่ได้มีข้อกำหนดเป็นแบบแผนตายตัวว่าควรมีรายละเอียดขององค์ประกอบอย่างไรจึงจะเหมาะสม เนื่องจากรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบที่เหมาะสมของรูปแบบจะขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของปรากฏการณ์ที่ศึกษาและวัตถุประสงค์การสร้างรูปแบบนั้นๆ โดยองค์ประกอบในรูปแบบที่เป็นกรอบความคิดทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงาน กระบวนการที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยมีองค์ประกอบประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ การดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ (วิลพร อ่อนภูเขา, 2561; ภาณุพันธ์ ชันธะ, 2560; สิริดา สายเพชร, 2560; ปิยนุช กาญจนะกันโห, 2560; Shirrell and Hopkins, 2016; Kircher, R.L., 2007; Corsini and Auerbach, 2007; Tagger, Lori Sue, 2003) ที่สอดคล้องกับนักวิชาการ แสดงดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม

ลำดับ	องค์ประกอบ	วิไลพร อ่อนภูเขา, ๒๕๕๕	ภาณุพันธ์ ชื่นธะ, ๒๕๕๕	สิริดา สายเพชร, 2560	ปิยนุช กาญจนะ ลี้, ๒๕๕๗	Shirrell and Hopkins,	Kircher, R.L., 2007	Corsini and Auerbach, ๒๐๐๗	Tagger, Lori Sue, 2003
1.	หลักการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.	วัตถุประสงค์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3.	กระบวนการ นิเทศ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4.	การดำเนินการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5.	การประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6.	เงื่อนไข ความสำเร็จ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

สรุปได้ว่า การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม ที่ เป็นกรอบความคิดทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงาน กระบวนการที่ใช้เป็นแนวทางในการ ดำเนินงานนิเทศกับโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพฆามชุมพู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุตาม วัตถุประสงค์ โดยมี 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศเชิง บูรณาการอย่างมีส่วนร่วม 4) การดำเนินการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้มืออาชีพ 5) การประเมินผล 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

5. การพัฒนารูปแบบ

การพัฒนารูปแบบ โดย Keeves (2018) กล่าวถึง ขั้นตอนการพัฒนาไว้ 4 ประการ คือ

1) รูปแบบ ควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิง เส้นตรงแบบธรรมดา อย่างไรก็ตามความเชื่อมโยงแบบเส้นตรงแบบธรรมดาทั่วไปนั้นก็มีประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยช่วงต้นของการพัฒนารูปแบบ

2) รูปแบบ ควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบได้ สามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกตและหาข้อสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

3. รูปแบบ ควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้น นอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย

4. รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างนวัตกรรมใหม่และการสร้างความสัมพันธ์ ของ ตัวแปรในลักษณะใหม่

และ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 46) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนารูปแบบจำแนกออกได้เป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการสร้างหรือพัฒนารูปแบบ ขั้นที่สองเป็นการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของรูปแบบ คือ

1) การสร้างรูปแบบการสร้างหรือพัฒนารูปแบบผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อนเป็นรูปแบบตามสมมติฐาน โดยการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิด รูปแบบ (ที่มีผู้พัฒนาไว้แล้วในเรื่องเดียวกันการหาความเที่ยงตรงของรูปแบบหรือเรื่องอื่น) และผลการศึกษาหรือวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้ง ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้นหรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบของการพัฒนารูปแบบนี้จะต้องใช้หลักของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ และการศึกษาค้นคว้ามากจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบอย่างยิ่ง ผู้วิจัยอาจคิดโครงสร้างของรูปแบบขึ้นมาก่อนแล้วปรับปรุงโดยอาศัยข้อสนเทศจากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิด รูปแบบ หรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือทำการศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรแต่ละตัว แล้วคัดเลือกองค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรที่สำคัญประกอบกันขึ้นเป็นโครงสร้างของรูปแบบก็ได้

2) การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบหลังจากที่ได้พัฒนารูปแบบในขั้นแรกแล้ว จำเป็นที่จะต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะรูปแบบที่พัฒนามาขึ้นนั้นถึงแม้ว่าจะพัฒนาโดยมีรากฐานจากทฤษฎีแนวความคิดรูปแบบของผู้อื่น และผลการวิจัยที่ผ่านมา แต่ก็ยังเป็นเพียงรูปแบบตามสมมติฐาน ซึ่งจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทำการทดลองนำไปใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อทดสอบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังหรือไม่ (ในขั้นนี้บางครั้งจึงใช้คำว่าทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบ) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริง หรือทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาในสถานการณ์จริงจะช่วยให้ทราบอิทธิพลหรือความสำคัญขององค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรต่างๆ ในรูปแบบและอิทธิพลหรือความสำคัญของกลุ่มองค์ประกอบหรือกลุ่มตัวแปรในรูปแบบ อาจปรับปรุงแบบใหม่โดยตัดองค์ประกอบหรือตัวแปรที่พบว่ามีอิทธิพลหรือมีความสำคัญน้อยออกจากรูปแบบของตนจะทำให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

สมาน อัครภูมิ (2557) ได้เสนอแนวคิดและแนวทางในการพัฒนารูปแบบไว้ดังนี้

1) การศึกษารูปแบบ หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับหลักการและข้อมูลพื้นฐานประกอบการสร้างรูปแบบ ซึ่งอาจจะดำเนินการได้โดยวิธีสำรวจความคิดเห็นหรือการศึกษาภาคสนาม

2) การนำเสนอรูปแบบ การออกแบบและการนำเสนอรูปแบบใหม่ เพื่อให้ได้รูปแบบที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ ในขั้นนี้ยังไม่ต้องทดลองใช้รูปแบบ เพียงแต่จัดโอกาสนำเสนอเพื่อพิจารณาที่เกี่ยวข้อง เช่น การนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาและประเมินในรูปของแบบสอบถาม หรือการประชุมสัมมนา การนำรูปแบบให้ผู้ปฏิบัติประเมินความเป็นไปได้ ตลอดจน การให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

3) การพัฒนารูปแบบ หมายถึง การวิจัยที่ผู้วิจัยต้องดำเนินการทั้งสามส่วน คือการศึกษา รูปแบบ การออกแบบรูปแบบใหม่ การนำรูปแบบใหม่ไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง ส่วนจะมีการใช้หรือปรับปรุงอยู่กับการวิจัย และทำการรายงานผลการทดลองใช้

สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบ หมายถึง กระบวนการในการสร้างหรือพัฒนาแบบจำลองซึ่งไม่สามารถกำหนดขั้นตอนการพัฒนารูปแบบที่แน่นอนตายตัวได้ ทั้งนี้ ขึ้นกับรายละเอียดของ

ปรากฏการณ์หรือสิ่งที่จะพัฒนารูปแบบนั้น ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์ความสอดคล้องของขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบเพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดขั้นตอนการพัฒนารูปแบบสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ 2) การศึกษาแนวทางที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดี 3) ร่างและพัฒนารูปแบบ 4) ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่ม 5) ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้สมบูรณ์

6. การตรวจสอบรูปแบบ

ในการตรวจสอบรูปแบบ โดยสมาน อัครภูมิ (2557) ได้เสนอขั้นตอนสุดท้ายในการพัฒนารูปแบบ คือการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ ซึ่งโดยทั่วไปอาจจะเลือกวิธีใดวิธีหนึ่งต่อไปนี้ตามความเหมาะสมของรูปแบบ เวลาและงบประมาณในการดำเนินการ ดังนี้

1) การตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้นต่อผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมกับแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบตลอดจนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่างๆ

2) ตรวจสอบโดยการประชุมสัมมนา โดยผู้วิจัยจัดประชุมสัมมนากับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เสร็จแล้วให้เข้าร่วมประชุมสัมมนาวิพากษ์ประเมินรูปแบบทั้งในด้วยความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์พร้อมให้ข้อเสนอต่อไป

3) ตรวจสอบด้วยการทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสภาพจริงหรือเหตุการณ์จำลอง ตามแบบแผนที่ออกแบบไว้เพื่อสังเกต รวบรวมข้อมูลและความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงรูปแบบต่อไป หลังจากได้ข้อมูลจากการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยควรได้ดำเนินการปรับปรุงรูปแบบเพิ่มเติมพร้อมกับสรุปข้อมูล ความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่เห็นว่าสำคัญต่อรูปแบบและการนำรูปแบบไปใช้ต่อไป และได้เสนอข้อมาตรฐานการตรวจสอบรูปแบบเอาไว้ (1) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการดำเนินการนำไปปฏิบัติจริง (2) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ (3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทางด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา (4) มาตรฐานด้านความถูกต้อง ครบถ้วน (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือและได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามกรอบที่ต้องการอย่างแท้จริง

ดังนั้น ในการพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรรวจสภาพปัญหา สภาพที่พึงประสงค์ ศึกษา Best Practice จัดการสนทนากลุ่ม Focus Group จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการตรวจสอบรูปแบบ มี 2 ด้าน คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ซึ่งรูปแบบการประเมินต้องศึกษาและพัฒนาจากแนวคิด วัตถุประสงค์ เป้าหมายของการประเมิน โดยสามารถอธิบายหรือทำความเข้าใจเชื่อมโยงจากทฤษฎีสู่รูปธรรมของการปฏิบัติที่ได้รับจากการพัฒนารูปแบบเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินการใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม ที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของผู้สอนลูกเสือ 2) ด้านการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง

วิชาชีพ 3) ด้านผลลัพธ์ในกิจกรรมลูกเสือของผู้เรียน และ 4) ด้านความพึงพอใจอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นความร่วมมือ ร่วมพลัง ของครู ผู้บริหาร ในการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาวิชาชีพและการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

1. ความเป็นมาของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ความเป็นมาของแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) มีพื้นฐานแนวคิดมาจากภาคธุรกิจเกี่ยวกับความสามารถขององค์กรในการเรียนรู้ (Thompson, Gregg, and Niska, 2004) เกี่ยวข้องกับแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ซึ่งแนวคิดนี้เริ่ม ค.ศ.1978 คริส อาร์จีริส (Chris Argyris) ศาสตราจารย์ สาขาวิชาจิตวิทยาของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด และโดนัล ชอน (Donald Schon) ศาสตราจารย์สาขาวิชา ปรังญาแห่งสถาบันเทคโนโลยีแมสซาชูเซตแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งถือว่าเป็นตาราล่มแรกของ องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ในระยะเริ่มแรก ได้ใช้คำว่า การเรียนรู้เชิงองค์กร (Organizational Learning : OL) (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2544) ได้เขียนผลงาน เรื่ององค์กรแห่งการ เรียนรู้และทฤษฎีการปฏิบัติ (Organization learning : a theory of action perspective) โดยน า เสนอแนวคิด องค์กรแห่งการเรียนรู้จากงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ขององค์กร (Organization Learning : OL) และเสนอทฤษฎีการกระทำ (Theory of Action) ซึ่งได้อธิบายว่า องค์กรการเรียนรู้โดยบุคลากรในองค์กร โดยการเรียนรู้มี 2 ลักษณะ คือ การ เรียนรู้แบบวงจรเดี่ยว (Single Loop Learning) และการเรียนรู้แบบวงจรสองระดับ (Double Loop Learning) ซึ่งองค์กร ที่เรียนรู้จะสามารถตอบสนองหรือจัดการกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต, 2552 : 356) ต่อมาในปี ค.ศ.1990 ปีเตอร์ เซงเก้ (Senge, 1990 : 8-12) ศาสตราจารย์แห่ง สถาบันเทคโนโลยีแมสซาชูเซตส์ (MIT Sloan School of Management) สหรัฐอเมริกาได้เขียน หนังสือ วินัย 5 ประการ : ศิลปะกับองค์กรการเรียนรู้ (The Fifth Discipline : The Art and Learning Organization) แนวคิดเพื่อนำองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization : LO) โดยมีมิติที่สร้างสรรค์องค์กรแห่งการเรียนรู้ 5 ประการ ได้แก่ 1) การคิดเชิง ระบบ (Systems Thinking) 2) ความเชี่ยวชาญส่วนบุคคล (Personal Mastery) 3) โมเดลทางจิต (Mental Models) 4) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Building Shared Vision) และ 5) ทีมการเรียนรู้ (Team Learning)

ทั้งนี้ เซงเก้ ได้กล่าวว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เป็นองค์กรที่ บุคคลขยายขีดความสามารถของตนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ตนเองปรารถนาอย่างแท้จริง อีกทั้ง ยังเป็นการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ เพื่อประโยชน์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล หรือองค์กร ซึ่งทำได้ โดยการฝึกกำลังและความสามารถร่วมกัน (ทรงพล เจริญคา, 2562 : 497-498) ต่อมาใน ปี ค.ศ. 1998 ริชาร์ด ดูโฟร์ (Richard DuFour) ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดา ของ PLC เริ่มทำการวิจัยและ พัฒนา และส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community)

ในประเทศสหรัฐอเมริกา จนแพร่ขยายไปทั่วสหรัฐอเมริกา รวมทั้งประเทศอื่น ๆ ที่ต้องการพัฒนาคุณภาพ ของการศึกษาของประเทศ ทั้งนี้ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เชื่อมโยงกับชุมชนนักปฏิบัติ (วิจารณ์ พานิช, 2559 : 22-24) ซึ่ง คือรูปแบบหนึ่งของการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) นั่นเอง

สรุปได้ว่า ความเป็นมาของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง จุดเริ่มต้นจากแนวคิด การบริหารองค์กร เชิงธุรกิจ จนพัฒนามาสู่แนวคิดการจัดการองค์ความรู้จนพัฒนาเป็นกระบวนการ รวมกลุ่มภายในสถานศึกษา เพื่อเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ตั้งไว้

2. ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการ สามารถนำเสนอ ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดย วรลักษณ์ ชูกำเนิด และ เอกรินทร์ ชูสังข์ทอง (2557 : 95) ได้ให้ความหมายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง เป็นการรวมตัว ร่วมทำงาน ร่วมเรียนรู้ ของครู และนักการศึกษา บนพื้นฐานของความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร โดยมีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมายและภาระกิจร่วม ครูผู้สอนทำงานเป็นทีมร่วมกัน การสนับสนุน ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ และการพัฒนาวิชาชีพ เปลี่ยนแปลงคุณภาพทั้งตนเองและการจัดการเรียนรู้โดยเน้นประสิทธิผลที่เกิด กับผู้เรียนเป็นสำคัญมีความสุขในการดำเนินงานของสมาชิก และ วิจารณ์ พานิช (2559 : 128-129) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง เครื่องมือของการเปลี่ยนชีวิตครู เปลี่ยนจากผู้สอน มาเป็น นักเรียน เปลี่ยนจากโดดเดี่ยว เป็นมีกลุ่มรวมตัวกันเป็นชุมชน ทำงานปรึกษาหารือ และช่วยเหลือกัน โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน คือผลการเรียนทักษะในศตวรรษที่ 21 ของศิษย์ทุกคน โรงเรียนเปลี่ยนสภาพ เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ซึ่งจะ ดำเนินการเปลี่ยนแปลงแก่นักเรียน ครู ผู้บริหาร และโรงเรียนอย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง

ขณะที่ กัมพล เจริญรักษ์ (2559 : 41) ได้ให้ความหมาย ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ หมายถึง เครื่องมือที่สำคัญเพื่อขับเคลื่อนการเรียนรู้ในยุคปฏิรูปการศึกษา ชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพที่ดีผู้นำวงใช้คำถามนำเพื่อให้ผู้ร่วมวงทุกคนมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ พูดถึง ผู้เรียนเป็นหลัก ทุกคนจะเห็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีของผู้เรียนและเห็นความเจริญงอกงามในตัว ผู้เรียน เสริมพลังบวกให้กับครู สร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทุกคนต้องเปิดใจในการ พูดคุย และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนกลายเป็นวิถีชุมชนของโรงเรียน เมื่อทำงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ จนเป็นวิถีชุมชนแล้ว ผู้บริหารหรือ ผู้นำองค์กร ต้องพยายามสร้างผู้นำวงชุมชนแห่งการ เรียนรู้ให้เพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับผู้บริหารหรือผู้นำองค์กร เป็นการสร้างผู้นำรุ่นต่อ ๆ ไป สอดคล้องกับ ชาริณี ตรีวิทย์ (2560 : 299) ได้ให้ความหมาย ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การ รวมกลุ่มทำงานแบบร่วมมือรวมพลังของครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษามีเป้าหมายเพื่อพัฒนา ผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพทางการศึกษา การแลกเปลี่ยนค่านิยม วิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และประสบการณ์ของบุคคลอย่างต่อเนื่อง

และ ขวลิต ชูกำแพง (2560 : 5) ได้ให้ความหมาย ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคลากรที่สร้างการเปลี่ยนแปลง และเห็นผลที่ยั่งยืนใน โรงเรียน โดยอาศัยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำงานร่วมกันด้วยสัมพันธภาพ ที่ดีโดยมีค่านิยมที่มี นักเรียนเป็นเป้าหมายสำคัญ นอกจากผลที่เกิดขึ้นจะส่งผลที่ดีต่อนักเรียนแล้ว ยังช่วยให้โรงเรียนมี

ความเข้มแข็งและสามารถทำงานอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ มนสิข สติธิสมบุรณ์ (2561 : 1-2) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมตัว รวมใจ ร่วมคิด ร่วมทำสู่การปฏิบัติการสอนของครู บนพื้นฐานความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นของผู้เรียน โดยความร่วมมือกันตั้งแต่การวางแผนการสอน การปฏิบัติการสอนและการสะท้อนผลการสอน โดยผ่านการ วิพากษ์วิจารณ์ การอภิปราย การร่วมแสดงความคิดเห็น รวมทั้งการร่วมคิดค้นการแก้ปัญหาการสอน การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการสอน การร่วมทำสื่อการสอน การสร้างกลุ่มงานของครูเองให้เป็นกลุ่ม ครูมืออาชีพ และ วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนา (2562 : 11) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมกลุ่มกันในเชิงวิชาการ ของบุคคลผู้ที่มีวิชาชีพเดียวกันเพื่อการพัฒนาวิชาชีพและ คุณภาพของผู้เรียน ผ่านกิจกรรม มีความร่วมมือร่วมใจและประสบการณ์การปฏิบัติในพื้นที่ ตลอดจน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่องอันเป็นนวัตกรรมพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านการ พัฒนาศักยภาพผู้สอนและนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ร่วมแรงร่วมใจกันของครูผู้สอนและบุคลากร เป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกัน และกัน ในการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง

และ นราพร จันทรโอชา (2562) ได้ให้ความหมาย ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง เครื่องมือในการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนจนกลายเป็นวัฒนธรรมเป็นการพัฒนา วิชาชีพครูด้วยการพัฒนาผู้เรียน การร่วมมือร่วมพลังทุกฝ่าย เป็นการตรวจสอบ ทบทวนการ ปฏิบัติงานของครูต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการร่วมมือกันปรับปรุงการทำงานของครู การสร้าง การเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริงของครูที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ทำงานร่วมกันแบบกัลยาณมิตร พัฒนาวิชาชีพ อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และความท้าทายที่มีการ เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อีกทั้งยังก่อให้เกิดประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่สุดคือผู้เรียนและสร้าง ความก้าวหน้าในวิชาชีพให้ครูเป็นครูมืออาชีพได้อย่างแท้จริง (ครูสภา, 2563 :1) และ Hord (2009 : 18-25) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นวิธีการที่ผู้บริหาร และคณะครู ในการร่วมมือกันเพื่อ แก้ปัญหาและการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดย การตกลงร่วมกันของสมาชิก เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพทั้ง ผู้เรียน ครู ผู้บริหารและโรงเรียน ทั้งนี้ ต้องอาศัยการสนับสนุนของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาวิชาชีพของครู

สรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการรวมกลุ่มของครูและ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร และบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน มีการ ปฏิสัมพันธ์แบบร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมคิด และร่วมกันปฏิบัติ มีความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มี เป้าหมาย วิสัยทัศน์ ค่านิยม ร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เกิดการปรับปรุงการสอนของครู พัฒนาศักยภาพครูผู้สอน สู่การพัฒนาผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สะท้อนผล การช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง

3. ความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2560 : 16) ได้อธิบายถึงความสำคัญในประโยชน์การพัฒนาครูด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้ ดังนี้

1) ช่วยลดความโดดเดี่ยวในการทำงานของครู จากที่ต่างคนต่างทำ ขาดการร่วมกันปรึกษาทำให้ขาดเป้าหมายร่วม เปลี่ยนมาเป็นการทำงานร่วมกัน และมุ่งไปที่เป้าหมายที่ตรงกัน คือการพัฒนาผู้เรียน

2) ช่วยเพิ่มความรู้สึกร่วมกันต่อพันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษาซึ่งเนื่องมาจากการมีเพื่อนมีเครือข่ายและการทำงานร่วมกัน

3) ช่วยเพิ่มความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานให้บรรลุภารกิจที่มีเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน

4) ช่วยให้การสอนได้ผลดีมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะครูมีการเรียนรู้มากขึ้น เมื่อได้เห็นตัวอย่างการสอนที่ดีในของเพื่อนครู และเกิดการนำมาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ส่งผลต่อการสอนที่เกิดประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น

5) รับทราบข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อวิชาชีพได้กว้างขวาง รวดเร็วขึ้นเนื่องจากชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ช่วยให้เกิดเครือข่ายและสามารถสื่อสารได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

6) ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะพัฒนาและอุทิศตนเพื่อผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น

7) ช่วยลดอัตราการลา และหยุดงานน้อยลงเมื่อเทียบกับสถานศึกษาที่ไม่มีการนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาปรับใช้ในสถานศึกษา ตลอดจนครูมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้อย่างดียิ่งขึ้น

และ DuFour (2004 : 1-5) เสนอหลักสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

1) การสร้างความมั่นใจว่านักเรียนได้เกิดเรียนรู้ (Ensuring that students learn) โมเดลชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเกิดจากสมมติฐานหลักที่ว่าการศึกษาในระบบไม่ได้เป็นเพียงเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนได้รับการจัดการสอน แต่เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง การเปลี่ยนแปลงที่เรียบง่ายนี้จากการที่มุ่งเน้นไปที่การจัดการสอนไปสู่การมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ ทั้งนี้บุคลากร ครูหรือผู้เกี่ยวข้องตั้งคำถามสำคัญ เช่น ลักษณะและการปฏิบัติของโรงเรียนอย่างไร จะประสบความสำเร็จมากที่สุดในการช่วยเหลือนักเรียนทุกคนให้บรรลุผลในระดับสูง ในขณะที่โรงเรียนก้าวไปข้างหน้า บุคลากรทุกคนในโรงเรียนต้องมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการสำรวจอย่างต่อเนื่องของคำถามสำคัญ ได้แก่ 1) เราต้องการให้นักเรียนแต่ละคนเรียนรู้อะไร 2) เราจะรู้ได้อย่างไรว่านักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้แล้ว 3) เราจะตอบสนองอย่างไรเมื่อนักเรียนประสบปัญหาในการเรียนรู้

2) วัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน (Culture of Collaboration) นักการศึกษาที่สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพตระหนักดีว่าต้องทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ร่วมกันของทุก ๆ คน ดังนั้น จึงเกิดโครงสร้างเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันอย่างมีพลังเป็นกระบวนการที่ครูทำงานร่วมกันเพื่อวิเคราะห์และปรับปรุงการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนรู้ ครูทำงานเป็นทีมมีส่วนอย่างต่อเนื่อง จะนำไปสู่ความสำเร็จของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้น

3) การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ (A Focus on Results) ประสิทธิภาพของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะวัดได้จากการพิจารณาจากผลลัพธ์ ของการทำงานร่วมกัน และการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นหลัก ทีมครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดระดับความสำเร็จของนักเรียน และแนวทางในการบรรลุเป้าหมายนั้น

สรุปได้ว่า ความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการเปลี่ยนแปลงคุณค่าหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับครู และผู้เรียนโดยการเปลี่ยนแปลงคุณค่าที่เกิดขึ้นกับครู ลดความโดดเดี่ยวในการจัดการเรียนการสอนเพื่อผู้เรียนของครู สร้างความผูกพันต่อเป้าหมายร่วมกัน ตลอดจนสร้างความกระตือรือร้นเรียนรู้อย่างมีพลัง เพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาวิชาชีพ และมีกำลังในการดำเนินการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยและแนวคิด ของนักวิชาการ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรของการดำเนินการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการเสริมสร้างกิจกรรมลูกเสือให้กับนักเรียน (Hipp and Huffman, 2003; Stoll, Bolam, McMahon, Wallace, and Thomas, 2006; Hord, Roussin, and Sommers, 2009; วรลักษณ์ ชูกำเนิด และ เอกรินทร์ ชูสังข์ทอง, 2557; ศุภสภา, 2559; อำนาท เหลื่อน้อย, 2561; ศิวกร รัตติโชติ, 2561) ประกอบไปด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 2) การมีภาวะผู้นำร่วม 3) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 4) ชุมชนกัลยาณมิตร 5) โครงสร้างสนับสนุนชุมชนและ 6) การสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ

1) การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน หมายถึง กระบวนการรวมกลุ่มของครูและศึกษานิเทศก์ รับรู้และเข้าใจในวิสัยทัศน์ของการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน สร้างบรรยากาศให้ครูเกิดการสร้างวิสัยทัศน์ของตนเองและสามารถเชื่อมโยงหล่อหลอมเกิดเป็นวิสัยทัศน์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2) การมีภาวะผู้นำร่วม หมายถึง กระบวนการรวมกลุ่มของครู และศึกษานิเทศก์ในการส่งเสริมการกระจายความเป็นผู้นำให้ครูได้มีบทบาทความเป็นผู้นำ ในการเคลื่อนขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและแสดงออกอย่างอิสระ สร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจให้กับครู

3) ทีมร่วมแรงร่วมใจ หมายถึง กระบวนการรวมกลุ่มของครู และศึกษานิเทศก์ในการส่งเสริมการทำงานร่วมมือกันอย่างเป็นทีมของครู โน้มน้าวจูงใจให้ครูเกิดสำนึกร่วมมือในการทำงานร่วมกันอย่างไว้วางใจ ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างในการปฏิบัติงาน สนับสนุนให้ครูระดมความคิดร่วมกันวางแผน ออกแบบการจัดการเรียนรู้กำหนดเป้าหมาย วิธีการประเมินผลการเรียนรู้การผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4) ชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง กระบวนการรวมกลุ่มของครู และศึกษานิเทศก์ในการร่วมสร้างกิจกรรมลูกเสือให้เป็นชุมชนแห่งความสุขทั้ง ในการทำงานและการอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร ยึดแนวทางคุณธรรมและสนับสนุนครูในการอุทิศตนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและวิชาชีพ

5) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน หมายถึง กระบวนการรวมกลุ่มของครู ศึกษานิเทศก์ บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดสรรเวลาและสถานที่ให้ครูได้มีโอกาสดำเนินการกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างเพียงพอ จัดบรรยากาศส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ มีทีมผู้ชี้แนะหรือผู้เชี่ยวชาญในการกระตุ้น แนะนำทิศทางให้ความรู้ที่ทันสมัยแก่ครูในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

6) การสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการรวมกลุ่มของครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งปันประสบการณ์ที่ องค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และทักษะการสอนลูกเสือ

1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการ ตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์ สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และ อาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็น กิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

1.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และ ความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติ ตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและ สอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมชุมนุม ชมรม

1.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญ ตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่น ตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึง ความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

2. ทักษะการสอนลูกเสือ

ทักษะการสอนลูกเสือ หมายถึง ความรู้ความสามารถของครูผู้สอนลูกเสือ ซึ่งครอบคลุม เนื้อหา 10 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

- 1) ความเข้าใจเรื่องราวของกิจการลูกเสือ
- 2) ระเบียบแถวลูกเสือ
- 3) ยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎและคติพจน์ของลูกเสือ
- 4) กางและรื้อเต็นท์ในเวลากลางคืนกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อีกคนหนึ่ง
- 5) สาธิตการบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้องสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืน
- 6) ก่อและจุดไฟกลางแจ้งและปรุงอาหารอย่างเพียงพอ สำหรับ 2 คน

7) สามารถอ่านและใช้แผนที่-เข็มทิศ และรู้จักบริเวณที่ตนอยู่ โดยพิจารณาจากเข็มทิศ และสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นด้วยตาเปล่า

8) เจื่อนและประโยชน์ของเจื่อน

9) วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล

10) ความปลอดภัยเกี่ยวกับกิจกรรมของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ตารางที่ 2.2 หน่วยการเรียนรู้ลูกเสือและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	เวลาเรียน (ชั่วโมง)
1	ความเข้าใจเรื่องราวของกิจการลูกเสือ	1
2	ระเบียบแถวลูกเสือ	1
3	ยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎและคติพจน์ของลูกเสือ	1
4	ทางและรื้อเดินทีในเวลากลางคืนกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อีกคนหนึ่ง	1
5	สาธิตการบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้องสำหรับการเดินทางไกลไปพักแรมค้างคืน	1
6	ก่อและจุดไฟกลางแจ้งและปรุงอาหารอย่างเพียงพอ สำหรับ 2 คน	1
7	สามารถอ่านและใช้แผนที่-เข็มทิศ และรู้จักบริเวณที่ตนอยู่ โดยพิจารณาจากเข็มทิศและสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นด้วยตาเปล่า	1
8	เจื่อนและประโยชน์ของเจื่อน	1
9	วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล	1
10	ความปลอดภัยเกี่ยวกับกิจกรรมของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	1

ทั้งนี้ แนวทางการรวมตัวกันของครูใน 4 แบบ มีดังนี้

แบบที่หนึ่ง ครูจากกลุ่มสาระการสอนเดียวกันอยู่ในสถานศึกษาเดียวกัน

แบบที่สอง ครูมาจากกลุ่มสาระการสอนต่างกัน สอนระดับเดียวกันในสถานศึกษาเดียวกัน

แบบที่สาม ครูมาจากสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป รวมทีม PLC ทำให้การติดต่อสื่อสารอาจต้องใช้การสื่อสารผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์มาเป็นสื่อกลาง

แบบที่สี่ ครูมาจากกลุ่มสาระการสอนแตกต่างหลากหลาย แต่สอนระดับเดียวกัน และอาจมาจากหลากหลายสถานศึกษา การติดต่อสื่อสารผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อกลาง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

สำเร็จ ยุธชัย (2556) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 1 มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นการวิจัยและพัฒนาแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ร่างแนวทางการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเหมาะสมด้วยการทดลองใช้ ขั้นตอนที่ 4 สรุปและสะท้อนผลแนวทางการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม 1) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วย ครูที่ปฏิบัติราชการในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการด้านการนิเทศภายใน 2) ครูกู่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านเหล่านางาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 3) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินเจตคติและความพึงพอใจ 4) สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิติพื้นฐานหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมมี 3 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม มี 4 หลักการ ประกอบด้วย 1) หลักการเสริมพลังอำนาจ 2) หลักการพัฒนาศักยภาพ 3) หลักการมีส่วนร่วม 4) หลักการพัฒนาคุณภาพของงานองค์ประกอบที่ 2 กระบวนการนิเทศภายใน ประกอบด้วย 1) การวางแผนการนิเทศ 2) การให้ความรู้ความเข้าใจในการทงาน 3) การลงมือ ปฏิบัติงาน 4) การสร้างเสริมกำลังใจ และ 5) การประเมินผลการปฏิบัติงาน องค์ประกอบที่ 3 ประสิทธิภาพของการนิเทศภายใน ประกอบด้วย 1) ผลการพัฒนาบรรลุเป้าหมายทั้งด้านความรู้ ความสามารถและเจตคติที่ดีต่อแนวทางการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม 2) ความพึงพอใจของครูต่อแนวทางการนิเทศแบบมีส่วนร่วม

ปวีณา นิกรกิต (2557) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาเทคนิคการนิเทศสำหรับศึกษานิเทศก์ ในจังหวัดหนองคาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเทคนิคการนิเทศ พบว่ามี 5 ขั้นตอนหลักคือ 1) การศึกษาความต้องการ และรูปแบบการนิเทศที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ 2) ออกแบบและสร้างเทคนิคการนิเทศที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ 3) ทดลองใช้ และ 4) ประเมินผลและปรับปรุง 5) ศึกษาความพึงพอใจ ผลการวิจัยการนิเทศ พบว่า เทคนิคการนิเทศที่ดีควรมีการบูรณาการผสมผสานหลาย ๆ เทคนิคให้เหมาะสมกับสภาพบริบทในแต่ละสถานการณ์ ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม ผลจากการประเมินความพึงพอใจจากผู้รับการนิเทศ พบว่าได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า เทคนิคการนิเทศที่พัฒนาขึ้น ผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจในระดับดี และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ชมพูณัฐ โยธี (2558) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดส านักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม และ 2) นำเสนอรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย 2) รูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย 14 ด้าน คือ 1) ด้านการให้คำปรึกษาแก่ครูโดยตรง 2) ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ 3) ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 5) ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน 6) ด้านการจัดระบบการเรียนการสอน 7) ด้านการบริหารงานบุคคล 8) ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก 9) ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ 10) ด้านการศึกษาอบรมครูประจำ การ 11) ด้านการจัดปฐมนิเทศครูใหม่ 12) ด้านการ

จัดบริการพิเศษแก่ครู 13) ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และ 14) ด้านการประเมินการสอน การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ทัศนิตา พงษ์พรม (2558) ได้ทำการวิจัยปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายใน โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีวัตถุประสงค์ เพื่อปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง เปรียบเทียบปัญหาการนิเทศ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แนวทางการพัฒนาการนิเทศ ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวางแผน โครงการนิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

สิริรัตน์ ใจทาน (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาการนิเทศการศึกษา 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการนิเทศการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการนิเทศการศึกษา มี 2 องค์ประกอบหลัก 9 องค์ประกอบย่อย การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก

พงษ์ศักดิ์ ทองไชย (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาของการดำเนินงานนิเทศ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการนิเทศภายในโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการนิเทศภายในโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการนิเทศภายใน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 28 องค์ประกอบ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศภายในโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผกามาศ วงษ์เจริญ (2558) การพัฒนานวัตกรรมการนิเทศเพื่อปลูกฝังค่านิยมด้านความมีวินัยของครูผู้สอนลูกเสือ กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านหนองขาม จังหวัดราชบุรี มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนานวัตกรรมการนิเทศเพื่อปลูกฝังค่านิยมความมีวินัย ความพอประมาณสำหรับครู จังหวัดราชบุรีที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 22 คน โดยมีเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้ 1) สื่อการนิเทศ ได้แก่ การ์ตูน (Animation) การแสดงละครหุ่น และบทเพลง 2) คู่มือการใช้และแผนการนิเทศที่สอดคล้องและส่งผลให้เกิดการพัฒนาค่านิยมดังกล่าว 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการมีค่านิยมด้านความมีวินัย 4) แบบประเมินคุณภาพของนวัตกรรม โดยใช้ระยะเวลาในการทดลอง 3 สัปดาห์ เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ก่อน ระหว่าง และหลังการใช้นวัตกรรมการนิเทศ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างและพัฒนาการ และเก็บข้อมูล เชิงคุณภาพโดยการสังเกตโดยผู้วิจัยและครู ผลการวิจัยได้นวัตกรรม การนิเทศเพื่อปลูกฝังค่านิยมความมีวินัย ที่มีคุณภาพด้านเนื้อหาในระดับดี และด้านเทคโนโลยี การศึกษาในระดับดีมาก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า ครูและนักเรียนมีพัฒนาการของ ค่านิยม ค่านิยม ความมีวินัย ความพอประมาณเพิ่มขึ้น และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

วาริ ภูแปง (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบพี่เลี้ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษากระบวนการนิเทศภายในแบบพี่เลี้ยง 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบพี่เลี้ยง ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการนิเทศภายในแบบพี่เลี้ยงในสถานศึกษาประกอบด้วย 4 กระบวนการ ได้แก่ การเตรียมการนิเทศ การจัดทำแผนการนิเทศ การนิเทศการปฏิบัติงานและการประเมินผลการนิเทศ 2) สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในแบบพี่เลี้ยง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) แนวทางการนิเทศภายในแบบพี่เลี้ยง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

มะลิวรรณ จันตไพร (2559) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์และสังเคราะห์นวัตกรรมด้านการนิเทศโดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์นวัตกรรมการนิเทศระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยใช้พิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น 2) เพื่อพัฒนานวัตกรรมการนิเทศ 3) เพื่อศึกษาผลการใช้นวัตกรรมการนิเทศ และ 4) เพื่อสังเคราะห์และเสนอรูปแบบการพัฒนานวัตกรรมการนิเทศ ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมการนิเทศ ประกอบด้วย หลักสูตรการนิเทศที่บูรณาการพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นกิจกรรมบูรณาการ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รูปแบบการพัฒนานวัตกรรมการนิเทศมี 10 ขั้นตอน ประกอบด้วย การวิเคราะห์บริบทชุมชน และสภาพพิพิธภัณฑ์/แหล่งเรียนรู้ การสร้างความเข้าใจร่วมกับทีมวิจัย ร่วมประสานกับทีมวิจัยและการสร้างเครือข่าย ร่วมประชุมวางแผน การออกแบบพัฒนานวัตกรรมการนิเทศ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กิจกรรมและวิเคราะห์ SWOT ร่วมจัดกิจกรรม นำเสนอผลการจัดกิจกรรม ร่วมประเมินผลให้ข้อมูลย้อนกลับ และขยายผลและสร้างเครือข่าย

ทิพากร กิ่งมิ่งแฮ (2560) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการนิเทศแบบสอนแนะ 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศแบบสอนแนะ 3) พัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของการนิเทศแบบสอนแนะ มี 3 องค์ประกอบหลัก 10 องค์ประกอบย่อย 2) สภาพปัจจุบันของการนิเทศแบบสอนแนะโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) แนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ปิยนุช กาญจนะกันโห (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 2 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนา 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ การนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนา 3) เพื่อพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนา มี 5 องค์ประกอบ 43 ตัวชี้วัด 2) สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์การนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) แนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนา มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

วรรณิภา ไชยมาตย์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการนิเทศแบบสอนแนะ 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศแบบสอนแนะ 3) พัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอน ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของการนิเทศแบบสอนแนะ มี 4 องค์ประกอบ 36 ตัวบ่งชี้ 2) สภาพปัจจุบันของการนิเทศแบบสอนแนะ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศแบบสอนแนะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) แนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สิริดา สายเพชร (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพของครู 2) เพื่อวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพของครู 3) เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพของครู โดยใช้แบบสอบถามกับครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 372 คน โรงเรียน 67 โรง และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี PNI Modified และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ขั้นตอนการวางแผนร่วมกันมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยขั้นตอนการวางแผนร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเท่ากับโดยภาพรวมเท่ากับ 0.35 เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศ การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการวางแผนร่วมกัน ตามลำดับ และค้นพบจุดแข็ง 40 ข้อ จุดอ่อน 30 ข้อ โอกาส 13 ข้อ และภาวะคุกคาม 21 ข้อ กลยุทธ์การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพของครู ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ดังนี้ กลยุทธ์หลัก 1 ยกระดับการวางแผนการพัฒนาร่วมกัน วิชาชีพ กลยุทธ์หลัก 2 เร่งพัฒนาให้ครูร่วมกันพัฒนาการปฏิบัติการนิเทศ กลยุทธ์หลัก 3 ผลักดันให้ครูร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และกลยุทธ์หลัก 4 กลยุทธ์หลัก พัฒนาให้ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมร่วมกัน

สุนีย์ ดอกดวง (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการนิเทศแบบสอนแนะ 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศแบบสอนแนะ 3) พัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของการนิเทศแบบสอนแนะ มี 4 ด้าน 16 ตัวบ่งชี้ 2) สภาพปัจจุบันของการนิเทศแบบสอนแนะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศแบบสอนแนะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการประเมินแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สันติ อุดคา (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษากระบวนการนิเทศแบบสอนแนะ 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศแบบสอนแนะ 3) พัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการนิเทศแบบสอน

แนะ มี 4 ขั้นตอน 13 ตัวชี้วัด 2) สภาพปัจจุบันของการนิเทศแบบสอนแนะ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศแบบสอนแนะ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) แนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

วรรณพร ศิลาขาว และ พร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2560) ได้ศึกษา อิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและตัวแปรส่งผ่านที่มีผลต่อ คุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ได้ข้อค้นพบใหม่ คือ ชุมชนทางวิชาชีพครู ส่งผลทางตรงต่อการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน และส่งผลทางอ้อม ต่อคุณภาพผู้เรียน โดยมีการจัดการเรียนการสอนเป็นตัวส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ชุมชนวิชาชีพของครู และความผูกพันของผู้ปกครองและชุมชน ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .05

ศรีสุดา พรหมกุล (2560) ได้วิเคราะห์กระบวนการพัฒนานวัตกรรมการนิเทศ โดยใช้เทคนิคการสืบสอบแบบขึ้นชม โดยมีวัตถุประสงค์ ได้แก่ วิเคราะห์กระบวนการนิเทศที่ดีมีคุณภาพและเหมาะสมกับครู วิเคราะห์เปรียบเทียบกระบวนการนิเทศ ระหว่างศึกษานิเทศก์ต้นแบบที่ได้รางวัลและศึกษานิเทศก์ปกติทั่วไป และเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการนิเทศที่ผลิตได้จากกระบวนการพัฒนาการนิเทศของศึกษานิเทศก์ที่ได้รับรางวัลกับของศึกษานิเทศก์ปกติทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการพัฒนาการนิเทศการพัฒนาคุณภาพ เหมาะสมกับครู ต้องมีการศึกษาสภาพครู เนื้อหาสภาพแวดล้อมมีการศึกษาเอกสาร อบรม ดูงาน มีการวางแผนการสร้าง เน้นครูในการสร้าง มีการขอคำแนะนำจากผู้อื่น และทดลองใช้ ปรับปรุง มีการวัดประเมินผลหลังการใช้ และให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยกรณีศึกษาจะให้ความสำคัญกับการทดลองใช้นวัตกรรมและปรับปรุงมากที่สุด ซึ่งจะส่งผลให้นวัตกรรมการนิเทศมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

วิไลพร อ่อนภูเข (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3) พัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วย 5 ด้าน 47 องค์ประกอบ 2) สภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) แนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

จรรยา พินิจนันท์ (2561) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศตามทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดของครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในจังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2561 จำนวน 96 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 48 คน และกลุ่มควบคุม 48 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการนิเทศตามทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดและการเรียนรู้ของครูและนักเรียนที่พัฒนาขึ้นผ่านการตรวจสอบประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ มีชื่อว่า “รูปแบบการนิเทศพาร์เซ (PARCE Model)” ประกอบด้วยกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ (Preparation : P) ขั้นเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ (Action : A) ขั้นสะท้อนความคิด (Reflection : R) ขั้นสร้างความรู้ (Construction : C) และขั้นประเมิน (Evaluation : E) และรูปแบบการนิเทศตามทฤษฎี

การสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ของครูและนักเรียน มีประสิทธิภาพเท่ากับ ร้อยละ 80.80/82.72 เมื่อเทียบเกณฑ์ 80/80 ปรากฏว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการนิเทศตามทฤษฎีการสร้างความรู้กับรูปแบบการนิเทศปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความสามารถในการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการนิเทศปกติ และ 3) พัฒนาการของความสามารถในการเรียนรู้ด้านการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า และการแก้ปัญหาของนักเรียนในช่วงระหว่างการนิเทศด้วยรูปแบบการนิเทศตามทฤษฎีการสร้างความรู้มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ประพันธ์ ชูไทย (2561) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ 1) กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้เป็นครู 6 คน และนักเรียน จำนวน 120 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง 2) กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นนักเรียนที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 200 คน 3) กลุ่มตัวอย่างในการขยายผลการใช้รูปแบบเป็นครู 3 คน และนักเรียน จำนวน 119 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบ พบว่า มีองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอน สภาพแวดล้อมในการเรียน การเตรียมการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ และมี 8 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นกระตุ้นให้เกิดปัญหา/ให้สถานการณ์ (ขัดแย้งทางปัญญา) (2) ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหาและแสวงหาข้อมูลหรือชั้นจัดระเบียบปัญหา (แสวงหาข้อมูล) (3) ขั้นพัฒนาความคิด (เพิ่มพูนวงจร) (4) ขั้นสื่อสารและปรับปรุงการคิด (สังเคราะห์ความคิด) (5) ขั้นวางแผนการนำเสนอผลการคิดของกลุ่ม (เสนอความคิดกลุ่มใหญ่) (6) ขั้นนำเสนอผลการคิด (เปิดใจร่วมกัน) (7) ขั้นอภิปรายผลการคิด (สร้างสรรค์วิสัยทัศน์) และ (8) ขั้นประเมินกระบวนการคิด (สะท้อนกลับกระบวนการ) 2) ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด และคะแนนเฉลี่ยกระบวนการคิดเชิงระบบในการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิดเชิงระบบหลังเรียน ระบบหลังเรียนในแต่ละโรงเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุภาวดี ปกครอง (2561) ได้ศึกษา การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ โดยสรุปได้ว่าการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษาเป็นการพัฒนาครู เพื่อให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน เป็นการยกระดับงานวิชาการและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพของครู ซึ่งจะส่งผลถึงการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้นอีกด้วย

นันท์นภัส ชัยสงคราม (2561) ได้ศึกษา การเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางการศึกษายังทำได้น้อยในด้านการนำผลการเรียนรู้ไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและด้านการส่งเสริมภาวะผู้นำ ดังนั้น ในระดับนโยบาย ควรมีการส่งเสริมให้สถานศึกษาได้รับการพัฒนาติดตามผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลการเรียนรู้ได้คุณภาพ ตามที่

กำหนดไว้ ส่วนผู้บริหาร คอยแนะนำและเสริมสร้างการทำงานของครู ให้ไปในทิศทางที่ตรงกันตามเป้าหมายที่โรงเรียนได้ร่วมกันวางไว้ ส่วนในระดับของผู้ปฏิบัติควรนำผลการเรียนมาทำวิจัยเพื่อหาแนวทางพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพและพัฒนาต่อไป

เบญจรัตน์ เมธะปัญญา (2562) ได้ศึกษา รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเชียงยืน ผลการวิจัยพบว่า การติดตามประเมินผลหลังการใช้รูปแบบพบว่าด้านครู มีคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่สูงกว่าก่อนการเข้าร่วม มีความเข้าใจเทคนิคและกระบวนการส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้านนักเรียนมีการคิดวิเคราะห์ได้สูงกว่าก่อนเรียนในระดับมากอย่างเห็นได้ชัด บ่งบอกถึงรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาทั้งครูและนักเรียนอย่างมาก

จิรัชญ์พัฒน์ ใจเมือง (2563) ได้ศึกษา รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมของผลสัมฤทธิ์จากการใช้รูปแบบเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยเฉพาะด้านผลลัพธ์คุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีระดับความคิดเห็นสูงสุด รองลงมาคือผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการ ตามลำดับ

ปริญญญา มีสุข และคณะ (2563) ได้ศึกษา การประเมินผลการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของสำนักเลขาธิการคุรุสภาผลการศึกษาพบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ส่งผลต่อนักเรียนไทย 3 ด้าน อันได้แก่ 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น 2) ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น มีความตั้งใจเรียนมากขึ้น และด้านสมรรถนะและทักษะอื่น ๆ พบว่า ผู้เรียนมีกระบวนการคิดเชิงเหตุผล การคิดและสะท้อนผลความคิดของตนเองมากขึ้น

งานวิจัยต่างประเทศ

Krieger (2006) ได้ศึกษาการนิเทศและพัฒนาเด็กตามทฤษฎีการค้นพบและการฝึกปฏิบัติที่จัดขึ้นในโรงเรียนประถมศึกษา การศึกษาเกี่ยวกับความรู้ของผู้นิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาในครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กอย่างสมบูรณ์ในการตอบสนองต่อการตอบคำถามในการวิจัย 1. อะไรคือความรู้พื้นฐานของผู้นิเทศในโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก 2. อะไร คือความต้องการพื้นฐานที่แสดงให้เห็นถึงความรู้พื้นฐานในการพัฒนาเด็ก 3. ผู้นิเทศในโรงเรียนจะอย่างไรในการให้ความรู้ (ในระดับสูงหรือต่ำ) ในการควบคุมดูแลการจัดตั้งกลุ่มการให้คำปรึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาการที่ครูได้รับการนิเทศการจัดการศึกษา เห็นผลได้อย่างชัดเจนว่าสามารถพัฒนาความรู้ของเด็กให้สูงขึ้นอย่างมาก อย่างไรก็ตามการพัฒนาความรู้ทั้งหมดของเด็กเป็นไปอย่างไม่มีกฎเกณฑ์และความชัดเจนในเรื่องการอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารค่อนข้างน้อยและเครื่องมือในการนิเทศมีการพิจารณาถึงประสบการณ์ในการฝึกอบรมของพวกเขา รวมทั้งการขาดการเตรียมความพร้อมในการท าหน้าที่ให้สมบูรณ์ในการเป็นนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษา ในการมีส่วนร่วมในแต่ละครั้งมีความเชื่อมั่นในวิธีการเพื่อที่จะเรียนรู้ในอาชีพของเขา มากกว่าข้อมูลข่าวสารและการฝึกอบรมที่น่าเชื่อถือ ข้อมูลที่เตรียมจัดหาให้จากการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ในการนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาโรงเรียนแต่ละแห่งมีลักษณะเฉพาะที่มีความสัมพันธ์ต่อนิสัยการทำงานเฉพาะตัวบุคคล

กระบวนการสร้างความคิดด้วยตนเองของผู้รับการนิเทศในโรงเรียน กระบวนการสร้างกระบวนการคิดของนักเรียนต่อกระบวนการคิดครู และกระบวนการคิดของครูที่โรงเรียนในเรื่องประสบการณ์ในการฝึกอบรมคำแนะนำสำหรับการฝึกปฏิบัติและกระบวนการสร้างความคิดจะเปลี่ยนแปลงการทำงานมีผลใกล้เคียงกับความจำเป็นในการฝึกทักษะอาชีพ

Langford (2006) ได้ศึกษาความเข้าใจในบทบาทของครูก่อนการให้คำปรึกษาและหน้าที่ของผู้นิเทศในโรงเรียน พบว่า ในปีที่ผ่านมาเร็วๆ นี้ โรงเรียนได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของสาธารณชน และเริ่มมีความสำคัญมากขึ้น ความต้องการในการชี้แจงถึงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เท้ากับการให้อำนาจกับพันธมิตรและการออกกฎหมายของสหรัฐอเมริกา โดยมีเจตนาที่จะพัฒนาคุณภาพของการศึกษาสำหรับนักเรียนทั้งหมด ความมุ่งหมายในการใช้ความสามารถในการชี้แจงถึงการจัดการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญในโรงเรียนถูกเรียกตัวเข้ามาทำงานร่วมกันในการพัฒนาการเรียนของผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน มาตรฐานผู้เชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาต้องสนับสนุนการทำงานร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญในโรงเรียน และนักการศึกษาต้องมีความเข้าใจในการทำงานที่เป็นทีมร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ในการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจในบทบาทของครูก่อนการให้คำปรึกษาและหน้าที่ของผู้นิเทศในโรงเรียน พบว่าเป็นประโยชน์ในด้านความมีเหตุมีผลของความรู้ที่ครูก่อนให้คำปรึกษามีบทบาทและหน้าที่ในโรงเรียนในฐานะครูผู้นิเทศ มีความเข้าใจในหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี และเมื่อได้รับการฝึกปฏิบัติบ่อยๆหรือได้รับความเอาใจใส่ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่ของการเป็นผู้ปรึกษาในโรงเรียนการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับในเรื่องความประพฤติและความมีเหตุมีผลของระดับกลุ่มของครูก่อนให้คำปรึกษาความรู้ด้านหน้าที่การให้คำปรึกษาและความเข้าใจในการเป็นความสำคัญและหน้าที่ของผู้นิเทศในโรงเรียน

Olson (2008) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนที่ประสบผลความสำเร็จสูงกับลักษณะชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับการเป็นผู้นำทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ ในโรงเรียนประถมศึกษาทำให้ประสบความสำเร็จทางวิชาการอย่างสูงเป็นเพราะผู้นำทางการศึกษานำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาปรับใช้เป็นกลยุทธ์ในการดำเนินงานของโรงเรียนจึงประสบความสำเร็จ

Cranston (2011) ได้ศึกษา ความน่าเชื่อถือเชิงสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผู้บริหารอธิบายถึงลักษณะของความสัมพันธ์และการมีอยู่ของความไว้วางใจเชิงสัมพันธ์ระหว่างครู และระหว่างครูกับผู้บริหารในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้เข้าร่วมการศึกษา เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน 12 คน จากชุมชน ในเมืองซานเมืองและชนบทในแมนิโทบา ผลการวิจัยพบว่า บทบาทสำคัญที่ผู้บริหารในการสร้างความไว้วางใจเชิงสัมพันธ์เป็นเงื่อนไขเบื้องต้นสำหรับการเติบโตของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เนื่องจากความไว้วางใจเชิงสัมพันธ์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำงานของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการปรับปรุงโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

Misener (2013) ได้ทำการนิเทศถึงความเข้าใจเกี่ยวกับปริมาณที่สามารถรับได้ผ่านกระบวนการ และผลลัพธ์ของความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรในองค์กรในชุมชนที่ไม่แสวงหาผลกำไร การมีส่วนร่วมในความสัมพันธ์กับองค์กรอื่น ๆ เป็นวิธีหนึ่งของชุมชนที่ไม่แสวงหากำไร ซึ่งในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรนั้นเป็นหนทางหนึ่งในการที่จะได้รับทรัพยากรที่จำเป็น องค์ความรู้

และประโยชน์ในเชิงสังคมอื่น ๆ ในขณะที่กำลังดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์สาธารณะที่สำคัญ รวมทั้งการสร้างความแน่นแฟ้นต่อกันขององค์กรในชุมชนที่ไม่แสวงหาผลกำไร โดยการนิเทศครั้งนี้ทำการสำรวจกระบวนการและผลลัพธ์ของความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างองค์กร ภายในองค์กรในชุมชนที่ไม่แสวงหาผลกำไร อาศัยการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสูงสุดขององค์กรจำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ของกระบวนการที่สำคัญอันรวมถึงความไว้วางใจ ความสอดคล้อง ความสมดุล และการมีส่วนร่วม ซึ่งนับว่าเป็นทักษะในการบริหารจัดการที่มีความเฉพาะเจาะจง นอกจากนี้ ยังพบว่า ความสัมพันธ์นั้นส่งผลกระทบต่อองค์กรในชุมชนที่ไม่แสวงหาผลกำไร ผ่านการอนุมัติให้มีการปรับปรุงโปรแกรม คุณภาพการให้บริการ และการดำเนินงาน รวมทั้งเสริมสร้างสถานภาพของชุมชน ให้กับคนในชุมชนอีกด้วย

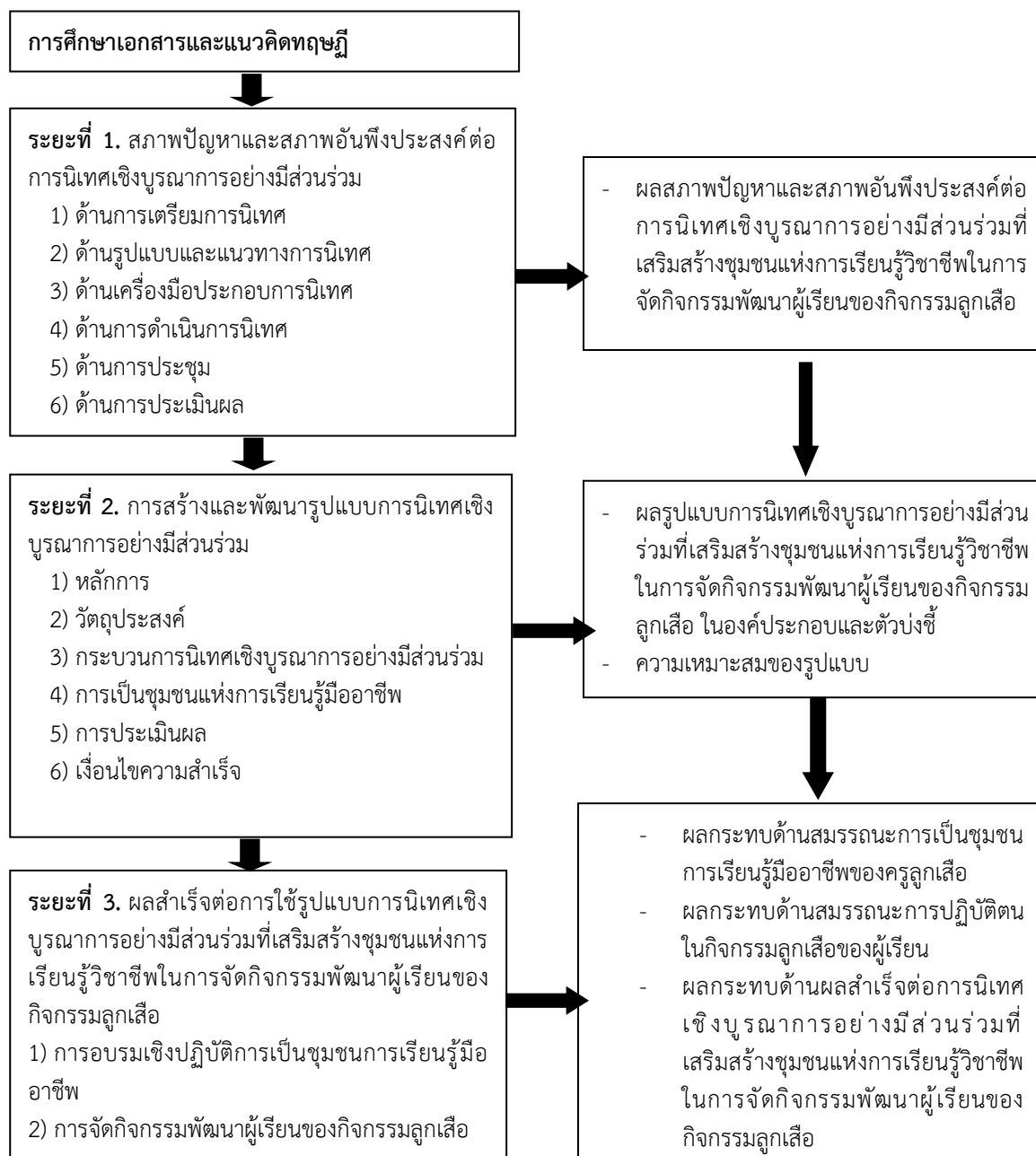
Carmichael (2014) ได้ทำการนิเทศถึงความเข้าใจเกี่ยวกับแรงจูงใจของพันธมิตรที่มีศักยภาพในการพัฒนาศูนย์นันทนาการสาธารณะกลางแจ้ง ในเขตชุมชนเมือง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจมากขึ้นเรื่องแรงจูงใจขององค์กรต่าง ๆ ในการสร้างความร่วมมือในเรื่องของการพัฒนาและการปฏิบัติงานของศูนย์นันทนาการกลางแจ้งของสำนักงานว่าการรัฐมิชิแกนผ่านการศึกษาทฤษฎีความคาดหวัง และทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม โดยอาศัยการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างกับผู้สนับสนุนหลักที่มีศักยภาพหลายแห่ง ผลการนิเทศพบว่าผลประโยชน์ที่คาดหวังกันอย่างแพร่หลายของการให้ความร่วมมือ คือ การปรากฏของสถานที่ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงอย่างมีความหลากหลาย โดยประชากรในเมืองเป็นผู้ควบคุมรายการกิจกรรมกลางแจ้งต่าง ๆ นอกจากนี้รูปแบบที่เกิดขึ้นจากผลประโยชน์ที่คาดหวังไว้มากจาก (รวมทั้งเงินสมทบ) ความร่วมมือตามประเภทของแต่ละองค์กรที่ให้สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก ด้านแรงจูงใจในองค์กรที่จะมีการทำงานร่วมกันบนพื้นฐานของทั้งสองกรอบทฤษฎีนั้น ช่วยให้ผู้ใช้บริการด้านการพักผ่อนหย่อนใจสามารถสร้างเกณฑ์การคัดเลือกที่เหมาะสมกับพันธมิตร และสร้างกลยุทธ์ในการมีส่วนร่วมของพวกเขาในโครงการความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมกลางแจ้ง

Carpenter (2015) ได้ศึกษาวัฒนธรรมของโรงเรียนและความเป็นผู้นำในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วัตถุประสงค์ เพื่อการสำรวจการสนับสนุนและแบ่งปันโครงสร้างความเป็นผู้นำในโรงเรียนนโยบายวัฒนธรรมหน้าที่ของโรงเรียนและขั้นตอนการออกแบบ วิธีการและแนวทาง เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ตัวอย่างดำเนินการในสามโรงเรียนมัธยมศึกษาในแถบมิดเวสต์เทิร์นสหรัฐอเมริกา สัมภาษณ์ผู้บริหารและครู ในเรื่องชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังเกตและรวบรวมสิ่งประดิษฐ์เพื่อสำรวจนโยบายวัฒนธรรมของโรงเรียนขั้นตอนและความเป็นผู้นำในการดำเนินการของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การศึกษานี้ สรุปว่าผู้นำโรงเรียนต้องให้การสนับสนุนและโครงสร้างความเป็นผู้นำที่ใช้ร่วมกันสำหรับครูเพื่อให้เกิดวัฒนธรรมของโรงเรียนในเชิงบวกและชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพซึ่งส่งผลกระทบต่อการปรับปรุงโรงเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของผู้นิเทศก็คือการนิเทศการสอนของครูให้มีการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพม่าน

ชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จากการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระยะ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย แสดงดังรูปภาพ 2.1 ดังนี้

กรอบแนวคิดของการวิจัย

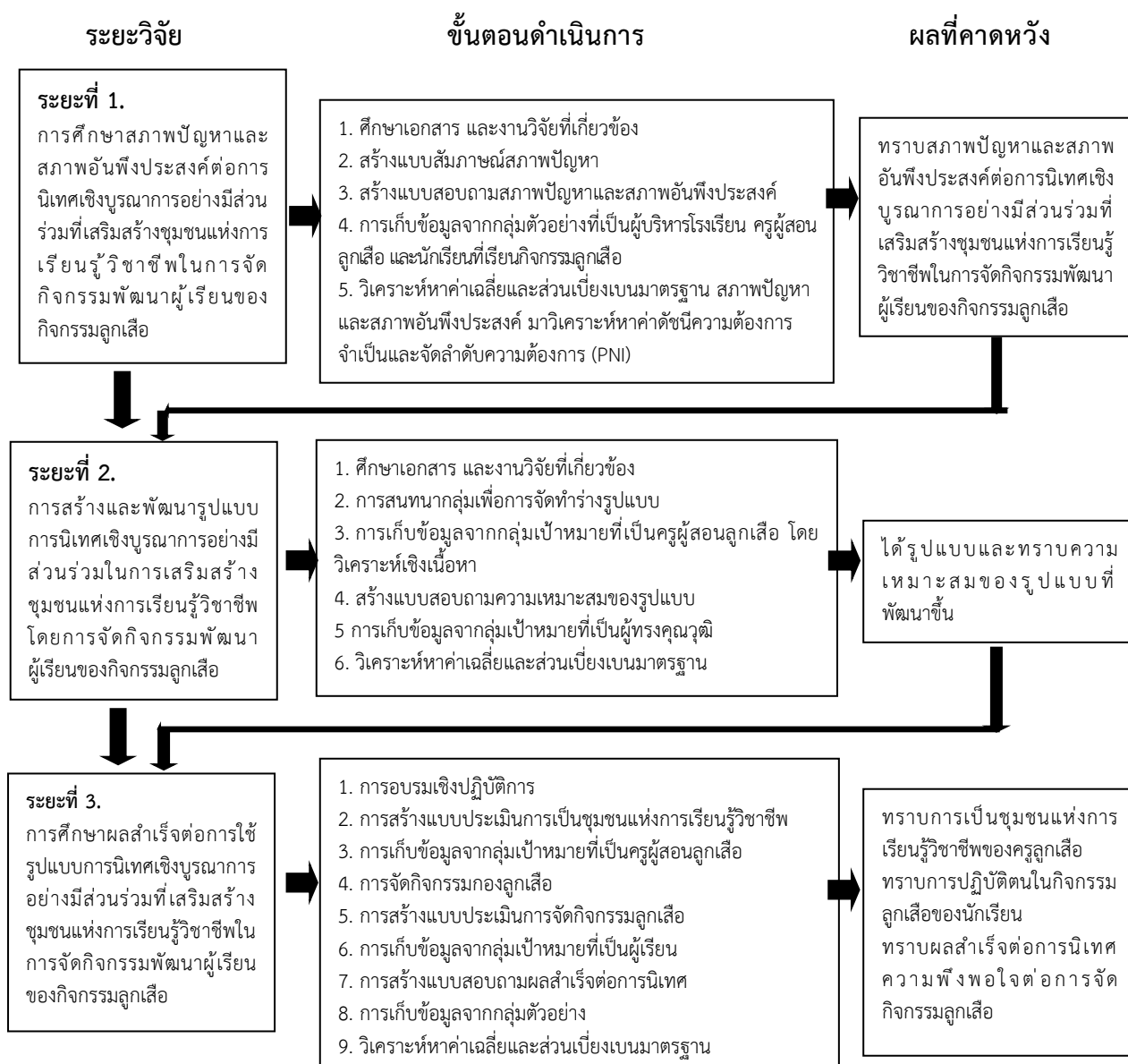

รูปภาพ 2.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย: การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม (วิไลพร อ่อนภูเขา, 2561; ภาณุพันธ์ ชันธะ, 2560; สิริดา สายเพชร, 2560; ปิยนุช กาญจนะกันโท, 2560; Shirrell and Hopkins, 2016; Kircher, R.L., 2007; Corsini and Auerbach, 2007; Tagger, Lori Sue, 2003)

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยและพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพโดยการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ในโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพฆ่านมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังรูปภาพ 3.1

รูปภาพ 3.1: กรอบการดำเนินการวิจัยและพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพโดยการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

ระยะที่ 1. การศึกษาสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

1. วิธีดำเนินการวิจัย

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมจากนักวิชาการศึกษา

1.2 นำผลการศึกษามาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ได้องค์ประกอบการนิเทศ มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างแบบสอบถามสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ แล้วนำไปตรวจสอบค่าดัชนีความเที่ยงตรงของข้อคำถาม

1.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.4 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรเชิงพื้นที่การวิจัย คือ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพผ่านชมพูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำนวน 11 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนชุมแพศึกษา โรงเรียนนาจานศึกษา โรงเรียนจตุรมิตรวิทยาการ โรงเรียนชุมแพพิทยาคม โรงเรียนชุมแพวิทยายน โรงเรียนผาขามวิทยายน โรงเรียนหนองตาไก้ศึกษา โรงเรียนภูผาม่าน โรงเรียนชาียงวิทยายน โรงเรียนข้าวเรียงศึกษา และโรงเรียนหนองเสาเล้าวิทยาการ ซึ่งผู้วิจัยได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการนิเทศของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 11 คน ครูผู้สอนลูกเสือ จำนวน 33 คน และผู้เรียนกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 150 คน รวมจำนวน 193 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan และการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประเภทและลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เป็นแบบสอบถาม ที่มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการสังเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเตรียมการนิเทศ 2) ด้านรูปแบบและแนวทางการนิเทศ 3) ด้านเครื่องมือประกอบการนิเทศ 4) ด้านการดำเนินการนิเทศ 5) ด้านการประชุม และ 6) ด้านการประเมินผล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนตัวเลือกตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 71)

สภาพปัญหา/สภาพอันพึงประสงค์ ความหมาย

5	ระดับมากที่สุด (สูงมาก)
4	ระดับมาก (สูง)
3	ระดับปานกลาง
2	ระดับน้อย (ต่ำ)
1	ระดับน้อยที่สุด (ต่ำมาก)

การแปลความหมาย ตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง มากที่สุด (สูงมาก)
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง มาก (สูง)
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง น้อย (ต่ำ)
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง น้อยที่สุด (ต่ำมาก)

3.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ มาสร้างเป็นแบบสอบถาม

3.2.2 สร้างแบบสอบถามโดยศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามประเภทต่าง ๆ จากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 71) และศึกษาแบบสอบถามงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัด การใช้ภาษาที่ชัดเจนไม่คลุมเครือ แล้วปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง

3.2.4 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ข้อคำถาม ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 70)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นการสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.2.5 ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00

3.2.6 นำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพผ่านชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ใช้เกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้จะมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach's Alpha Coefficient, 1970 : 42)

3.2.7 ผลค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.85 และนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลของระยะระยะเวลาดำเนินการนี้ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน - เดือนกันยายน พ.ศ. 2563 จากการดำเนินการสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนลูกเสือ และนักเรียนที่เรียนกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 193 คน

4.2 รวบรวมข้อมูลให้ครบตามจำนวน และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผลสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับ สภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) โดยนำข้อมูลจากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณ PNI modified (สุวิมล ร่องวาณิช, 2550)

ระยะที่ 2. การสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

1. วิธีดำเนินการวิจัย

1.1 วิเคราะห์แนวคิดหลักการในการสร้างรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม เพื่อกำหนดแนวคิดและหลักการสร้างรูปแบบ ฯ และได้สังเคราะห์ประเด็นหลักของแนวคิดหลักการและนโยบายที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 การตรวจสอบยืนยันรูปแบบ

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ครูผู้สอนลูกเสือ จำนวน 11 คน ที่เป็นตัวแทนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพผ่านชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการประเมินรูปแบบ จำนวน 5 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือ

3.1.1 ร่างรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม

3.1.2 แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

3.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพโดยการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เป็นแบบประเมิน ที่มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดย การสังเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ข้อคำถามการประเมินเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพโดยการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความเป็นไปได้ 2) ด้านความเหมาะสม 3) ด้านความครอบคลุม 4) ด้านความเป็นประโยชน์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนตัวเลือกตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 71)

ความเหมาะสม	ความหมาย
5	ระดับมากที่สุด
4	ระดับมาก
3	ระดับปานกลาง
2	ระดับน้อย
1	ระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมาย ตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง น้อยที่สุด

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมิน ตามขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 สร้างแบบประเมินโดยศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 71) พร้อมกำหนดขอบเขตเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.3 สร้างแบบประเมินฉบับร่าง ตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัด การใช้ภาษาที่ชัดเจนไม่คลุมเครือ แล้วปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง

3.2.4 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ข้อคำถามในการประเมิน ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 70)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับวัตถุประสงค์
 $\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.2.5 ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00

3.2.6 นำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพม่านชมพู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน แล้วนำแบบประเมินที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ใช้เกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้จะมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบประเมิน (Cronbach's Alpha Coefficient, 1970 : 42) ผลค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.87 และนำแบบประเมินไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของระยะเวลาดำเนินการนี้ ตั้งแต่ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2563 - เดือนมกราคม พ.ศ. 2564 จากการสนทนากลุ่มเพื่อสร้างและยกร่างรูปแบบ ระหว่างศึกษานิเทศก์กับครูผู้สอนลูกเสือ และการตรวจสอบยืนยันรูปแบบจากการนำร่างรูปแบบและแบบประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

4.1 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์เป็นกรอบในการสร้างการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพโดยการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

4.2 การสนทนากลุ่มระหว่างศึกษานิเทศก์กับครูลูกเสือ จำนวน 11 คน เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพโดยการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

รูปภาพ 3.2: การสนทนากลุ่มระหว่างศึกษานิเทศก์กับครูลูกเสือสร้างรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

4.3 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1.2 และ 1.3 ยกร่างรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ (ฉบับร่าง) ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบสาระของร่างรูปแบบการนิเทศ เป็นรูปแบบเชิงโครงสร้างความคิดที่แสดงโครงสร้างและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของการนิเทศ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม 4) การดำเนินการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้มืออาชีพ 5) การประเมินผล 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

4.4 รวบรวมข้อมูลและนำวิเคราะห์ผล องค์ประกอบและตัวชี้วัดของรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

4.5 นำรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ที่สร้างขึ้น พร้อมแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ

4.2 รวบรวมข้อมูลให้ครบตามจำนวน และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผลความเหมาะสมรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูล ในองค์ประกอบและตัวชี้วัดของรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

5.2 วิเคราะห์ข้อมูล ในความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ มี ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)

ระยะที่ 3. การศึกษาผลสำเร็จต่อการใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

1. วิธีดำเนินการวิจัย

1.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และดำเนินการประเมินสมรรถนะของครูผู้สอนลูกเสือที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

1.2 การจัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรมของกองลูกเสือ และดำเนินการประเมินสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือของผู้เรียน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

1.3 การสำรวจความคิดเห็นด้านผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือและดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.4 วิเคราะห์ข้อมูลผลสำเร็จต่อการใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ในผลกระทบด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลกระทบด้านสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ และผลกระทบด้านผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

2. กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ครูผู้สอนลูกเสือ จำนวน 33 คน นักเรียนที่เรียนกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 150 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 11 คน ครูผู้สอนลูกเสือ จำนวน 33 คน และผู้เรียนกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 150 คน รวมจำนวน 193 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan และการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบประเมินสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1) การสร้างแบบประเมินสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการสังเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้รับการประเมิน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมินสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 2) การมีภาวะผู้นำร่วม 3) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 4) ชุมชนกัลยาณมิตร 5) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน 6) การสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์ให้น้ำหนักคะแนนตัวเลือกตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 71)

ระดับการปฏิบัติการ	ความหมาย
5	ระดับมากที่สุด
4	ระดับมาก
3	ระดับปานกลาง
2	ระดับน้อย
1	ระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมาย ตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

2) ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมินสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพทางวิชาชีพ ตามขั้นตอนดังนี้

2.1) ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างเป็นแบบประเมิน

2.2) สร้างแบบประเมินสมรรถนะโดยศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 71) และศึกษาจากงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

2.3) สร้างแบบประเมินสมรรถนะฉบับร่าง ตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัด การใช้ภาษาที่ชัดเจนไม่คลุมเครือ แล้วปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง

2.4) นำแบบประเมินสมรรถนะที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ข้อคำถาม ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 70)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นการประเมินกับ
วัตถุประสงค์

$$\sum R \text{ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ}$$

$$N \text{ หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}$$

2.5) ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของแบบประเมินสมรรถนะ มีค่า IOC ระหว่าง 0.8 – 1.00

2.6) นำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพผ่านชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ใช้เกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้จะมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach's Alpha Coefficient, 1970 : 42)

2.7) ผลค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.87 และนำแบบประเมินไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่ เป็นครูผู้สอนลูกเสือ

3.2 แบบประเมินสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ

1) การสร้างแบบประเมินสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ ที่มีลักษณะแบบ ตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการสังเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้รับการประเมิน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมินสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การฝึกอบรมและเพิ่มทักษะทางลูกเสืออย่างต่อเนื่อง 2) การพัฒนา ตนเองให้ก้าวหน้า 3) การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ 4) การช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน และ สังคม 5) ความมีระเบียบวินัย มีความตระหนักในคุณค่าการเป็นลูกเสือ สามารถเรียนรู้และมีทักษะ สัมผัสลักษณะลูกเสือ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์ให้น้ำหนักคะแนนตัวเลือกตาม แนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 71)

ระดับการปฏิบัติการ	ความหมาย
5	ระดับดีเยี่ยม
4	ระดับดี
3	ระดับปานกลาง
2	ระดับพอใช้
1	ระดับปรับปรุง

การแปลความหมาย ตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	ดีเยี่ยม
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	ดี
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	พอใช้
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	ปรับปรุง

2) ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมินสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ ตามขั้นตอนดังนี้

2.1) ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ จากเอกสาร มาสร้างเป็นแบบประเมิน

2.2) สร้างแบบประเมินสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ โดยศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 71) และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

2.3) สร้างแบบประเมินสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ ฉบับร่าง ตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัด การใช้ภาษาที่ชัดเจนไม่คลุมเครือ แล้วปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง

2.4) นำแบบประเมินสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ข้อคำถาม ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 70)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นการประเมินกับวัตถุประสงค์

$$\frac{\sum R}{N} \text{ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ } \\ \text{หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}$$

2.5) ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของแบบประเมินสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ มีค่า IOC ระหว่าง 0.8 – 1.00

2.6) นำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพม่านชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ใช้เกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้จะมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach's Alpha Coefficient, 1970 : 42)

2.7) ผลค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.89 และนำแบบประเมินไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เรียนกิจกรรมลูกเสือ

3.3 แบบสอบถามผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

1) การสร้างแบบสอบถามผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ที่มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท

(Likert's Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการสังเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับผลสำเร็จ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมลูกเสือ 2) ด้านประสิทธิผลการดำเนินการ และ 3) ด้านผลลัพธ์ต่อผู้เรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์ให้น้ำหนักคะแนนตัวเลือกตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 71)

ผลสำเร็จ	ความหมาย
5	ระดับมากที่สุด
4	ระดับมาก
3	ระดับปานกลาง
2	ระดับน้อย
1	ระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมาย ตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

2) ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามขั้นตอนดังนี้

2.1) ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร มาสร้างเป็นแบบสอบถาม

2.2) สร้างแบบสอบถามผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ โดยศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 71) และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

2.3) สร้างแบบสอบถามผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ฉบับร่างตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัด การใช้ภาษาที่ชัดเจนไม่คลุมเครือ แล้วปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง

2.4 นำแบบสอบถามผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ข้อคำถาม ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 70)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นคำถามกับ
วัตถุประสงค์

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.5) ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของแบบสอบถามมีค่า IOC ระหว่าง 0.8 – 1.00

2.6) นำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพภูพานชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ใช้เกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้จะมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach's Alpha Coefficient, 1970 : 42)

2.7) ผลค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.89 และนำแบบ ประเมินไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนลูกเสือและ ผู้เรียนที่เรียนกิจกรรมลูกเสือ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลของระยะเวลาดำเนินการนี้ ตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ - เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2565 โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) การดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้

รูปภาพ 3.3: ตัวอย่างการอบรมเชิงปฏิบัติการการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2) ดำเนินการประเมินสมรรถนะของครูผู้สอนลูกเสือ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 33 คน จากการนิเทศและด้วยแบบประเมินสมรรถนะ รวบรวมข้อมูลให้ครบตามจำนวน นำไป วิเคราะห์ผลสมรรถนะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3) การจัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรมของกองลูกเสือ

รูปภาพ 3.4: ตัวอย่างการจัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรมของกองลูกเสือ

4) ดำเนินการประเมินสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือของผู้เรียน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 150 คน โดยขอความอนุเคราะห์จากครูผู้สอนลูกเสือให้ทำการประเมินผู้เรียนลูกเสือ พร้อมส่งกลับผลการประเมินมาให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้นิเทศในการดำเนินการนี้ รวบรวมข้อมูลให้ครบตามจำนวน นำไปวิเคราะห์ผลระดับสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือของผู้เรียน

5) การสำรวจความคิดเห็นผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ และดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนลูกเสือ และนักเรียนที่เรียนกิจกรรมลูกเสือ รวม 193 คน ด้วยแบบสอบถามผลสำเร็จ รวบรวมข้อมูลให้ครบตามจำนวน และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผลใน ผลกระทบด้านผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลกระทบด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลกระทบด้านสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ และผลกระทบด้านผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขต ชุมแพมันชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ 2) สร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ และ 3) ศึกษาผลกระทบต่อการใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

4.1 ผลสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

4.2 ผลรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

4.3 ผลกระทบต่อการใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

ผลสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

สภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพมันชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น จากการสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถาม ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการนิเทศ 2) ด้านรูปแบบและแนวทางการนิเทศ 3) ด้านเครื่องมือประกอบการนิเทศ 4) ด้านการดำเนินการนิเทศ 5) ด้านการประชุม 6) ด้านการประเมินผล กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ลูกเสือ และนักเรียนที่เรียนกิจกรรมลูกเสือ รวมจำนวน 193 คน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ โดยภาพรวม ได้แก่ ด้านการเตรียมการนิเทศ ด้านรูปแบบและแนวทางการนิเทศ ด้านเครื่องมือประกอบการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประชุม และด้านการประเมินผล มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1. แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ภาพรวมใน 6 ด้าน (n = 193)

การนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ	ระดับสภาพปัญหา			ระดับสภาพอันพึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการเตรียมการนิเทศ	3.64	0.76	มาก	4.65	0.52	มากที่สุด
2. ด้านรูปแบบและแนวทางการนิเทศ	3.23	0.67	ปานกลาง	4.71	0.54	มากที่สุด
3. ด้านเครื่องมือประกอบการนิเทศ	3.76	0.84	มาก	4.58	0.47	มากที่สุด
4. ด้านการดำเนินการนิเทศ	3.68	0.79	มาก	4.73	0.44	มากที่สุด
5. ด้านการประชุม	3.47	0.82	ปานกลาง	4.48	0.58	มาก
6. ด้านการประเมินผล	3.42	0.66	ปานกลาง	4.64	0.41	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	3.53	0.76	มาก	4.66	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.1 ผลสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ได้แก่ ด้านการเตรียมการนิเทศ ด้านรูปแบบและแนวทางการนิเทศ ด้านเครื่องมือประกอบการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประชุม และด้านการประเมินผล โดยภาพรวม พบว่า สภาพปัญหาต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.53$, S.D.=0.76) และสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$, S.D.=0.49) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านในสภาพอันพึงประสงค์ ด้านการดำเนินการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.44) รองลงมา ได้แก่ ด้านรูปแบบและแนวทางการนิเทศ ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.54) ด้านการเตรียมการนิเทศ ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.52) ด้านการประเมินผล ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.41) ด้านเครื่องมือประกอบการนิเทศ ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.47) ตามลำดับ ส่วนด้านการประชุม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.58) ตามลำดับ

2. ผลสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ แยกเป็นรายด้านและรายข้อ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการนิเทศ ด้านรูปแบบและแนวทางการนิเทศ ด้านเครื่องมือประกอบการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประชุม ด้านการประเมินผล มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2. แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ แยกเป็นรายด้านและรายข้อใน 6 ด้าน (n = 193)

การนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ	ระดับสภาพปัญหา			ระดับสภาพอันพึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการเตรียมการนิเทศ						
1.1 การกำหนดแผนงานในการดำเนินการนิเทศ	3.77	0.74	มาก	4.71	0.50	มากที่สุด
1.2 การแต่งตั้งคณะทำงานในการร่วมดำเนินการนิเทศ	3.94	0.69	มาก	4.60	0.61	มากที่สุด
1.3 การเตรียมข้อมูลสภาพปัญหาร่วมกันในการวางแผนการนิเทศ	3.53	0.81	มาก	4.62	0.56	มากที่สุด
1.4 การนำผลที่ได้จากการวางแผนมาประชุมใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติการนิเทศ	3.42	0.84	ปานกลาง	4.74	0.47	มากที่สุด
1.5 การประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบถึง เป้าหมาย วัตถุประสงค์ การดำเนินการติดตามและประเมินผล	3.47	0.83	ปานกลาง	4.73	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ย	3.64	0.76	มาก	4.65	0.52	มากที่สุด
2. ด้านรูปแบบและแนวทางการนิเทศ						
2.1 การสร้างความเข้าใจบทบาทหน้าที่การปฏิบัติของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	3.31	0.66	ปานกลาง	4.81	0.57	มากที่สุด
2.2 การเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ	3.53	0.68	มาก	4.61	0.48	มากที่สุด
2.3 ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันจัดทำปฏิทินการนิเทศ	3.08	0.74	ปานกลาง	4.77	0.47	มากที่สุด
2.4 ผู้นิเทศบันทึกข้อมูลการนิเทศตามแบบบันทึกการนิเทศ	3.34	0.65	ปานกลาง	4.68	0.61	มากที่สุด
2.5 ผู้นิเทศรวบรวมข้อมูล นำไปใช้ในการประเมินผล	3.37	0.64	ปานกลาง	4.73	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ย	3.23	0.67	ปานกลาง	4.71	0.54	มากที่สุด
3. ด้านเครื่องมือประกอบการนิเทศ						
3.1 การพิจารณาข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการ เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือประกอบการนิเทศ	4.25	0.62	มาก	4.59	0.51	มากที่สุด
3.2 การศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือประกอบการนิเทศ	3.38	0.74	ปานกลาง	4.48	0.53	มาก
3.3 การดำเนินการสร้างเครื่องมือตามมาตรฐานการนิเทศ	3.46	0.72	ปานกลาง	4.58	0.52	มากที่สุด

ตารางที่ 4.2. (ต่อ)

การนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมี ส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของกิจกรรมลูกเสือ	ระดับสภาพปัญหา			ระดับสภาพอันพึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
3.4 การดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือ ประกอบการนิเทศ	3.24	0.69	ปานกลาง	4.57	0.42	มากที่สุด
3.5 ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ศึกษา เครื่องมือประกอบการนิเทศร่วมกันก่อน นำไปใช้	4.34	0.58	มาก	4.62	0.33	มากที่สุด
เฉลี่ย	3.76	0.84	มาก	4.58	0.47	มากที่สุด
4. ด้านการดำเนินการนิเทศ						
4.1 ผู้รับการนิเทศจัดส่งข้อมูลสำหรับรับ การนิเทศให้แก่ผู้นิเทศ	3.79	0.74	มาก	4.83	0.41	มากที่สุด
4.2 การประชุมชี้แจงและมอบหมาย ภารกิจการนิเทศให้กับผู้รับการนิเทศ	3.95	0.72	มาก	4.65	0.46	มากที่สุด
4.3 การดำเนินการนิเทศตามขั้นตอน เครื่องมือ วิธีการและกิจกรรมที่กำหนดไว้	3.56	0.82	มาก	4.77	0.42	มากที่สุด
4.4 ผู้นิเทศบันทึกผลการนิเทศ พร้อมข้อเสนอแนะแก่ผู้รับการนิเทศ	3.57	0.83	มาก	4.68	0.46	มากที่สุด
4.5 ผู้รับการนิเทศดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงและจัดทำรายงานผลให้ผู้นิเทศ	3.54	0.84	มาก	4.73	0.43	มากที่สุด
เฉลี่ย	3.68	0.79	มาก	4.73	0.44	มากที่สุด
5. ด้านการประชุม						
5.1 กำหนดวันเวลาในการประชุม	3.61	0.81	มาก	4.38	0.57	มาก
5.2 ผู้นิเทศตรวจสอบแบบนิเทศของผู้รับ การนิเทศและสรุปข้อมูล	3.37	0.76	ปานกลาง	4.62	0.64	มากที่สุด
5.3 ประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง นำปัญหา มาวิเคราะห์ข้อมูลและหาแนวทางแก้ไข	3.54	0.85	มาก	4.55	0.51	มากที่สุด
5.4 บันทึกผลการประชุมและข้อเสนอ แนวทางการแก้ไขอย่างเป็นระบบ	3.28	0.83	ปานกลาง	4.41	0.65	มาก
5.5 นำเสนอผลการประชุมและแนวทางที่ ได้ไปใช้ในการพัฒนา	3.45	0.87	ปานกลาง	4.52	0.55	มากที่สุด
เฉลี่ย	3.47	0.82	ปานกลาง	4.48	0.58	มาก
6. ด้านการประเมินผล						
6.1 ตั้งคณะกรรมการติดตามและ ประเมินผลการจัดกิจกรรม	3.86	0.66	มาก	4.48	0.51	มาก
6.2 ดำเนินการประชุมคณะกรรมการ	3.62	0.74	มาก	4.61	0.39	มากที่สุด
6.3 รวบรวมข้อมูลการดำเนินการ นิเทศและผลที่ได้	3.35	0.82	ปานกลาง	4.63	0.34	มากที่สุด

ตารางที่ 4.2. (ต่อ)

การนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมี ส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของกิจกรรมลูกเสือ	ระดับสภาพปัญหา			ระดับสภาพอันพึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
6.4 เปรียบเทียบผลที่ได้เพื่อประเมิน ความสำเร็จของการนิเทศ	3.17	0.84	ปานกลาง	4.77	0.38	มากที่สุด
6.5 จัดทำแนวทางและวิธีการพัฒนาให้มี คุณภาพที่ดีขึ้น	4.24	0.75	ปานกลาง	4.82	0.44	มากที่สุด
เฉลี่ย	3.42	0.66	ปานกลาง	4.64	0.41	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	3.53	0.76	มาก	4.66	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 ผลสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ แยกเป็นรายด้านและรายข้อ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการนิเทศ ด้านรูปแบบและแนวทางการนิเทศ ด้านเครื่องมือประกอบการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประชุม ด้านการประเมินผล พบว่า สภาพอันพึงประสงค์ ด้านการดำเนินการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.44) มีประเด็นสำคัญเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย (1-3 ลำดับแรก) ได้แก่ ผู้รับการนิเทศจัดส่งข้อมูลสำหรับรับการนิเทศให้แก่ผู้นิเทศ ($\bar{X}=4.83$, S.D.=0.41) การดำเนินการนิเทศตามขั้นตอนเครื่องมือ วิธีการและกิจกรรมที่กำหนดไว้ ($\bar{X}=4.77$, S.D.=0.42) ผู้รับการนิเทศดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงและจัดทำรายงานผลให้ผู้นิเทศ ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.43) รองลงมาลำดับที่ 2 ได้แก่ ด้านรูปแบบและแนวทางการนิเทศ ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.54) มีประเด็นสำคัญเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย (1-3 ลำดับแรก) ได้แก่ การสร้างความเข้าใจบทบาทหน้าที่การปฏิบัติของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ($\bar{X}=4.81$, S.D.=0.57) ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันจัดทำปฏิทินการนิเทศ ($\bar{X}=4.77$, S.D.=0.47) ผู้นิเทศรวบรวมข้อมูล นำไปใช้ในการประเมินผล ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.58) ลำดับที่ 3 ด้านการเตรียมการนิเทศ ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.52) มีประเด็นสำคัญเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย (1-3 ลำดับแรก) ได้แก่ การนำผลที่ได้จากการวางแผนมาประชุมใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติการนิเทศ ($\bar{X}=4.74$, S.D.=0.47) การประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบถึง เป้าหมาย วัตถุประสงค์ การดำเนินการติดตามและประเมินผล ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.48) การกำหนดแผนงานในการดำเนินการนิเทศ ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.50) ลำดับที่ 4 ด้านการประเมินผล ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.41) มีประเด็นสำคัญเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย (1-3 ลำดับแรก) ได้แก่ จัดทำแนวทางและวิธีการพัฒนาให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น ($\bar{X}=4.82$, S.D.=0.44) เปรียบเทียบผลที่ได้เพื่อประเมินความสำเร็จของการนิเทศ ($\bar{X}=4.77$, S.D.=0.38) รวบรวมข้อมูลการดำเนินการนิเทศและผลที่ได้ ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.34) ลำดับที่ 5 ด้านเครื่องมือประกอบการนิเทศ ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.47) มีประเด็นสำคัญเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย (1-3 ลำดับแรก) ได้แก่ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ศึกษาเครื่องมือประกอบการนิเทศร่วมกันก่อนนำไปใช้ ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.33) การพิจารณาข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการ เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือประกอบการนิเทศ ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.51) การ

ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามมาตรฐานการนิเทศ ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.52) ส่วนลำดับที่ 6 ด้านการประชุม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.58) มีประเด็นสำคัญเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย (1-3 ลำดับแรก) ได้แก่ ผู้นิเทศตรวจสอบแบบนิเทศของผู้รับการนิเทศและสรุปข้อมูล ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.64) ประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง นำปัญหามาวิเคราะห์ข้อมูล และหาแนวทางแก้ไข ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.51) นำเสนอผลการประชุมและแนวทางที่ได้ไปใช้ในการพัฒนา ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.55) ตามลำดับ

3. ผลสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ภาพรวมใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการนิเทศ ด้านรูปแบบและแนวทางการนิเทศ ด้านเครื่องมือประกอบการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประชุม ด้านการประเมินผล ของค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และการจัดลำดับความสำคัญ แสดงดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 สภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ของค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และการจัดลำดับความสำคัญ ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน (n=193)

สภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการ นิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่ เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ	D	I	PNI _{modified}	ลำดับ ความสำคัญ
1. ด้านการเตรียมการนิเทศ	3.64	4.65	0.28	5
2. ด้านรูปแบบและแนวทางการนิเทศ	3.23	4.71	0.46	1
3. ด้านเครื่องมือประกอบการนิเทศ	3.76	4.58	0.22	6
4. ด้านการดำเนินการนิเทศ	3.68	4.73	0.29	4
5. ด้านการประชุม	3.47	4.48	0.30	3
6. ด้านการประเมินผล	3.42	4.64	0.36	2

จากตารางที่ 4.3 ผลสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ภาพรวมใน 6 ด้าน ของค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการจัดลำดับความสำคัญ พบว่า ลำดับความ
ต้องการจำเป็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านรูปแบบและแนวทางการนิเทศ (PNI_{modified} = 0.46) ลำดับที่ 2 ด้านการประเมินผล (PNI_{modified} = 0.36) ลำดับที่ 3 ด้านการประชุม (PNI_{modified} = 0.30) ลำดับที่ 4 ด้านการดำเนินการนิเทศ (PNI_{modified} = 0.29) ลำดับที่ 5 ด้านการเตรียมการนิเทศ (PNI_{modified} = 0.28) และลำดับที่ 6 ด้านเครื่องมือประกอบการนิเทศ (PNI_{modified} = 0.22) ตามลำดับ

ผลรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพพานิชบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ การสนทนากลุ่มระหว่างศึกษานิเทศก์กับครูลูกเสือ จำนวน 11 คน เพื่อสร้างรูปแบบ และการยืนยันรูปแบบจากการประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ การสนทนากลุ่มระหว่างศึกษานิเทศก์กับครูลูกเสือ จำนวน 11 คน ในองค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม 4) การเสริมสร้างการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้มืออาชีพ 5) การประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ที่เป็นแนวปฏิบัติการ มีดังนี้

1.1 หลักการ

เป้าหมายการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และคุณภาพครูในการจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียน ถือเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ โดยมีศึกษานิเทศก์เข้าไปแนะนำ ช่วยเหลือครูให้สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศตั้งแต่ต้นจนจบซึ่งมีเป้าหมายที่จะสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มุ่งพัฒนาการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้ การนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม มีความสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับการจัดการศึกษาที่ตั้งอยู่บนหลักการด้านวิชาการในการกิจที่สำคัญประการหนึ่งของผู้นิเทศในกระบวนการที่เสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นทั้งกลยุทธ์และเทคนิควิธีการหนึ่งในการช่วยครูปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาสู่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของการพัฒนาคุณภาพการทางศึกษาผ่านการพัฒนาศักยภาพผู้สอนและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยเป็นความร่วมมือร่วมใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเป้าหมายเดียวกันคือ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุนและส่งเสริมซึ่งกันและกัน จนเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และได้เข้ามาผูกพันกันก่อให้เกิดความคิดร่วมกัน เข้าใจกัน ได้รับความรู้ที่หลากหลาย สามารถพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและทรัพยากรที่มีอยู่ต่อกันตามขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินการ และการร่วมประเมินผล

ดังนั้น การนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ นับว่ามีบทบาทสูงมากในการที่จะช่วยให้ครูได้พัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะสูงเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีทักษะความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งการวางแผนที่ดีจากการค้นหากระบวนการ เทคนิคและวิธีการพัฒนาทางการศึกษาให้กับครูผู้สอนในการเสริมสร้างการเป็นชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านกิจกรรมลูกเสือ ที่มีจุดประสงค์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาเรื่องราวของกิจกรรมและเสนอแนะการนำกิจกรรมไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ช่วยเหลือหรือแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติกิจกรรมและชื่นชมยินดีต่อผู้ปฏิบัติกิจกรรมได้สำเร็จ ปฏิบัติกิจกรรมโดยการวางแผนและกำหนดขั้นตอนด้วยตนเอง พัฒนานตนเองอยู่เสมอ ช่วยเหลือหรือแนะนำให้ผู้อื่นทำงาน และปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คติ พจน์ และชื่นชมต่อผู้ที่ปฏิบัติได้สำเร็จ เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันเอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 การเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพฆามชุมพุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

1.2.2 ครูผู้สอนลูกเสือของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพฆามชุมพุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีแบบแผน กรอบความคิดทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสืออย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์

1.3 กระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม

กระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้รับการนิเทศ ผู้นิเทศ ที่มีการวางแผนร่วมกัน กำหนดเป้าหมายร่วมกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาาร่วมกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ 4 กระบวนการ ประกอบด้วย

1.3.1 กระบวนการร่วมวางแผนการนิเทศ

ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันพิจารณาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งกำหนดกระบวนการนิเทศที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป็นเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งเกิดจากการนำหลักการ เหตุผล และข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา สาเหตุของปัญหา และความต้องการมากำหนดกิจกรรม ขั้นตอนวิธีการ วัตถุประสงค์ และแนวทางการปฏิบัติงาน

1.3.2 กระบวนการร่วมปฏิบัติการนิเทศ

การปฏิบัติงานร่วมกันตามความรู้ความสามารถที่ได้รับมาจากการวางแผนของผู้รับการนิเทศ (ครูผู้สอนลูกเสือ) ผู้ให้การนิเทศ (ผู้นิเทศ) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

ที่ต้องการ ซึ่งเกิดจากการดำเนินการนิเทศตามลำดับขั้นตอนและกิจกรรมที่กำหนดในแผนการนิเทศของการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ โดยนำหลักการ เทคนิค สื่อ กิจกรรม และเครื่องมือ ไปใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์

1.3.3 กระบวนการร่วมประเมินและสรุปผลการนิเทศ

การตรวจสอบความสำเร็จโดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ประเมินกระบวนการผลการดำเนินการ ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และจัดทำรายงานการนิเทศของการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ และประเมินผลการเรียนรู้

1.3.4 กระบวนการร่วมประชุมสร้างความเข้าใจการปฏิบัติงานและให้ผลป้อนกลับ

การประชุมร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือเพื่อวิพากษ์ผลการดำเนินงาน วิเคราะห์กระบวนการในการดำเนินงานเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้ข้อมูลป้อนกลับในผลกระทบด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพของครูลูกเสือ ผลกระทบด้านสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือของผู้เรียน ผลกระทบด้านความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ และข้อเสนอแนะในการพัฒนา

1.4 การเสริมสร้างการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้มืออาชีพ

การเสริมสร้างการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้มืออาชีพของครูผู้สอนลูกเสือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ที่มีการปฏิสัมพันธ์แบบร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมคิด และร่วมกันปฏิบัติ มีความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ค่านิยม ร่วมกันในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในฐานสมรรถนะการปฏิบัติตนของกิจกรรมลูกเสือของผู้เรียน ทั้งการฝึกอบรมและเพิ่มทักษะทางลูกเสืออย่างต่อเนื่อง การพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ การช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน และสังคม ความมีระเบียบวินัย มีความตระหนักในคุณค่าการเป็นลูกเสือ สามารถเรียนรู้และมีทักษะสัญลักษณ์ลูกเสือ ที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สะท้อนผลการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง ใน 6 สมรรถนะ ประกอบด้วย

1.4.1 การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน

กระบวนการรวมกลุ่มของครูผู้สอนลูกเสือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ รับรู้และเข้าใจในวิสัยทัศน์ของการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน และสร้างบรรยากาศให้ครูเกิดการสร้างวิสัยทัศน์ของตนเองและสามารถเชื่อมโยงหล่อหลอมเกิดเป็นวิสัยทัศน์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ส่งเสริมการสื่อสารและสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน กำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมที่ดีควรยึดถือในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน กระตุ้นครูให้ตระหนักถึงความสำคัญของวิสัยทัศน์และค่านิยมความสำเร็จของการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือร่วมกัน

1.4.2 การมีภาวะผู้นำร่วม

กระบวนการรวมกลุ่มของครูผู้สอนลูกเสือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ในการส่งเสริมการกระจายความเป็นผู้นำให้ครูได้มีบทบาทความเป็นผู้นำ ในการ

เคลื่อนย้ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและแสดงออกอย่างอิสระ สร้างแรงจูงใจ แร้งบันดาลใจให้กับครูในพัฒนาภาวะผู้นำในตนเอง มีภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยสร้างบรรยากาศแห่งความเท่าเทียมในการจัดกิจกรรมต่างๆ และครูมีการสื่อสาร รับฟังความคิดเห็นตัดสินใจร่วมกันในการกำหนดทิศทางในการเคลื่อนย้ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ครูได้การตั้งเป้าหมายในการปฏิบัติงานของตนเอง ด้วยความมุ่งมั่นทุ่มเทสร้างความเจริญเติบโตของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือที่มีประสิทธิภาพ

1.4.3 ทีมร่วมแรงและร่วมใจ

กระบวนการรวมกลุ่มของครูผู้สอนลูกเสือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ในการส่งเสริมการทำงานร่วมมือกันอย่างเป็นทีมของครู โน้มน้าวจูงใจให้ครูเกิดสำนึกร่วมมือในการทำงานร่วมมือกันอย่างไว้วางใจ ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างในการปฏิบัติงาน สนับสนุนให้ครูระดมความคิดร่วมกันวางแผน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมาย วิธีการประเมินผลการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เปิดโอกาสให้ครูร่วมกันแก้ปัญหาของผู้เรียน และเห็นพ้องตัดสินใจในวิธีแก้ปัญหา พัฒนาทีมงานของครูในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือให้เกิดความเข้มแข็ง

1.4.4 ชุมชนกัลยาณมิตร

กระบวนการรวมกลุ่มของครูผู้สอนลูกเสือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ของการร่วมสร้างให้เป็นชุมชนแห่งความสุขทั้งในการทำงานและการอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร และครูยึดแนวทางคุณธรรมตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นแบบอย่างและสนับสนุนครูในการอุทิศตนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและวิชาชีพ ให้ข้อคิดที่ดีในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต ปรับเปลี่ยนความขัดแย้งการปฏิบัติงานให้เป็นความร่วมมือตามหลักชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ส่งเสริมยกย่องให้กำลังใจเพื่อนครู ที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ครูมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

1.4.5 โครงสร้างสนับสนุนชุมชน

กระบวนการรวมกลุ่มของครูผู้สอนลูกเสือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือในการจัดสรรเวลาและสถานที่ ให้ครูได้มีโอกาสดำเนินการกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างเพียงพอ จัดบรรยากาศส่งเสริมกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ จัดให้มีทีมผู้ชี้แนะหรือผู้เชี่ยวชาญในการกระตุ้น แนะนำทิศทางให้ความรู้ที่ทันสมัยแก่ครูในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ส่งเสริมเทคโนโลยีให้ครูนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.4.6 การสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ

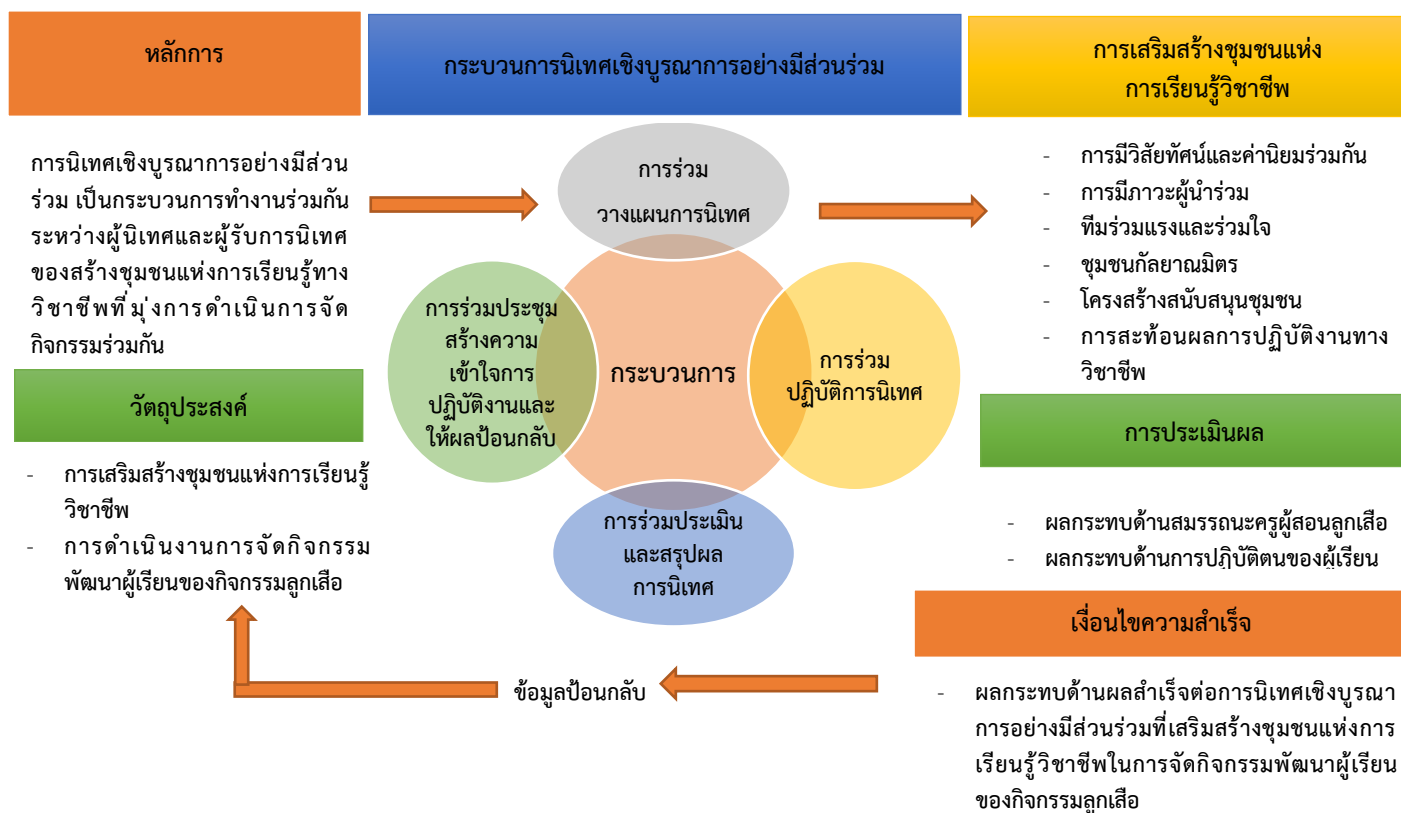
กระบวนการรวมกลุ่มของครูผู้สอนลูกเสือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือในการที่ผู้นิเทศร่วมกับครูให้มีเวทีการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งปันประสบการณ์ ท้องรู้ที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม สนับสนุนให้ครูร่วมกันตั้งคำถามถกเถียงถึงปัญหาของผู้เรียนร่วมกัน พิจารณาแสดงความคิดเห็นในมุมมองของแต่ละคนร่วมกัน ส่งเสริมให้ครูร่วมกันได้มีการสังเกตการณ์จัดการเรียนรู้ ร่วมการนิเทศ ส่งเสริมให้ครูร่วมวิพากษ์และประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.5 การประเมินผล

การประเมินผลกระทบ 1) ด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพของครูผู้สอนลูกเสือ ด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ 2) ด้านสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือของผู้เรียน ด้านการฝึกอบรมและเพิ่มทักษะทางลูกเสืออย่างต่อเนื่อง ด้านการพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า ด้านการปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้านความมีระเบียบวินัย มีความตระหนักในคุณค่าการเป็นลูกเสือ สามารถเรียนรู้และมีทักษะสัญลักษณ์ลูกเสือ

1.6 เงื่อนไขความสำเร็จ

การกำหนดเงื่อนไขความสำเร็จของการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน จากผลกระทบด้านผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือในด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ ด้านประสิทธิภาพการดำเนินการ และด้านผลลัพธ์ต่อผู้เรียน

รูปภาพ 4.1. รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

2. ผลความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ จากการประเมินโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความครอบคลุม ด้านความเป็นประโยชน์ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

2.1 ความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ภาพรวม ใน 4 ด้าน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสม ในภาพรวม 4 ด้าน (n = 9)

รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ	ระดับความเหมาะสม		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านความเป็นไปได้	4.65	0.35	มากที่สุด
2. ด้านความเหมาะสม	4.63	0.37	มากที่สุด
3. ด้านความครอบคลุม	4.62	0.38	มากที่สุด
4. ด้านความเป็นประโยชน์	4.64	0.36	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.63	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 ผลความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความครอบคลุม ด้านความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.38) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ในด้านในด้านการเป็นไปได้นี้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.35) รองลงมา ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.36) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.37) ตามลำดับ ส่วนด้านความครอบคลุม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.38) ตามลำดับ

2.2 ความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ แยกเป็นรายด้านและรายข้อ ใน 4 ด้าน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสม แยกเป็นรายด้านและรายข้อในภาพรวม 4 ด้าน (n = 9)

รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ	ระดับความเหมาะสม		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านความเป็นไปได้			
1.1 รูปแบบสามารถเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ	4.69	0.31	มากที่สุด
1.2 รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.65	0.35	มากที่สุด

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ	ระดับความเหมาะสม		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
1.3 รูปแบบทำให้ครูผู้สอนลูกเสือสามารถปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการมีส่วนร่วมได้จริง	4.68	0.32	มากที่สุด
1.4 รูปแบบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การพัฒนา	4.60	0.40	มากที่สุด
1.5 รูปแบบสามารถนำไปปรับใช้ในการพัฒนาที่มีประสิทธิผล	4.63	0.37	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.65	0.35	มากที่สุด
2. ด้านความเหมาะสม			
2.1 รูปแบบมีความเหมาะสมกับแนวทางการดำเนินการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ	4.64	0.36	มากที่สุด
2.2 องค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือ	4.65	0.35	มากที่สุด
2.3 หลักการของรูปแบบมีความเหมาะสมกับเป้าหมายการพัฒนา	4.62	0.38	มากที่สุด
2.4 วัตถุประสงค์ของรูปแบบมีความเหมาะสมกับเป้าหมายการพัฒนา	4.61	0.39	มากที่สุด
2.5 กระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการการมีส่วนร่วมมีความเหมาะสม	4.63	0.37	มากที่สุด
2.6 วิธีการและการประเมินผลมีความเหมาะสม	4.61	0.39	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.63	0.37	มากที่สุด
3. ด้านความครอบคลุม			
3.1 รูปแบบมีความครบถ้วนนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย	4.64	0.36	มากที่สุด
3.2 แนวคิดกระบวนการนิเทศมีความครบถ้วน	4.65	0.35	มากที่สุด
3.3 แนวคิดการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพมีความครบถ้วน	4.62	0.38	มากที่สุด
3.4 จุดมุ่งหมายของการนิเทศมีความครบถ้วนในการนำไปใช้	4.61	0.39	มากที่สุด
3.5 การกำกับ ติดตามและประเมินผลมีความครบถ้วน	4.63	0.37	มากที่สุด
3.6 เงื่อนไขความสำเร็จมีความครบถ้วน	4.61	0.39	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.62	0.38	มากที่สุด
4. ด้านความเป็นประโยชน์			
4.1 ช่วยเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ	4.66	0.34	มากที่สุด
4.2 พัฒนาความรู้ ความเข้าใจให้กับครูของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือ	4.62	0.38	มากที่สุด
4.3 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	4.65	0.35	มากที่สุด
4.4 พัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือให้กับผู้เรียน	4.63	0.34	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.64	0.36	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.63	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 ผลความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความครอบคลุม ด้านความเป็นประโยชน์ แยกเป็นราย

ด้านและรายชื่อ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความครอบคลุม ด้านความเป็นประโยชน์ พบว่า ด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.35) มีประเด็นสำคัญเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย (1-3 ลำดับแรก) ได้แก่ รูปแบบสามารถเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.31) รูปแบบทำให้ครูผู้สอนลูกเสือสามารถปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการมีส่วนร่วมได้จริง ($\bar{X}=4.68$, S.D.=0.32) รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.35) รองลงมาลำดับที่ 2 ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.36) มีประเด็นสำคัญเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย (1-3 ลำดับแรก) ได้แก่ ช่วยเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ($\bar{X}=4.66$, S.D.=0.34) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.35) พัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือ ให้กับผู้เรียน ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.37) ลำดับที่ 3 ด้านความเหมาะสม ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.37) มีประเด็นสำคัญเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย (1-3 ลำดับแรก) ได้แก่ องค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.35) รูปแบบมีความเหมาะสมกับแนวทางการดำเนินการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.36) กระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการการมีส่วนร่วมมีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.37) ส่วนลำดับที่ 4 ด้านความครอบคลุม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.38) มีประเด็นสำคัญเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย (1-3 ลำดับแรก) ได้แก่ แนวคิดกระบวนการนิเทศมีความครบถ้วน ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.35) รูปแบบมีความครบถ้วนนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.36) การกำกับ ติดตามและประเมินผลมีความครบถ้วน ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.37) ตามลำดับ

ผลกระทบต่อการใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

ผลกระทบต่อการใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ จากการดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้การนิเทศและประเมินผลกระทบในด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นครูลูกเสือ จำนวน 33 คน การดำเนินการจัดกิจกรรมกองลูกเสือ และประเมินผลกระทบในด้านสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียน จำนวน 150 คน รวมทั้งการสำรวจความคิดเห็นในผลกระทบด้านผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือกับกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 11 คน ครูผู้สอนลูกเสือ จำนวน 33 คน และผู้เรียน จำนวน 150 คน รวมจำนวน 193 คน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลกระทบด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ จากการดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการการถ่ายทอดองค์ความรู้ การนิเทศและประเมินผลกับครูลูกเสือ 33 คน ในด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร

ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1.1 ผลกระทบด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ โดยภาพรวม แสดงดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปฏิบัติการ ภาพรวมใน 6 ด้าน (n = 33)

สมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ	ระดับปฏิบัติการ		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน	4.33	0.50	มาก
2. ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม	4.37	0.49	มาก
3. ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ	4.36	0.53	มาก
4. ด้านชุมชนกัลยาณมิตร	4.41	0.50	มาก
5. ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน	4.39	0.49	มาก
6. ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ	4.40	0.45	มาก
รวมเฉลี่ย	4.38	0.40	มาก

จากตารางที่ 4.6 ผลกระทบด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ ด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.40) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ในด้านชุมชนกัลยาณมิตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.50) รองลงมา ได้แก่ ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.45) ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.49) ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.49) ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.53) ตามลำดับ ส่วนด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.50) ตามลำดับ

1.2 ผลกระทบด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ แยกเป็นรายด้านและรายข้อ แสดงดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปฏิบัติการแยกเป็นรายด้านและรายข้อ ใน 6 ด้าน (n = 33)

สมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ	ระดับปฏิบัติการ		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน			
1.1 การรับรู้และความเข้าใจในวิสัยทัศน์การขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.43	0.66	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

สมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ	ระดับปฏิบัติการ		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
1.2 การสร้างวิสัยทัศน์และเชื่อมโยงให้เกิดเป็นวิสัยทัศน์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.22	0.66	มาก
1.3 การแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์และค่านิยมที่ดีในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน	4.28	0.69	มาก
1.4 ตระหนักถึงความสำคัญของวิสัยทัศน์และค่านิยมความสำเร็จของการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน	4.41	0.69	มาก
เฉลี่ย	4.33	0.50	มาก
2. ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม			
2.1 บทบาทความเป็นผู้นำกลุ่มในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.33	0.66	มาก
2.2 แรงจูงใจและแรงบันดาลใจในการพัฒนาภาวะผู้นำในตนเอง	4.38	0.66	มาก
2.3 ความเป็นประชาธิปไตยและสร้างบรรยากาศแห่งความเท่าเทียม	4.43	0.69	มาก
2.4 รับฟังความคิดเห็นและร่วมกันตัดสินใจ กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.35	0.65	มาก
2.5 ตั้งเป้าหมายในการปฏิบัติงานและพัฒนาความก้าวหน้าของตนเอง	4.34	0.66	มาก
เฉลี่ย	4.37	0.49	มาก
3. ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ			
3.1 การทำงานร่วมกันเป็นทีม	4.43	0.66	มาก
3.2 โน้มน้าวใจใจไว้วางใจกันและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน	4.32	0.68	มาก
3.3 การระดมความคิด วางแผน กำหนดเป้าหมาย และวิธีการ ประเมินผลผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.31	0.68	มาก
3.4 เปิดโอกาสให้มีการตัดสินใจและแก้ปัญหาของผู้เรียนร่วมกัน	4.40	0.71	มาก
3.5 พัฒนาทีมงานในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.34	0.70	มาก
เฉลี่ย	4.36	0.53	มาก
4. ด้านชุมชนกัลยาณมิตร			
4.1 ร่วมสร้างให้เป็นชุมชนแห่งความสุขในการทำงานและอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้ออาทร	4.44	0.67	มาก
4.2 ยึดมั่นในการปฏิบัติตนตามหลักของจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.46	0.67	มาก
4.3 เป็นแบบอย่างในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.36	0.68	มาก
4.4 สนับสนุนการอุทิศตนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและวิชาชีพของตนเอง	4.37	0.69	มาก
4.5 ให้ข้อคิดที่ดีในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตของตน	4.41	0.59	มาก
4.6 จัดการความขัดแย้งให้เป็นความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามหลักชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.34	0.67	มาก
4.7 ส่งเสริมยกย่องและให้กำลังใจผู้ที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.49	0.61	มาก
เฉลี่ย	4.41	0.50	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

สมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ	ระดับปฏิบัติการ		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
5. ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน			
5.1 จัดสรรเวลาและสถานที่อย่างเพียงพอในการดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.46	0.68	มาก
5.2 จัดบรรยากาศเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.45	0.63	มาก
5.3 ชี้แนะทิศทางการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.32	0.70	มาก
5.4 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.33	0.65	มาก
เฉลี่ย	4.39	0.49	มาก
6. ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ			
6.1 สนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.44	0.71	มาก
6.2 สนับสนุนให้ร่วมกันตั้งคำถามถึงปัญหาของผู้เรียนและร่วมกันแสดงความคิดเห็นในมุมมองของตนเอง	4.39	0.77	มาก
6.3 ส่งเสริมให้เพื่อนครูได้สังเกตการจัดการเรียนรู้ของตนเอง	4.36	0.75	มาก
6.4 มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของเพื่อนครู	4.34	0.77	มาก
3.5 ส่งเสริมให้มีการวิพากษ์และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน	4.47	0.60	มาก
เฉลี่ย	4.40	0.45	มาก
รวมเฉลี่ย	4.38	0.40	มาก

จากตารางที่ 4.7 ผลกระทบด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ แยกเป็นรายด้านและรายข้อ ด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ พบว่า ด้านชุมชนกัลยาณมิตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.50) มีประเด็นสำคัญเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย (1-2 ลำดับแรก) ได้แก่ ยึดมั่นในการปฏิบัติตนตามหลักของจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.67) ร่วมสร้างให้เป็นชุมชนแห่งความสุขในการทำงานและอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้ออาทร ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.67) รองลงมาลำดับที่ 2 ได้แก่ ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.45) มีประเด็นสำคัญเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย (1-2 ลำดับแรก) ได้แก่ ส่งเสริมให้มีการวิพากษ์และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.60) สนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.71) ลำดับที่ 3 ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.49) มีประเด็นสำคัญเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย (1-2 ลำดับแรก) ได้แก่ จัดสรรเวลาและสถานที่อย่างเพียงพอในการดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.68) จัดบรรยากาศเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.63) ลำดับที่ 4 ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.49) มีประเด็นสำคัญเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย (1-2 ลำดับแรก) ได้แก่ ความเป็นประชาธิปไตยและสร้าง

บรรยากาศแห่งความเท่าเทียม ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.69) แรงจูงใจและแรงบันดาลใจในการพัฒนาภาวะผู้นำในตนเอง ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.66) ลำดับที่ 5 ด้านที่มาร่วมแรงร่วมใจ ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.53) มีประเด็นสำคัญเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย (1-2 ลำดับแรก) ได้แก่ การทำงานร่วมกันเป็นทีม ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.66) เปิดโอกาสให้มีการตัดสินใจและแก้ปัญหาของผู้เรียนร่วมกัน ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.71) ส่วนด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.50) มีประเด็นสำคัญเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย (1-2 ลำดับแรก) ได้แก่ การรับรู้และความเข้าใจในวิสัยทัศน์การขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.66) ตระหนักถึงความสำคัญของวิสัยทัศน์และค่านิยมความสำเร็จของการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.69) ตามลำดับ

2. ผลกระทบด้านสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ จากการดำเนินการจัดกิจกรรมกองลูกเสือ และประเมินผลกับผู้เรียน จำนวน 150 คน ในด้านการฝึกอบรมและเพิ่มทักษะทางลูกเสืออย่างต่อเนื่อง การพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ การช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน และสังคม ความมีระเบียบวินัย มีความตระหนักในคุณค่าการเป็นลูกเสือสามารถเรียนรู้และมีทักษะสัญลักษณ์ลูกเสือ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปฏิบัติการ สมรรถนะการปฏิบัติตน ใน 5 ด้าน (n = 150)

สมรรถนะการปฏิบัติตนใน กิจกรรมลูกเสือ	ระดับปฏิบัติการ		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การเข้ารับการฝึกอบรมและเพิ่มทักษะทางลูกเสืออย่างต่อเนื่อง			
การเข้ารับการฝึกอบรม เช่น การอบรมนายหมู่ การเข้าค่ายพักแรม เครื่องหมายวิชาพิเศษ การอบรมลูกเสือจราจรบรรเทาสาธารณภัย มีทักษะทางลูกเสือในด้านกิจกรรมบุกเบิก ผจญภัย เดินทางไกล เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาด้านลูกเสือ	4.79	0.37	ดีเยี่ยม
2. การพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า			
การเข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องและก้าวหน้าในวิชาตามหลักสูตรลูกเสือ รับการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือและวิชาที่สนใจ เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรพิเศษ เข้าร่วมการแข่งขันกิจกรรมทางทักษะลูกเสือ	4.82	0.35	ดีเยี่ยม
3. การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ			
ประพฤติปฏิบัติตนที่ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และกระทำกิจกรรมในการพึ่งตนเอง ป้องกันภัยและพัฒนาตนเอง กระทำกิจกรรมช่วยเหลืองาน เชื่อฟังครู กระทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีระหว่างหมู่คณะ	4.84	0.32	ดีเยี่ยม
4. การช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน และสังคม			
การมีส่วนร่วมในการให้บริการเพื่อเป็นการพัฒนาเพื่อนและพี่น้องลูกเสือ ชุมชนและสังคม มีจิตอาสาในการให้บริการชุมชน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมณรงค์ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและสังคม	4.75	0.39	ดีเยี่ยม

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

สมรรถนะการปฏิบัติตนใน กิจกรรมลูกเสือ	ระดับปฏิบัติการ		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
5. ความมีระเบียบวินัย มีความตระหนักในคุณค่าการเป็นลูกเสือ สามารถเรียนรู้และมีทักษะสัญลักษณ์ลูกเสือ			
การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของกองลูกเสือ/โรงเรียน/ สังคม เข้าร่วม กิจกรรมลูกเสือด้วยความสมัครใจ สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ อย่างมีความสุข สามารถปฏิบัติทักษะสัญลักษณ์ลูกเสือ และสามารถแต่ง เครื่องแบบลูกเสือถูกต้อง	4.80	0.34	ดีเยี่ยม
รวมเฉลี่ย	4.80	0.35	ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 4.8 ผลกระทบด้านสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือของผู้เรียน 1) การฝึกอบรมและเพิ่มทักษะทางลูกเสืออย่างต่อเนื่อง 2) การพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า 3) การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ 4) การช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน และสังคม 5) ความมีระเบียบวินัย มีความตระหนักในคุณค่าการเป็นลูกเสือ สามารถเรียนรู้และมีทักษะสัญลักษณ์ลูกเสือ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.35) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือของการประพฤติปฏิบัติตนที่ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และกระทำกิจกรรมในการพึ่งตนเอง ป้องกันภัยและพัฒนาตนเอง กระทำกิจกรรมช่วยเหลืองาน เชื่อฟังครู กระทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี ระหว่างหมู่คณะ ($\bar{X}=4.84$, S.D.=0.32) รองลงมา ลำดับที่ 2 การพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าของการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องและก้าวหน้าในวิชาตามหลักสูตรลูกเสือ รับการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือและวิชาที่สนใจ เข้ารับฝึกอบรมหลักสูตรพิเศษ เข้าร่วมการแข่งขันกิจกรรมทางทักษะลูกเสือ ($\bar{X}=4.82$, S.D.=0.35) ลำดับที่ 3 ความมีระเบียบวินัย มีความตระหนักในคุณค่าการเป็นลูกเสือ สามารถเรียนรู้และมีทักษะสัญลักษณ์ลูกเสือของการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของกองลูกเสือ/โรงเรียน/ สังคม เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือด้วยความสมัครใจ สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสืออย่างมีความสุข สามารถปฏิบัติทักษะสัญลักษณ์ลูกเสือ และสามารถแต่งเครื่องแบบลูกเสือถูกต้อง ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.34) ลำดับที่ 4 การเข้ารับการฝึกอบรมและเพิ่มทักษะทางลูกเสืออย่างต่อเนื่องของการเข้ารับการฝึกอบรม เช่น การอบรมนายหมู่ การเข้าค่ายพักแรม เครื่องหมายวิชาพิเศษ การอบรมลูกเสือจราจรบรรเทาสาธารณภัย มีทักษะทางลูกเสือในด้านกิจกรรมบุกเบิก ผจญภัย เดินทางไกล เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาด้านลูกเสือ ($\bar{X}=4.79$, S.D.=0.37) ส่วนการช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน และสังคมของการมีส่วนร่วมในการให้บริการเพื่อเป็นการพัฒนาเพื่อนและพี่น้องลูกเสือ ชุมชน และสังคม มีจิตอาสาในการให้บริการชุมชน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและสังคม ($\bar{X}=4.75$, S.D.=0.39) ตามลำดับ

3. ผลกระทบด้านผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ จากการสอบถามกับ

ผู้บริหารโรงเรียน 11 คน ครูผู้สอนลูกเสือ 33 คน และผู้เรียน 150 คน รวมจำนวน 193 คน ในด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ ด้านประสิทธิผลการดำเนินการ และด้านผลลัพธ์ต่อผู้เรียน แสดงดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับผลสำเร็จ ใน 3 ด้าน (n = 193)

ผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชน แห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของกิจกรรมลูกเสือ	ระดับผลสำเร็จ		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ			
การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีการ ประเมินผลตามสภาพจริงที่ทำให้บรรลุเป้าหมายสำคัญได้เป็นอย่างดี	4.84	0.32	มากที่สุด
2. ด้านประสิทธิผลการดำเนินการ			
การส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งของการดำเนินการพัฒนาผู้เรียนใน กิจกรรมลูกเสือที่สอดคล้องกับหลักสูตรและตัวชี้วัดของผลสำเร็จ ทำให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่เกิดความกว้างขวางในความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.82	0.35	มากที่สุด
3. ด้านผลลัพธ์ต่อผู้เรียน			
การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เจตคติ และการดำเนินชีวิต สร้างความ มั่นใจ และความพร้อมเป็นผู้นำและมีภาวะผู้นำ คุณธรรม จริยธรรมและ ระเบียบวินัย และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้ อย่างสัมฤทธิ์ผล	4.86	0.31	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.84	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 ผลกระทบด้านผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือในด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ ด้านประสิทธิผลการดำเนินการ และด้านผลลัพธ์ต่อผู้เรียน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.84$, S.D.=0.33) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านผลลัพธ์ต่อผู้เรียนของการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เจตคติ และการดำเนินชีวิต สร้างความมั่นใจ และความพร้อมเป็นผู้นำและมีภาวะผู้นำ คุณธรรม จริยธรรมและระเบียบวินัย และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างสัมฤทธิ์ผล ($\bar{X}=4.75$, S.D.=0.39) รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือของการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีการประเมินผลตามสภาพจริงที่ทำให้บรรลุเป้าหมายสำคัญได้เป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.84$, S.D.=0.32) และด้านประสิทธิผลการดำเนินการของการส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งของการดำเนินการพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือที่สอดคล้องกับหลักสูตรและตัวชี้วัดของผลสำเร็จ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่เกิดความกว้างขวางในความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.82$, S.D.=0.35) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขต ชุมแพม่านชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ 2) สร้างและพัฒนาแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ 3) ศึกษาผลกระทบต่อการใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ มีประชากรเชิงพื้นที่การศึกษา จำนวน 11 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพม่านชมพู ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้แก่ โรงเรียนชุมแพศึกษา โรงเรียนนาจานศึกษา โรงเรียนจตุรมิติวิทยาการ โรงเรียนชุมแพพิทยาคม โรงเรียนชุมแพวิทยายน โรงเรียนผาขาววิทยายน โรงเรียนหนองตาไก้ศึกษา โรงเรียนภูผาม่าน โรงเรียนซำยางวิทยายน โรงเรียนข้าวเรียงศึกษา และโรงเรียนหนองเสาเล้าวิทยาการ โดยมีกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย กลุ่มครูผู้สอนลูกเสือ จำนวน 11 คน ที่เป็นตัวแทนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายในการร่วมสร้างรูปแบบ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินรูปแบบ จำนวน 9 คน กลุ่มครูผู้สอนลูกเสือ จำนวน 33 คน ในการอบรมเชิงปฏิบัติการ และประเมินสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ และกลุ่มผู้เรียนลูกเสือ จำนวน 150 คน ที่เข้าร่วมการจัดกิจกรรมลูกเสือ ได้จากการเลือกแบบเจาะจง และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจความคิดเห็น ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนลูกเสือ และผู้เรียนกิจกรรมลูกเสือ รวมจำนวน 193 คน ได้จากการใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan และการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แบ่งออกเป็น 3 ระยะวิจัย ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ด้วยแบบสอบถามกับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนลูกเสือ และผู้เรียนลูกเสือ 193 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนาแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม จากการสังเคราะห์เอกสารและการสนทนากลุ่มระหว่างศึกษานิเทศก์กับครูลูกเสือ 11 คน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการสร้างรูปแบบ และการยืนยันรูปแบบด้วยแบบประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และระยะที่ 3 ศึกษาผลกระทบต่อการใช้รูปแบบ จากการถ่ายทอดองค์ความรู้การนิเทศและประเมินผลกระทบด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ ด้วยแบบประเมินกับครูลูกเสือ 33 คน ส่วนการดำเนินการจัดกิจกรรมลูกเสือ และประเมินผลกระทบในด้านสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ ด้วยแบบประเมินกับผู้เรียนลูกเสือ 150 คน เป็นกลุ่มเป้าหมาย และผลกระทบด้านผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ

กิจกรรมลูกเสือจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามกับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนลูกเสือและนักเรียน 193 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ของการดำเนินการ สู่การวิเคราะห์ผลข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ส่วน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้ง วิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีสรุปผลทางการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่ เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ใน 6 ด้าน พบว่า โดยภาพรวม สภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.53$, S.D.=0.76) และสภาพอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$, S.D.=0.49) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านในสภาพอันพึง ประสงค์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย (1 – 6) การดำเนินการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.44) รองลงมาลำดับที่ 2 ได้แก่ รูปแบบและแนวทางการนิเทศ ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.54) ลำดับ ที่ 3 การเตรียมการนิเทศ ลำดับที่ 4 การประเมินผล ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.41) ลำดับที่ 5 เครื่องมือ ประกอบการนิเทศ ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.47) ลำดับที่ 6 การประชุม ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.58) และเมื่อ จัดลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 รูปแบบและแนวทางการนิเทศ (PNI_{modified} = 0.46) ลำดับที่ 2 การประเมินผล (PNI_{modified} = 0.36) ลำดับที่ 3 การประชุม (PNI_{modified} = 0.30) ลำดับที่ 4 การดำเนินการนิเทศ (PNI_{modified} = 0.29) ลำดับที่ 5 การเตรียมการนิเทศ (PNI_{modified} = 0.28) และลำดับที่ 6 เครื่องมือประกอบการนิเทศ (PNI_{modified} = 0.22) ตามลำดับ

2. รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม (1) การร่วมวางแผนการนิเทศ (2) การร่วมปฏิบัติการนิเทศ (3) การร่วมประเมินและสรุปผลการนิเทศ (4) การร่วมประชุมสร้างความ เข้าใจการปฏิบัติงานและให้ผลป้อนกลับ 4) การเสริมสร้างการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (1) การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน (2) การมีภาวะผู้นำร่วม (3) ทีมร่วมแรงและร่วมใจ (4) ชุมชน กัลยาณมิตร (5) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (6) การสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ 5) การ ประเมินผล (1) ผลกระทบด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพของครูผู้สอนลูกเสือ (2) ผลกระทบด้านสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือของผู้เรียน และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ใน ผลกระทบด้านผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือในด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือด้าน ประสิทธิภาพการดำเนินการ และด้านผลลัพธ์ต่อผู้เรียน ทั้งนี้ ความเหมาะสมของรูปแบบ ใน 4 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.38) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ในด้าน ความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.35) รองลงมา ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.36) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.37) ด้านความครอบคลุม ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.38) ตามลำดับ

3. ผลกระทบต่อการใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ได้แก่ 1) ผลกระทบด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพของครูผู้สอนลูกเสือ ใน 6 สมรรถนะ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.40) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย (1-6) ด้านชุมชนกัลยาณมิตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.50) รองลงมา ได้แก่ ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.45) ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.49) ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.49) ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.53) และด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.50) ตามลำดับ 2) ผลกระทบด้านสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือของผู้เรียนลูกเสือ ใน 5 สมรรถนะ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.35) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ($\bar{X}=4.84$, S.D.=0.32) รองลงมา ลำดับที่ 2 การพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า ($\bar{X}=4.82$, S.D.=0.35) ลำดับที่ 3 ความมีระเบียบวินัย ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.34) ลำดับที่ 4 การเข้ารับการฝึกอบรมและเพิ่มทักษะทางลูกเสืออย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.79$, S.D.=0.37) ลำดับที่ 5 การช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน และสังคม ($\bar{X}=4.75$, S.D.=0.39) ตามลำดับ และ 3) ผลกระทบด้านผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือใน 3 ด้าน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.84$, S.D.=0.33) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย (1-3) ด้านผลลัพธ์ต่อผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.75$, S.D.=0.39) รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X}=4.84$, S.D.=0.32) และด้านประสิทธิผลการดำเนินการ ($\bar{X}=4.82$, S.D.=0.35) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลสรุปวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผล ตามลำดับ ดังนี้

1. ประเด็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ โดยด้านสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านสภาพอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูง ได้แก่ ด้านรูปแบบและแนวทางการนิเทศ ด้านการประเมินผล ด้านการประชุม ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการเตรียมการนิเทศ และด้านเครื่องมือประกอบการนิเทศ ทั้งนี้สืบเนื่องจาก ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันจัดทำปฏิทินการนิเทศ และผู้นิเทศรวบรวมข้อมูล นำไปใช้ในการประเมินผล ซึ่งการประเมินผล จะต้องมีการจัดทำแนวทางและวิธีการพัฒนาให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น และเปรียบเทียบผลที่ได้เพื่อประเมินความสำเร็จของการนิเทศ รวมถึง รวบรวมข้อมูลการดำเนินการนิเทศและผลที่ได้ ทั้งนี้ การประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำปัญหามาวิเคราะห์ข้อมูลและหาแนวทางแก้ไข การนำเสนอผลการประชุมและแนวทางที่ได้ไปใช้ในการพัฒนา และการดำเนินการนิเทศตามขั้นตอนเครื่องมือ วิธีการและกิจกรรมที่กำหนดไว้จากการประชุมชี้แจงและมอบหมายภารกิจการนิเทศให้กับผู้รับการนิเทศผู้รับการนิเทศดำเนินการแก้ไขปรับปรุงและจัดทำรายงานผลให้ผู้นิเทศ และผู้นิเทศ

บันทึกผลการนิเทศพร้อมข้อเสนอแนะแก่ผู้รับการนิเทศ ด้วยการนิเทศในลักษณะให้การช่วยเหลือ ตั้งแต่การเตรียมการนิเทศ ด้วยการวางแผนร่วมกันการชี้แจงคณะกรรมการนิเทศและผู้เกี่ยวข้อง การอบรมพัฒนาศักยภาพและสร้างความเข้าใจแก่ครูผู้สอนลูกเสือ การจัดทำเครื่องมือประกอบการนิเทศ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศ ดำเนินการนิเทศแต่ละกิจกรรมตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าทุกระบวนการของการนิเทศได้เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานตั้งแต่การคิดการวางแผนนำไปปฏิบัติและประเมินผลรวมทั้งได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน ที่สอดคล้องกับปัญหุ กาญจนะกันโห (2560) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบร่วมพัฒนาสำหรับสถานศึกษา ผลการวิจัย สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ทิพากร กิ่งมิ่งแส (2560) การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา พบว่า สภาพ ปัจจุบันของการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตาม สภาพ อันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมเกิดจากผู้นิเทศจะต้องดำเนินการโดยใช้ภาวะ ผู้นำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ประสานงานและใช้ศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มที่โดยสอดคล้องกับ สำเร็จ ยุธัย (2559) การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบมีส่วนร่วมพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การนิเทศ แบบมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับวาริ ภูแปง (2559) การพัฒนาแนว ทางการนิเทศภายในแบบพี่เลี้ยง พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศแบบพี่เลี้ยงโดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ดังนั้น การนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจ บทบาทหน้าที่การปฏิบัติของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เป็นการปฏิบัติงานระหว่างผู้นิเทศและ ครูผู้สอนลูกเสืออย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ และส่งต่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมถึงเป็นการเสริมขวัญกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานที่ทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้าง ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ มี 6 องค์ประกอบ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม 4) การเสริมสร้างการ เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ 5) การประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ทั้งนี้ ความเหมาะสม ของรูปแบบ ใน 4 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็น ประโยชน์ ด้านความเหมาะสม และด้านความครอบคลุม ทั้งนี้เป็นเพราะว่า รูปแบบการนิเทศเชิง บูรณาการอย่างมีส่วนร่วม มีเป้าหมายที่จะสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มุ่งพัฒนาการ จัดการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ จรรยา พินิจนันท์ (2561) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศตาม ทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดของครูและนักเรียน พบว่า รูปแบบการ นิเทศตามทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในคิดและการเรียนรู้ของครูและนักเรียนที่ พัฒนาขึ้นผ่านการตรวจสอบประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ ขั้นเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ ขั้นสะท้อนความคิด ขั้นสร้าง ความรู้ และขั้นประเมิน อย่างไรก็ตาม การนิเทศที่เน้นการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำปรึกษา และกระตุ้น ครูผู้สอนลูกเสือในการส่งเสริมขวัญและกำลังใจ สร้างความใกล้ชิด ความคุ้นเคยกันและการทำงาน

ร่วมกัน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันในการทำงาน ที่สอดคล้องกับ ประพันธ์ ชูไทย (2561) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบ พบว่า รูปแบบการนิเทศมีองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอน สภาพแวดล้อมในการเรียน การเตรียมการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล การเรียนรู้ และมี 8 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นกระตุ้นให้เกิดปัญหา/ให้สถานการณ์ (ขัดแย้งทางปัญญา) (2) ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหาและแสวงหาข้อมูลหรือขั้นจัดระเบียบปัญหา (แสวงหาข้อมูล) (3) ขั้นพัฒนาความคิด (เพิ่มพูนวงจร) (4) ขั้นสื่อสารและปรับปรุงการคิด (สังเคราะห์ความคิด) (5) ขั้นวางแผน การนำเสนอผลการคิดของกลุ่ม (เสนอความคิดกลุ่มใหญ่) (6) ขั้นนำเสนอผลการคิด (เปิดใจร่วมกัน) (7) ขั้นอภิปรายผลการคิด (สร้างสรรค์วิสัยทัศน์) และ (8) ขั้นประเมินกระบวนการคิด (สะท้อนกลับ กระบวนการ) โดยการพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่ง การเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ได้ดำเนินการพัฒนาด้วย กระบวนการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับหลักการและข้อมูลพื้นฐานประกอบการสร้างรูปแบบ พัฒนา รูปแบบ นำเสนอรูปแบบ มีการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยการนำเสนอ รูปแบบที่พัฒนาขึ้น พร้อมกับแบบประเมินความเหมาะสม ของรูปแบบตลอดจนข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้วยการดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม ซึ่งเป็นการจัดให้มีกลุ่มคนที่เป็นผู้รู้ สามารถตอบประเด็นคำถาม ก่อให้เกิดแนวคิดและแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นหรือแนวทางการสนทนาอย่างกว้างขวางละเอียด ลึกซึ้ง ซึ่งสอดคล้องกับ วิไลพร อ่อนภูษา (2561) การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วย เพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3) พัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อน ช่วยเพื่อน พบว่า องค์ประกอบของการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วย 5 ด้าน และแนวทาง การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ สอดคล้องกับ พงษ์ศักดิ์ ทองไชย (2558) การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาด เล็ก พบว่า รูปแบบการนิเทศ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนการนิเทศ 2) การให้ ความรู้ก่อนการนิเทศและการเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติการนิเทศ 3) การดำเนินการนิเทศ 4) การ ประเมินผลการนิเทศ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการ ทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศตั้งแต่ต้นจนจบซึ่งมีเป้าหมายที่จะสร้างชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพที่มุ่งพัฒนาการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ที่มีความสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับ การจัดการศึกษาที่ตั้งอยู่บนหลักการด้านวิชาการในภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของผู้นิเทศใน กระบวนการที่เสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นทั้งกลยุทธ์และเทคนิค วิธีการหนึ่งในการช่วยครูปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาสู่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของการพัฒนา คุณภาพการทางศึกษาผ่านการเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพของผู้สอนลูกเสือ และนำไปสู่การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนลูกเสือ ที่ มีเป้าหมายเดียวกันคือ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุนและส่งเสริมซึ่งกันและกัน จนเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และได้เข้ามาผูกพันกันก่อให้เกิด

ความคิดร่วมกัน เข้าใจกันได้รับความรู้ที่หลากหลาย สามารถพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและทรัพยากรที่มีอยู่ต่อกันตามขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการร่วมคิด การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินการ และการร่วมประเมินผล

3. ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อการใช้รูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ 1) ผลกระทบด้านสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพของครูผู้สอนลูกเสือ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ และด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ตามลำดับ 2) ผลกระทบด้านสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือของผู้เรียนลูกเสือ ภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม ทั้งด้านการปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ด้านการพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านการเข้ารับการฝึกอบรมและเพิ่มทักษะทางลูกเสืออย่างต่อเนื่อง และด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน และสังคม และ 3) ผลกระทบด้านผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งด้านผลลัพธ์ต่อผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ และด้านประสิทธิผลการดำเนินการ ตามลำดับ ทั้งนี้เกิดจากการเสริมสร้างการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของครูผู้สอนลูกเสือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ที่มีการปฏิสัมพันธ์แบบร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมคิด และร่วมกันปฏิบัติ มีความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ค่านิยม ร่วมกันในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในฐานสมรรถนะการปฏิบัติตนของกิจกรรมลูกเสือของผู้เรียน ทั้งการฝึกอบรมและเพิ่มทักษะทางลูกเสืออย่างต่อเนื่อง การพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ การช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน และสังคม ความมีระเบียบวินัย มีความตระหนักในคุณค่าการเป็นลูกเสือ สามารถเรียนรู้และมีทักษะสัญลักษณ์ลูกเสือ ที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สะท้อนผลการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง โดยสอดคล้องกับ เบญจรัตน์ เมธะปัญญา (2562) รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน พบว่าการติดตามประเมินผลหลังการใช้รูปแบบพบว่าด้านครู มีคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่สูงกว่าก่อนการเข้าร่วม มีความเข้าใจเทคนิคและกระบวนการส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้านนักเรียน มีการคิดวิเคราะห์ที่สูงกว่าก่อนเรียนในระดับมากอย่างเห็นได้ชัด บ่งบอกถึงรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพที่ใช้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาทั้งครูและนักเรียนอย่างมาก ขณะเดียวกันความสำเร็จของการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของการขับเคลื่อน ด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ ด้านประสิทธิผลการดำเนินการ ด้านผลลัพธ์ต่อผู้เรียน โดยสอดคล้องกับ จิรัชญ์พัฒน์ ใจเมือง (2563) รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ภาพรวมของผลสัมฤทธิ์จากการใช้รูปแบบเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ โดยเฉพาะด้านผลลัพธ์คุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีระดับความคิดเห็นสูงสุด รองลงมาคือผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการ ตามลำดับ ทั้งนี้ การรับรู้และความเข้าใจในวิสัยทัศน์การขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ การสร้างวิสัยทัศน์และเชื่อมโยงให้เกิดเป็นวิสัยทัศน์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ การแลกเปลี่ยน

วิสัยทัศน์และค่านิยมที่ดีในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพพร่วมกัน การทำงานร่วมกันเป็นทีมในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีการประเมินผลตามสภาพจริงที่ทำให้บรรลุเป้าหมายสำคัญได้เป็นอย่างดี ที่สอดคล้องกับ ปริญญา มีสุข และคณะ (2563) การประเมินผล การพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ พบว่า ส่งผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีที่ดีขึ้น ด้านคุณลักษณะของผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น มีความ ตั้งใจเรียนมากขึ้น และด้านสมรรถนะและทักษะอื่น ๆ ผู้เรียนมีกระบวนการคิดเชิงเหตุผล และ สะท้อนผลความคิดของตนเองมากขึ้น ซึ่งการส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งของการดำเนินการพัฒนา ผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือที่สอดคล้องกับหลักสูตรและตัวชี้วัดของผลสำเร็จ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่เกิด ความกว้างขวางอย่างมีประสิทธิภาพ ที่เป็นภาพความสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่ เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ในด้าน ผลลัพธ์ต่อผู้เรียนเสริมสร้างสมรรถนะการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เจตคติ และการดำเนินชีวิต สร้าง ความมั่นใจ และความพร้อมการเป็นผู้นำและมีภาวะผู้นำ คุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และนำ ความรู้ที่ได้รับไปใช้พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ มีข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำไปปรับประยุกต์ใช้

1.1 การนำรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพไปใช้และพัฒนากิจกรรมนิเทศอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมการนิเทศโดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพและคุณภาพการนิเทศให้เพิ่มขึ้น

1.2 การนำผลที่ได้จากการวางแผนนิเทศ ไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติการนิเทศ โดยผู้ นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันจัดทำปฏิทินการนิเทศ ดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบการนิเทศ ผู้รับการนิเทศจัดส่งข้อมูลให้แก่ผู้นิเทศ ผู้นิเทศตรวจสอบแบบนิเทศของผู้รับการ นิเทศและสรุปข้อมูล เปรียบเทียบผลที่ได้เพื่อประเมินความสำเร็จ

1.3 การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ส่งเสริม การสร้างวิสัยทัศน์และเชื่อมโยงให้เกิดเป็นวิสัยทัศน์ของชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ ดังนั้น การสนับสนุน ให้ครูมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นในวิสัยทัศน์ที่เกิดจากการสร้างร่วมกัน สามารถเชื่อมโยงให้เกิดเป็นวิสัยทัศน์การนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านที่มาร่วมแรงร่วมใจ มีผลต่อความสามารถ ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูร่วมกันทำงานเป็นทีมในการพัฒนาผู้เรียนเกิดการ ออกแบบวางแผน กำหนดเป้าหมาย วิธีการประเมินผลของผู้เรียนร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาปัจจัยการนิเทศในการส่งเสริมชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพที่ส่งผลต่อการ พัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. สืบค้นจาก <https://ops.moe.go.th/ops2017/030120090930.pdf>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). การนิเทศและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) และ (ฉบับที่3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: กระทรวง.
- กัญญวิญญู ธารีบุญ. (2558). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย. *Veridian E-Journal Silpakorn University*, 8(1), 1906 –3431.
- กัมพล เจริญรักษ์. (2559). การสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพเพื่อปฏิรูปโรงเรียน. *วารสารวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*, 19(2), 30-46
- กัลยาณี พันโบ. (2564). แนวทางการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวรี. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 12(2), 111-126.
- กาญจนา วันเสน. (2562). การศึกษาเปรียบเทียบ สภาพการดำเนินงานตามแนวทางชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2. (วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก.
- เกษม เมจิณทรีย์. (2559). โลกเปลี่ยน ไทยปรับ. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- เกษม วัฒนชัย. (2559). การพัฒนาคุณภาพการศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- จักภัทสรณ์ย์ ไตรรัตน์. (2563). การพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรนวัตกรรม กรณีศึกษา: โรงเรียนในสหวิทยาเขตวิภาวดี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- จันทร์เพ็ญ กลับดี. (2558). อิทธิพลของภาวะผู้นำร่วมและวัฒนธรรมโรงเรียนแบบร่วมคิดร่วมทำที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 2. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยธนบุรี*, 9(19), 41-51
- จิตตวดี ทองทั่ว. (2557). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับการจัดกิจกรรมการศึกษาดูชีวิตในสถานศึกษา. คณะครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตรารณณ์ โยศิลป์. (2559). การพัฒนารูปแบบการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จิรัชญ์พัฒน์ ใจเมือง. (2563). รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา*, 31(2), 55-70.

- เจนภพ ชัยวรรณ. (2559). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา: การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 12(2), 182-19
- ฉันทนา จันท์บรรจง. (2557). รูปแบบบริหารงานเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูใหม่. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 13(3), 57- 78.
- ชญาทิพย์ ชูราศรี และคณะ. (2563). แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของสถานศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. *วารสาร มจรอุบลปริทรรศน์*, 5(2), 377-388.
- ชยพล ธงภักดี และคณะ. (2561). การพัฒนาโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยชุมชนการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์. *วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 12(3), 91-103.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2560). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู (Professional Learning Community: PLC). *วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 23(2), 1-6
- ชาโรณี ตรีวรวิญญู. (2560). การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน: แนวคิดและแนวทางสู่ความสำเร็จ. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 45(1), 299
- ชมพูนุช โยธี. (2558). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. *วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- ทัศนทิมา พงษ์พรหม. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. *วิทยานิพนธ์ปริญญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- ณัฐตะวัน ลิ้มประสงค์. (2563). รูปแบบการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. *วารสารสันติปริทรรศน์ มจร*, 8(5), 1959 -1972
- ทรงยศ แก้วมงคล. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน บรรยากาศโรงเรียน และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*, 7(2), 99 – 106.
- ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ, ปริญญา มีสุข, และ อังคิรา วงษ์รักษา. (2564). กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในประเทศไทยและต่างประเทศ. *วารสาร เศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ*, 8(1), 180-199.

- ธัญญ์รัศม์ ชิดไธสง. (2561). โมเดลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็กในศตวรรษที่ 21: การประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจและแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 14(1), 87-100.
- ทิพากร กิ่งมิ่งแอ. (2560). การศึกษาการนิเทศแบบสอนแนะในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิตนา แหมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ รุญเจริญ. (2557). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2553). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กทม.: ประสานการพิมพ์.
- ปริชาติ ชมชื่น. (2559). รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิภาพ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ประชา แสนเย็น. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปารวีร์ กุลรัตนวิโรจน์. (2558). การพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการออกกำลังกายของประชาชนหมู่บ้านชนบท. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปิยนุช กาญจนะกันโห. (2560). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรชัย เจดามาน โชคชัย ยืนยง และคณะ. (2566). องค์การทางการศึกษาที่ยั่งยืน: กระบวนทัศน์การบริหารจัดการศึกษา 4.0 ที่มีประสิทธิภาพต่อคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 3 (4), 621-646.
- พรชัย เจดามาน เผิชญู กิจระการ และคณะ. (2562). ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อการบริหารจัดการสู่การเปลี่ยนผ่านศตวรรษที่ 21: ไทยแลนด์ 4.0. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พงษ์ศักดิ์ ทองไชย. (2558). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพฑูริย์ พิมพ์ พรชัย เจดามาน เผิชญู กิจระการ และคณะ. (2560). การพัฒนาการศึกษาภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 16(2), 92-98.

- ไพฑูริย์ พิมพ์ พรชัย เจดามาน เผิชัญ กิจระการ และคณะ. (2560). การพัฒนาการศึกษาภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 16(2), 92-98.
- วรรณภา ไชยมาตย์. (2560). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 12(3), 116-128.
- วิจารณ์ พานิช. (2557). การศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับศตวรรษที่ 21. สมาคมเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กรระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย (ควอท.) .
- วารี ภูแปง. (2559). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบพี่เลี้ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิไลพร อ่อนภูเข. (2561). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สันติ อุดคา. (2560). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำเร็จ ยุธัย. (2556). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 5(2), 106-117.
- สิรดา สายเพชร. (2560). กลยุทธ์การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 12(4), 20- 31.
- สิริมา เปียอยู่. (2561). กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลในเขตภาคเหนือตอนล่าง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 12(1), 260-274.
- สิริรัตน์ ใจทาน. (2558). รูปแบบการนิเทศการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9(2), 825-842.
- สุนีย์ ดอกดวง. (2560). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. *วารสารการบริหารและนิเทศศึกษา*, 8(3), 173-182.
- สุรัตน์ ศรีดาเดช. (2559). รูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 15 (2), 199-212.

- สุธรรม ธรรมพัฒน์นันท์. (2564). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่สามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตนเองเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา กลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์. *วารสารร้อยแก่นสารสินธุ์*, 6(12), 85-100.
- สุริศา ริมศิริ. (2562). การพัฒนาตัวบ่งชี้องค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*, 14(2), 77-89.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2556). การนิเทศภายในหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน. *วารสารวิชาการ*, 5(8), 25-31.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *ทิศทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติและมโนทัศน์ของผู้เกี่ยวข้อง*. กรุงเทพฯ: โฆสิตการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ปรับปรุงใหม่ (พ.ศ. 2561-2580)*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579)*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- Abraham, Stanley C. (2016). *Strategic Planning a Practical Guide for Competitive Success*. Ohio: Thomson South-Western.
- Ali M Alhomaidan. (2017). *Stacking Artificial Intelligence Models for Predicting Water Quality Parameters in Rivers*. *Journal of Ecological Engineering*, 24(2), 152–164.
- Bateman, Thomas S. & Scott A. Snell. (2010). *Management: Building Competitive Advantage*. (4th ed.). Boston: McGraw-Hill.
- Bush, T. and Coleman, M. (2013). *Leadership and Strategic Management in Education*. London: Paul Chapman Publishing.
- Beach, D.M. and J. Reinhartz. (2000). *Supervision Leadership: Focus on Instruction*. Boston: Allyn and Bacon.
- Campbell, R. F. (2017). *The Professorship in Educational Administration: A Personal View*. *Educational Administration Quarterly*, 17, 1-24.
- Carpenter, D. (2015). *School culture and leadership of professional learning communities*. *International Journal of Educational Management*, 29(5), 682 – 694

- Carson, J. B., Tesluk, P. E., and Marrone, F. A. (2007). **Shared leadership in teams an investigation of antecedent conditions and performance** *Academy of Management Journal*, 50(5), 1217–1234.
- Cranston, J. (2011). **Relational Trust: The Glue that Binds a Professional Learning Community**. *Alberta Journal of Educational Research*, 57(1), 59-72.
- Collin, J.J. (2003). **Modern and Postmodern Teacher Supervision and Evaluation: Perception of Secondary School Principals and Teachers**. Dissertation Abstracts International, 64(1), 33-A.
- Corsini, R.J. and A.J. Auerbach. (2007). **Educational planning for development**. New York: St. Martin's Press.
- Cronbach. (1970). **The evolution of research**. Michigan: U.S.A.
- Chen, Y., Jia, L., Li, C., & et al. (2018). **Depressive symptoms and the influencing factors among middle school students**. *Medical Journal of Chinese People Health*, 25(19), 19–22
- Cheng, P. (2016). **Management: A Building Competitive Advantage**. (The 4th ed.). Boston: McGraw-Hill.
- Coukos-Semmel, E.D. (2012). **Knowledge management: processes and strategies used in United States research universities**. Boca Raton, Fla: Ed.D. dissertation, Florida Atlantic University.
- David, G. (2016). **Effective school and effective teacher**. Boston: Allyn and Bacon.
- Dejon, William L. (2012). **Principles of Management: Text & Cases**. Menlo Park, California: The Benjamin/Cummings Publishing Company, Inc.
- Glickman, C.D., Gordon, S.P. and J.M. Ross-Gordon. (2001). **Supervision of Instruction: A Developmental Approach**. Boston: Allyn and Bacon.
- Hord, S. M. (2009). **Educators work together in professional learning communities to improve student learning**. *Journal of Staff Development*, 30(1), 40-43.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2017). **Educational administration: Theory research and the practice**. New York: McGraw-Hill.
- Kircher, R.L. (2007). **Counselor Educators' Perceptions of the Preparation of School Counselors for Advocacy**. Dissertation Abstracts International, 68(4), 152.
- Krieger, K.M. (2006). **School Counseling and Child Development: The Integration of Theory and Practice in Elementary School Settings**. Dissertation Abstracts International, 67(6), 138.
- Langford, D.T. (2006). **Preservice Teachers' Perceptions of the Role and Function of the School Counselor**. Dissertation Abstracts International, 67(4), 95.

- Lansman, R. R. (2007). **A Case Study of Teacher Evaluation and Supervision at a High Achieving Urban Elementary School.** Dissertation Abstracts International, 12(2), 254-264.
- Nelson, M.L., and others. (2008). **Working with Conflict in Clinical Supervision: Wise Supervisors' Perspectives.** *Journal of Counseling Psychology*, 55(2), 172-184.
- Ratts, R. F., Pate, J. L., Archibald, J. G., Andrews, S. P., Ballard, C. C., และ Lowney, K. S. (2015). **The Influence of Professional Learning Communities on Student Achievement in Elementary Schools.** *Journal of Education & Social Policy*, 2(4), 51-61.
- Tagger, Lori Sue. (2003). **The Relationship of Collective Efficacy and Performance in Supervision.** Dissertation Abstracts International, 63(8), 3942-B.
- Valerie, W. (2008). **The Assistant Principal's Role in Special Education: Inquiry into the Supervision of Special Education at the Building Level.** Dissertation Abstracts International, 69(3), 102.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

**รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ**

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.สมหวัง พันธะลี	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ข้าราชการบำนาญ
2. ดร.ฉลาด เสริมปัญญา	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ข้าราชการบำนาญ
3. นายดร.วิชัย กัณหาชน	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ข้าราชการบำนาญ
4. นายศุภกิจ สานุสสัย	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนขามแก่นนคร
5. นางวิไลลักษณ์ ชูสกุล	ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนขามแก่นนคร ข้าราชการบำนาญ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.สายัณห์ ฝาน้อย	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ขอนแก่น ข้าราชการบำนาญ
2. ดร.เรืองยศ แวดล้อม	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนกัลยาณวัตร
3. ดร.ยุทธศาสตร์ กงเพชร	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน
ข้าราชการบำนาญ
4. ดร.นิคม ชมภูหลง	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ข้าราชการบำนาญ
5. ดร.อดุลย์เดช ฐานะ	รองผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน
6. ดร.สวัสดี แก้วชนะ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนน้ำพองศึกษา ข้าราชการบำนาญ
7. รศ.(พิเศษ) ดร.พรชัย เจดามาน	ที่ปรึกษาสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
8. รศ.ดร.เผชญิ กิจระการ	อาจารย์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
9. รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ	อาจารย์คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม

ที่ ศธ ๐๔๒๕๕/๑๙

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕
เลขที่ ๔๗๓ หมู่ ๒ ถนนมลิวรรณ
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบผลงานทางวิชาการ

เรียน ดร.สมหวัง พันธะลี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ผลงานทางวิชาการ

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางจินตนา คงอานนท์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนลูกเสือ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบแก้ไขผลงานทางวิชาการ ดังแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศักดิ์ มุ่งชู)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕

ที่ ศธ ๐๔๒๕๕/๒๐

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕
เลขที่ ๔๗๓ หมู่ ๒ ถนนมลิวรรณ
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบผลงานทางวิชาการ

เรียน ดร.ฉลาด เสริมปัญญา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ผลงานทางวิชาการ

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางจินตนา คงอานนท์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนลูกเสือ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบแก้ไขผลงานทางวิชาการดัดแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศักดิ์ มุ่งชู)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕

ที่ ศธ ๐๔๒๕๕/๒๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕
เลขที่ ๔๗๓ หมู่ ๒ ถนนมลิวรรณ
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบผลงานทางวิชาการ

เรียน ดร.วิชัย กันหาชน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ผลงานทางวิชาการ

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางจินตนา คงอานนท์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนลูกเสือ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบแก้ไขผลงานทางวิชาการ ดังแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศักดิ์ มุ่งชู)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕

ที่ ศธ ๐๔๒๕๕/๒๒

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕
เลขที่ ๔๗๓ หมู่ ๒ ถนนมลิวรรณ
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบผลงานทางวิชาการ

เรียน นายศุภกิจ สานุสตัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ผลงานทางวิชาการ

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางจินตนา คงอานนท์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนลูกเสือ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบแก้ไขผลงานทางวิชาการดั่งแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศักดิ์ มุ่งชู)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕

ที่ ศธ ๐๔๒๕๕/๒๓

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕
เลขที่ ๔๗๓ หมู่ ๒ ถนนมลิวรรณ
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบผลงานทางวิชาการ

เรียน นางวิไลลักษณ์ ชูสกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ผลงานทางวิชาการ

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางจินตนา คงอานนท์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนลูกเสือ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบแก้ไขผลงานทางวิชาการดั่งแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศักดิ์ มุ่งชู)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕

ที่ ศธ ๐๔๒๕๕/๒๔

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕
เลขที่ ๔๗๓ หมู่ ๒ ถนนมลิวรรณ
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.สายัณห์ ฝาน้อย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางจินตนา คงอานนท์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศักดิ์ มุ่งชู)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕

ที่ ศธ ๐๔๒๕๕/๒๕

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕
เลขที่ ๔๗๓ หมู่ ๒ ถนนมลิวรรณ
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ดร.เรืองยศ แวดล้อม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางจินตนา คงอานนท์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศักดิ์ มุ่งชู)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕

ที่ ศธ ๐๔๒๕๕/๒๖

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕
เลขที่ ๔๗๓ หมู่ ๒ ถนนมลิวรรณ
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอมือเืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ยุทธศาสตร์ กงเพชร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางจินตนา คงอานนท์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศักดิ์ มุ่งชู)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕

ที่ ศธ ๐๔๒๕๕/๒๗

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕
เลขที่ ๔๗๓ หมู่ ๒ ถนนมลิวรรณ
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.นิคม ชมภูหลง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางจินตนา คงอานนท์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศักดิ์ มุ่งชู)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕

ที่ ศธ ๐๔๒๕๕/๒๘

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕
เลขที่ ๔๗๓ หมู่ ๒ ถนนมลิวรรณ
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.อดุลย์เดช ฐานะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางจินตนา คงอานนท์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศักดิ์ มุ่งชู)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕

ที่ ศธ ๐๔๒๕๕/๒๙

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕
เลขที่ ๔๗๓ หมู่ ๒ ถนนมลิวรรณ
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.สวัสดิ์ แก้วชนะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางจินตนา คงอานนท์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศักดิ์ มุ่งชู)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕

ที่ ศธ ๐๔๒๕๕/๓๐

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕
เลขที่ ๔๗๓ หมู่ ๒ ถนนมลิวรรณ
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รศ.(พิเศษ) ดร.พรชัย เจดามาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางจินตนา คงอานนท์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศักดิ์ มุ่งชู)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕

ที่ ศธ ๐๔๒๕๕/๓๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕
เลขที่ ๔๗๓ หมู่ ๒ ถนนมลิวรรณ
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รศ.ดร.เผชญิ กิจระการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางจินตนา คงอานนท์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศักดิ์ มุ่งชู)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕

ที่ ศธ ๐๔๒๕๕/๓๒

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕
เลขที่ ๔๗๓ หมู่ ๒ ถนนมลิวรรณ
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางจินตนา คงอานนท์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถและทักษะในการสอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศักดิ์ มุ่งชู)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕

ภาคผนวก ข

ค่าความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ค่าความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่น
แบบสอบถามสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่
เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					Σ _R	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านการเตรียมการนิเทศ								
1	การกำหนดแผนงานในการดำเนินการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2	การแต่งตั้งคณะทำงานในการร่วมดำเนินการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3	การเตรียมข้อมูลสภาพปัญหาร่วมกันในการวางแผนการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4	การนำผลที่ได้จากการวางแผนมาประชุมใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5	การประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบถึง เป้าหมาย วัตถุประสงค์ การดำเนินการติดตามและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
ด้านรูปแบบและแนวทางการนิเทศ								
6	การสร้างความเข้าใจบทบาทหน้าที่การปฏิบัติของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7	การเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8	ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันจัดทำปฏิทินการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9	ผู้นิเทศบันทึกข้อมูลการนิเทศตามแบบบันทึกการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10	ผู้นิเทศรวบรวมข้อมูล นำไปใช้ในการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
ด้านเครื่องมือประกอบการนิเทศ								
11	การพิจารณาข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการ เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือประกอบการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
12	การศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือประกอบการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
13	การดำเนินการสร้างเครื่องมือตามมาตรฐานการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
14	การดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือประกอบการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
15	ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ศึกษาเครื่องมือประกอบการนิเทศร่วมกันก่อนนำไปใช้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
ด้านการดำเนินการนิเทศ								
16	ผู้รับการนิเทศจัดส่งข้อมูลสำหรับผู้รับการนิเทศให้แก่ผู้นิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
17	การประชุมชี้แจงและมอบหมายภารกิจการนิเทศให้กับผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
18	การดำเนินการนิเทศตามขั้นตอนเครื่องมือ วิธีการและ กิจกรรมที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					Σ_R	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
19	ผู้นิเทศบันทึกผลการนิเทศพร้อมข้อเสนอแนะแก่ผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
20	ผู้รับการนิเทศดำเนินการแก้ไขปรับปรุงและจัดทำรายงานผลให้ผู้นิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
ด้านการประชุม								
21	กำหนดวันเวลาในการประชุม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
22	ผู้นิเทศตรวจสอบแบบนิเทศของผู้รับการนิเทศและสรุปข้อมูล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
23	ประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง นำปัญหามาวิเคราะห์ข้อมูลและหาแนวทางแก้ไข	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
24	บันทึกผลการประชุมและข้อเสนอแนะทางการแก้ไขอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
25	นำเสนอผลการประชุมและแนวทางที่ได้ไปใช้ในการพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
ด้านการประเมินผล								
26	ตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
27	ดำเนินการประชุมคณะกรรมการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
28	รวบรวมข้อมูลการดำเนินการนิเทศและผลที่ได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
29	เปรียบเทียบผลที่ได้เพื่อประเมินความสำเร็จของการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
30	จัดทำแนวทางและวิธีการพัฒนาให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

Reliability Statistics.

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	n of Items
0.85	0.853	30

ค่าความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่น
แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้าง
ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

ข้อ	ข้อการประเมิน	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					Σ_R	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านความเป็นไปได้								
1.	รูปแบบสามารถเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2.	รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3.	รูปแบบทำให้ครูผู้สอนลูกเสือสามารถปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการมีส่วนร่วมได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4.	รูปแบบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5.	รูปแบบสามารถนำไปปรับใช้ในการพัฒนาที่มีประสิทธิผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
ด้านความเหมาะสม								
6.	รูปแบบมีความเหมาะสมกับแนวทางการดำเนินการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
7.	องค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
8.	หลักการของรูปแบบมีความเหมาะสมกับเป้าหมายการพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
9.	วัตถุประสงค์ของรูปแบบมีความเหมาะสมกับเป้าหมายการพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
10.	กระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการการมีส่วนร่วมมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
11.	วิธีการและการประเมินผลมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
ด้านความครอบคลุม								
12.	รูปแบบมีความครบถ้วนนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
13.	แนวคิดกระบวนการนิเทศมีความครบถ้วน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
14.	แนวคิดการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพมีความครบถ้วน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
15.	จุดมุ่งหมายของการนิเทศมีความครบถ้วนในการนำไปใช้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
16.	การกำกับ ติดตามและประเมินผลมีความครบถ้วน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
17.	เงื่อนไขความสำเร็จมีความครบถ้วน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ข้อ	ข้อการประเมิน	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					Σ_R	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านความเป็นประโยชน์								
17.	ช่วยเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
18.	พัฒนาความรู้ ความเข้าใจให้กับครูของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
19.	ส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
20.	พัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือ ให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ค่าความเชื่อมั่นแบบประเมิน

Reliability Statistics.

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	n of Items
0.87	0.871	20

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					Σ_R	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
15.	ร่วมสร้างให้เป็นชุมชนแห่งความสุขในการทำงานและอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้ออาทร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
16.	ยึดมั่นในการปฏิบัติตนตามหลักของจรรยาบรรณวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
17.	เป็นแบบอย่างในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
18.	สนับสนุนการอุทิศตนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
19.	ให้ข้อคิดที่ดีในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
20.	จัดการความขัดแย้งให้เป็นความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามหลักชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
21.	ส่งเสริมยกย่องและให้กำลังใจผู้ที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน								
22.	จัดสรรเวลาและสถานที่อย่างเพียงพอในการดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
23.	จัดบรรยากาศเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
24.	ชี้แนะทิศทางการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
25.	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ								
26.	สนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
27.	สนับสนุนให้ร่วมกันตั้งคำถามถึงปัญหาของผู้เรียนและร่วมกันแสดงความคิดเห็นในมุมมองของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
28.	ส่งเสริมให้เพื่อนครูได้สังเกตการจัดการเรียนรู้ของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
29.	มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของเพื่อนครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
30.	ส่งเสริมให้มีการวิพากษ์และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ค่าความเชื่อมั่นแบบประเมิน

Reliability Statistics.

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	n of Items
0.87	0.872	30

ค่าความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่น
แบบประเมินสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					Σ_R	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การเข้ารับการฝึกอบรมและเพิ่มทักษะทางลูกเสืออย่างต่อเนื่อง								
	การเข้ารับการฝึกอบรม เช่น การอบรมนายหมู่ การเข้าค่ายพักแรม เครื่องหมายวิชาพิเศษ การอบรมลูกเสือจราจรบรรเทาสาธารณภัย มีทักษะทางลูกเสือในด้านกิจกรรมบุกเบิก ผจญภัย เดินทางไกล เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาด้านลูกเสือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
การพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า								
	การเข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องและก้าวหน้าในวิชาตามหลักสูตรลูกเสือ รับการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือและวิชาที่สนใจ เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรพิเศษ เข้าร่วมการแข่งขันกิจกรรมทางทักษะลูกเสือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ								
	ประพฤติปฏิบัติตนที่ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และกระทำกิจกรรมในการพึ่งตนเอง ป้องกันภัยและพัฒนาตนเอง กระทำกิจกรรมช่วยเหลืองาน เชื่อฟังครู กระทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี ระหว่างหมู่คณะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
การช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน และสังคม								
	การมีส่วนร่วมในการให้บริการเพื่อเป็นการพัฒนาเพื่อนและพี่น้องลูกเสือ ชุมชนและสังคม มีจิตอาสาในการให้บริการชุมชน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
ความมีระเบียบวินัย มีความตระหนักในคุณค่าการเป็นลูกเสือ สามารถเรียนรู้และมีทักษะสัญลักษณ์ลูกเสือ								
	การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของกองลูกเสือ/โรงเรียน/สังคม เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือด้วยความสมัครใจ สนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสืออย่างมีความสุข สามารถปฏิบัติทักษะสัญลักษณ์ลูกเสือ และสามารถแต่งเครื่องแบบลูกเสือถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ค่าความเชื่อมั่นแบบประเมิน

Reliability Statistics.

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	n of Items
0.89	0.890	5

ค่าความสอดคล้อง (IOC) และความเชื่อมั่น
แบบสอบถามผลกระทบด้านผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้าง
ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

ข้อ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					Σ_R	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ								
	การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และมีการประเมินผลตามสภาพจริงที่ทำให้บรรลุเป้าหมายสำคัญได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
ด้านประสิทธิผลการดำเนินการ								
	การส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งของการดำเนินการพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือที่สอดคล้องกับหลักสูตรและตัวชี้วัดของผลสำเร็จ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่เกิดความกว้างขวางในความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
ด้านผลลัพธ์ต่อผู้เรียน								
	การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เจตคติ และการดำเนินชีวิต สร้างความมั่นใจ และความพร้อมเป็นผู้นำและมีภาวะผู้นำ คุณธรรม จริยธรรมและระเบียบวินัย และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างสัมฤทธิ์ผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

Reliability Statistics.

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	n of Items
0.89	0.893	3

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

สภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้าง ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

คำชี้แจง:

แบบสอบถามสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โปรดพิจารณาข้อความคำถาม ในแต่ละข้อความ ท่านมีความคิดเห็นอยู่ระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง [] ที่ตรงกับความคิดเห็นท่าน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐาน ผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2: ข้อคำถามสภาพปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ได้แก่ ด้านการเตรียมการนิเทศ ด้านรูปแบบและแนวทางการนิเทศ ด้านเครื่องมือประกอบการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประชุม และด้านการประเมินผล

ตอนที่ 3: ข้อเสนอแนะแบบปลายเปิด

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับมากที่สุด (สูงมาก)
4	หมายถึง	ระดับมาก (สูง)
3	หมายถึง	ระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับน้อย (ต่ำ)
1	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด (ต่ำมาก)

โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วน และตรงกับสภาพความเป็นจริงที่สุด เพื่อให้ผลการวิจัยมีประโยชน์ และเชื่อถือได้การวิจัยครั้งนี้ จะสำเร็จได้ด้วยดี เพราะความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากท่าน และจะเก็บแบบสอบถามของท่านไว้เป็นความลับ และคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตำแหน่งหน้าที่ แต่ประการใด

ขอแสดงความขอบคุณ

[illegible]

ข้อ	ข้อความ	ระดับสภาพปัญหา					ระดับสภาพอันพึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
28.	รวบรวมข้อมูลการดำเนินการนิเทศและผลที่ได้										
29.	เปรียบเทียบผลที่ได้เพื่อประเมินความสำเร็จของการนิเทศ										
30.	จัดทำแนวทางและวิธีการพัฒนาให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น										

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

*****ขอขอบคุณ*****

แบบประเมิน

ความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

คำชี้แจง:

แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยโปรดพิจารณาข้อการประเมิน ในแต่ละข้อคำถามนั้น ท่านมีความคิดเห็นอยู่ระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง [] ที่ตรงกับความคิดเห็นท่าน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐาน ผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2: ข้อคำถามการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ ใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความเป็นไปได้ (2) ด้านความเหมาะสม (3) ด้านความครอบคลุม และ (4) ด้านความเป็นประโยชน์

ตอนที่ 3: ข้อเสนอแนะแบบปลายเปิด

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับมาก
3	หมายถึง	ระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับน้อย
1	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

โปรดตอบแบบประเมินให้ครบถ้วน และตรงกับสภาพความเป็นจริงที่สุด เพื่อให้ผลการวิจัยมีประโยชน์ และเชื่อถือได้การวิจัยครั้งนี้ จะสำเร็จได้ด้วยดี เพราะความอนุเคราะห์จากท่าน

ขอแสดงความขอบคุณ

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐาน ผู้ประเมิน

ชื่อ - นามสกุล.....

ตอนที่ 2: ข้อคำถามการประเมิน

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาข้อคำถามในแต่ละข้อคำถาม มีความเหมาะสมของรูปแบบตามความคิดเห็นของท่าน อยู่ระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อคำถามการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
ด้านความเป็นไปได้						
1.	รูปแบบสามารถเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ					
2.	รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง					
3.	รูปแบบทำให้ครูผู้สอนลูกเสือสามารถปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการมีส่วนร่วมได้จริง					
4.	รูปแบบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การพัฒนา					
5.	รูปแบบสามารถนำไปปรับใช้ในการพัฒนาที่มีประสิทธิผล					
ด้านความเหมาะสม						
6.	รูปแบบมีความเหมาะสมกับแนวทางการดำเนินการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ					
7.	องค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือ					
8.	หลักการของรูปแบบมีความเหมาะสมกับเป้าหมายการพัฒนา					
9.	วัตถุประสงค์ของรูปแบบมีความเหมาะสมกับเป้าหมายการพัฒนา					
10.	กระบวนการนิเทศเชิงบูรณาการการมีส่วนร่วมมีความเหมาะสม					
11.	วิธีการและการประเมินผลมีความเหมาะสม					
ด้านความครอบคลุม						
12.	รูปแบบมีความครบถ้วนนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย					
13.	แนวคิดกระบวนการนิเทศมีความครบถ้วน					
14.	แนวคิดการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพมีความครบถ้วน					
15.	จุดมุ่งหมายของการนิเทศมีความครบถ้วนในการนำไปใช้					
16.	การกำกับ ติดตามและประเมินผลมีความครบถ้วน					
17.	เงื่อนไขความสำเร็จมีความครบถ้วน					

ข้อ	ข้อความคำถามการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
ด้านความเป็นประโยชน์						
18.	ช่วยเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ					
19.	พัฒนาความรู้ ความเข้าใจให้กับครูของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือ					
20.	ส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง ผู้นิเทศและผู้บริหารนิเทศ					
21.	พัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือ ให้กับผู้เรียน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

*****ขอขอบคุณ*****

แบบประเมิน สมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพ

คำชี้แจง:

แบบประเมินสมรรถนะการเป็นชุมชนการเรียนรู้มืออาชีพ นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐาน ผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2: ข้อคำถามการประเมิน ด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับปฏิบัติการมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับปฏิบัติการมาก
3	หมายถึง	ระดับปฏิบัติการปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับปฏิบัติการน้อย
1	หมายถึง	ระดับปฏิบัติการน้อยที่สุด

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐานผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในวงเล็บ [] หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริง และตรงความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

[] ชาย [] หญิง

2. ครูโรงเรียน (ระบุ)

ตอนที่ 2: ข้อคำถามการประเมิน

ข้อ	ข้อคำถามการประเมิน	ระดับปฏิบัติการ				
		5	4	3	2	1
ด้านการมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน						
1.	การรับรู้และความเข้าใจในวิสัยทัศน์การขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ					
2.	การสร้างวิสัยทัศน์และเชื่อมโยงให้เกิดเป็นวิสัยทัศน์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ					
3.	การแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์และค่านิยมที่ดีในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน					
4.	ตระหนักถึงความสำคัญของวิสัยทัศน์และค่านิยมความสำเร็จของการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน					
ด้านการมีภาวะผู้นำร่วม						
5.	บทบาทความเป็นผู้นำกลุ่มในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ					
6.	แรงจูงใจและแรงบันดาลใจในการพัฒนาภาวะผู้นำในตนเอง					
7.	ความเป็นประชาธิปไตยและสร้างบรรยากาศแห่งความเท่าเทียม					
8.	รับฟังความคิดเห็นและร่วมกันตัดสินใจ กำหนดทิศทางในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ					
9.	ตั้งเป้าหมายในการปฏิบัติงานและพัฒนาความก้าวหน้าของตนเอง					
ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ						
10.	การทำงานร่วมกันเป็นทีม					
11.	โน้มน้าวใจไว้วางใจกันและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน					
12.	การระดมความคิด วางแผน กำหนดเป้าหมาย และวิธีการประเมินผลผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ					

ตอนที่ 2: ข้อคำถามการประเมิน

ข้อ	ข้อคำถามการประเมิน	ระดับปฏิบัติการ				
		5	4	3	2	1
13.	เปิดโอกาสให้มีการตัดสินใจและแก้ปัญหาของผู้เรียนร่วมกัน					
14.	พัฒนาทีมงานในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ					
ด้านชุมชนกัลยาณมิตร						
15.	ร่วมสร้างให้เป็นชุมชนแห่งความสุขในการทำงานและอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้ออาทร					
16.	ยึดมั่นในการปฏิบัติตนตามหลักของจรรยาบรรณวิชาชีพ					
17.	เป็นแบบอย่างในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ					
18.	สนับสนุนการอุทิศตนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและวิชาชีพของตนเอง					
19.	ให้ข้อคิดที่ดีในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตของตน					
20.	จัดการความขัดแย้งให้เป็นความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามหลักชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ					
21.	ส่งเสริมยกย่องและให้กำลังใจผู้ที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี					
ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน						
22.	จัดสรรเวลาและสถานที่อย่างเพียงพอในการดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ					
23.	จัดบรรยากาศเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					
24.	ชี้แนะทิศทางการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ					
25.	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาผู้เรียน					
ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ						
26.	สนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ					
27.	สนับสนุนให้ร่วมกันตั้งคำถามถึงปัญหาของผู้เรียนและร่วมกันแสดงความคิดเห็นในมุมมองของตนเอง					
28.	ส่งเสริมให้เพื่อนครูได้สังเกตการจัดการเรียนรู้ของตนเอง					
29.	มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของเพื่อนครู					
30.	ส่งเสริมให้มีการวิพากษ์และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน					

แบบประเมิน สมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ

คำชี้แจง:

แบบประเมินสมรรถนะการปฏิบัติตนในกิจกรรมลูกเสือ นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐาน ผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2: ข้อคำถามการประเมิน ด้านการฝึกอบรมและเพิ่มทักษะทางลูกเสืออย่างต่อเนื่อง การพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ การช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน และสังคม ความเป็นระเบียบวินัย มีความตระหนักในคุณค่าการเป็นลูกเสือ สามารถเรียนรู้และมีทักษะสัญลักษณ์ลูกเสือ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับคุณภาพดีเยี่ยม
4	หมายถึง	ระดับคุณภาพดี
3	หมายถึง	ระดับคุณภาพปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับคุณภาพพอใช้
1	หมายถึง	ระดับคุณภาพปรับปรุง

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐานผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในวงเล็บ [] หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริง และตรงความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

[] ชาย [] หญิง

2. ผู้เรียนโรงเรียน (ระบุ)

ตอนที่ 2: ข้อคำถามการประเมิน

ข้อ	ข้อคำถามการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
การเข้ารับการฝึกอบรมและเพิ่มทักษะทางลูกเสืออย่างต่อเนื่อง						
	การเข้ารับการฝึกอบรม เช่น การอบรมนายหมู่ การเข้าค่ายพักแรม เครื่องหมายวิชาพิเศษ การอบรมลูกเสือจราจรบรรเทาสาธารณภัย มีทักษะทางลูกเสือในด้านกิจกรรมบุกเบิก ผจญภัย เดินทางไกล เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาด้านลูกเสือ					
การพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า						
	การเข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องและก้าวหน้าในวิชาตามหลักสูตรลูกเสือ รับการฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือและวิชาที่สนใจ เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรพิเศษ เข้าร่วมการแข่งขันกิจกรรมทางทักษะลูกเสือ					
การปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ						
	ประพฤติปฏิบัติตนที่ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมและกระทำกิจกรรมในการพึ่งตนเองป้องกันภัย พัฒนาตนเอง กระทำกิจกรรมช่วยเหลืองาน เชื่อฟังครู ทำกิจกรรมก่อเกิดความรัก ความสามัคคีระหว่างหมู่คณะ					
การช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน และสังคม						
	การมีส่วนร่วมในการให้บริการเพื่อเป็นการพัฒนาเพื่อนและพี่น้องลูกเสือ ชุมชนและสังคม มีจิตอาสาในการให้บริการชุมชน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและสังคม					
ความมีระเบียบวินัย มีความตระหนักในคุณค่าการเป็นลูกเสือ สามารถเรียนรู้และมีทักษะสัญลักษณ์ลูกเสือ						
	การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของกองลูกเสือ/โรงเรียน/สังคม เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือด้วยความสมัครใจ สนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสืออย่างมีความสุข สามารถปฏิบัติทักษะสัญลักษณ์ลูกเสือ และสามารถแต่งเครื่องแบบลูกเสือถูกต้อง					

แบบสอบถาม

ผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

คำชี้แจง:

แบบสอบถามผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อคำถาม ท่านมีความคิดเห็นอยู่ระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง [] ที่ตรงกับความคิดเห็นท่าน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐาน ผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2: ข้อคำถามผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ ด้านประสิทธิภาพการดำเนินการ และด้านผลลัพธ์ต่อผู้เรียน

ตอนที่ 3: ข้อเสนอแนะแบบปลายเปิด

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับมาก
3	หมายถึง	ระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับน้อย
1	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วน และตรงกับสภาพความเป็นจริงที่สุด เพื่อให้ผลการวิจัยมีประโยชน์ และเชื่อถือได้การวิจัยครั้งนี้ จะสำเร็จได้ด้วยดี เพราะความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากท่าน และจะเก็บแบบสอบถามของท่านไว้เป็นความลับ และคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตำแหน่งหน้าที่ แต่ประการใด

ขอแสดงความขอบคุณ

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐานผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย✓ ลงในวงเล็บ [] หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริง และตรงความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

[] ชาย [] หญิง

2. สถานะ

[] ผู้บริหาร

[] ครูผู้สอนลูกเสือ

[] ผู้เรียนลูกเสือ

3. โรงเรียน (ระบุ)

ตอนที่ 2: ข้อคำถาม

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาข้อคำถามในแต่ละข้อคำถาม ผลสำเร็จต่อการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ ตามความคิดเห็นของท่าน อยู่ระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย✓ ลงในช่องระดับตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อคำถาม	ระดับผลสำเร็จ				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลูกเสือ						
	การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และมีการประเมินผลตามสภาพจริงที่ทำให้บรรลุเป้าหมายสำคัญได้เป็นอย่างดี					
ด้านประสิทธิภาพการดำเนินการ						
	การส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งของการดำเนินการพัฒนาผู้เรียนในกิจกรรมลูกเสือที่สอดคล้องกับหลักสูตร และตัวชี้วัดของผลสำเร็จ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่เกิดความกว้างขวางในความรู้ย่อมมีประสิทธิภาพ					
ด้านผลลัพธ์ต่อผู้เรียน						
	การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เจตคติ และการดำเนินชีวิต สร้างความมั่นใจ และความพร้อมเป็นผู้นำและมีภาวะผู้นำ คุณธรรม จริยธรรมและระเบียบวินัย และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างสัมฤทธิ์ผล					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

*****ขอขอบคุณ*****

ภาคผนวก ง
ภาพกิจกรรมการปฏิบัติการ

การฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือชั้นความรู้ A.T.C

การนิเทศครู และเป็นวิทยากรในการอบรมผู้บริหารและบุคลากรในการเตรียมความพร้อมในการเข้าค่ายฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

ภาคผนวก จ

หนังสือเผยแพร่ผลงานวิชาการ

ที่ ศธ ๐๔๒๙๕/ว๑๐๙

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
เลขที่ ๔๗๓ หมู่ ๒ ถนนมลิวรรณ
ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอมือทองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

๒๔ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน (บัญชีแนบท้าย)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ผลงานทางวิชาการ

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางจินตนา คงอานนท์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตชุมแพม่านชมพู เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถทักษะการสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค้นคว้างาน ด้านการเรียนการสอน และสร้างองค์ความรู้นำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ และเพื่อใช้ประกอบการขอเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์ เพื่อให้ผลงานทางวิชาการเกิดประโยชน์ต่อการศึกษายอย่างแท้จริง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด จึงขออนุญาตเผยแพร่ผลงานทางวิชาการดังกล่าวในหน่วยงานของท่าน ดังรายละเอียดที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายศักดิ์ดา ชัยภักย์)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

บัญชีแนบท้ายหนังสือ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ที่ ศธ ๐๔๒๙๕/ว๑๐๙
ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๕

๑. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น
๒. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด
๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์
๔. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
๕. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
๖. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์
๗. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี
๘. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑
๙. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๒
๑๐. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓
๑๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๔
๑๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕
๑๓. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ขอนแก่น
๑๔. โรงเรียนน้ำพองศึกษา
๑๕. โรงเรียนบ้านไผ่
๑๖. โรงเรียนศรีหนองกาวิทยา
๑๗. โรงเรียนพล
๑๘. โรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม
๑๙. โรงเรียนกัลยาณวัตร
๒๐. โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๔๒๕๕.๐๗๒/ ๑๔๗

ฉบับนี้ขอ

เลขที่ 4๐๕๐

วันที่ 30 ธ.ค. ๒๕๕๕

ที่ 15-3๐-4

โรงเรียนศรีหนองกาววิทยา
ตำบลสำโรง อำเภอนองสองห้อง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๑๔๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ตอบรับเผยแพร่ผลงาน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ด้วย นางจินตนา คงอานนท์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ “การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ”

บัดนี้ โรงเรียนได้รับผลงานเรียบร้อยแล้ว เห็นว่าผลงานนี้เป็นประโยชน์ต่อครูและผู้บริหารโรงเรียนที่สนใจนำไปศึกษาค้นคว้าปรับปรุงยกต์เพื่อพัฒนางานได้อย่างดียิ่ง

จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายชชาติ ศรีธรรมาภรณ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีหนองกาววิทยา

โรงเรียนศรีหนองกาววิทยา

๐๔๓-๓๐๖๔๒๒

ที่ ศธ ๐๔๓๔๕/๓๗๗๓

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี
ชั้น ๒-๓ ศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ๗๒๐๐๐

๒๗ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ตอบรับเผยแพร่ผลงาน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ด้วย นางจินตนา คงอานนท์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ “การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ”

บัดนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีได้รับผลงานเรียบร้อยแล้ว เห็นว่า ผลงานนี้เป็นประโยชน์ต่อบุคลากรและผู้บริหารที่สนใจนำไปศึกษาค้นคว้าปรับปรุงยกระดับเพื่อพัฒนางานได้อย่างดียิ่ง

จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางมนันท์ ทองศรีมันทนา)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี

ประวัติผู้รายงาน

ชื่อ – สกุล	นางจินตนา คงอานนท์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 3/1205 หมู่ 7 หมู่บ้านเคหะโครงการ 4 ถนนเลียงเมือง ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โทร. 086 – 2298236
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เลขที่ 473 หมู่ 2 ถนนมลิวรรณ ตำบลบ้านทุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000
การศึกษา	
พ.ศ. 2523	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสระบัว ตำบลบ้านแขวง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2525	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2527	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดโนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2532	ปริญญาตรี วท.บ. มหาวิทยาลัยพายัพ
พ.ศ. 2551	ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผลงานดีเด่น	
พ.ศ. 2562	รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ครั้งที่ 9 ประจำปี การศึกษา 2562 ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศึกษานิเทศก์ ต้นแบบยอดเยี่ยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้าน นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ระดับเหรียญเงิน
พ.ศ. 2563	รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ครั้งที่ 9 ประจำปี การศึกษา 2562 ระดับชาติ ศึกษานิเทศก์ต้นแบบยอดเยี่ยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้านนวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ระดับเหรียญทอง
พ.ศ. 2564	รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ครั้งที่ 10 ประจำปี การศึกษา 2563 ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศึกษานิเทศก์ ต้นแบบยอดเยี่ยม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้าน นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ระดับเหรียญทอง
พ.ศ. 2564	รางวัลศึกษานิเทศก์ดีเด่น เนื่องในงานวันครูจังหวัดขอนแก่น ครั้งที่ 65 ประจำปี พ.ศ. 2564

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2537	อาจารย์ 1 โรงเรียนกุสุมาเตตพิทยาคม อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2547	อาจารย์ 2 โรงเรียนศรีหนองขาววิทยา อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2552	ครู ค.ศ. 3 โรงเรียนศรีหนองขาววิทยา อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2553	ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
พ.ศ. 2555	ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
พ.ศ. 2564 - ปัจจุบัน	ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ผลงานทางวิชาการ

การพัฒนารูปแบบการนิเทศเชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมที่เสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้
วิชาชีพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกิจกรรมลูกเสือ

ความสามารถพิเศษ

1. วิทยาการ
2. นักกีฬา